Игор М. Ђурић

ИЗДВОЈЕНО
1999 – 2018

Кажи ми шта читаш и рећи ћу ти какав си човек - ова реченица је опште место када се покрене питање онога шта, колико и како читамо.

Реци ми шта читаш па ћу ти рећи ко си, тачна је изјава, али ја бих те знао још боље ако ми кажеш шта читаш увек изнова – размишљао је Франсоа Моријак.

Ја ћу проширити мисао:

Покажи ми шта си читајући подвлачио, па макар и нешто поново читајући, па си подвлачено у нотес записао, а ја ћу ти рећи какав си читалац.

Небојша Васовић је негде написао: *Постоје књиге у којима подвлачимо оно најважније. И постоје књиге које подвлаче оно најважније у нама.*

Књижевно дело постаје комплетно кад га читалац прочита. Без тога оно је уметничко дело само: само по себи. Ако бисмо парафразирали Сартра, књижевност је индивидуални чин, уметника и читаоца, понаособ, уметник ствара дело које постаје уметност само док неко то исто дело чита и схвата, и ништа више од тога није потребно. Индивидуално је али није. *Текст не ствара аутор већ читатељ, рођењем читатеља умире аутор,* писао је Ролан Барт. По Роману Ингардену за структуру књижевног дела *од већег је значаја свест која спознаје дело него свест која га је створила,* а књижевно дело постоји *на двојан начин, само за себе и као креативни акт читаоца.* Ханс Роберт Јаус је сматрао *да се историчност књижевности заснива на дијалошком односу између дела и читатеља.* Он је сматрао да читаоци никада не посматрају и читају једно дело само по себи, већ га увек гледају у контексту њима познате књижевности и свега онога што су они прочитали.

По Стенлију Фишу, *књижевно дело представља место неодређености и тек му читалац даје смисао и конструкцију*. Он каже: *Доживљај једног исказа – његово је значење.* Читалац је, дакле, важан таман колико и аутор. Без њега књига не би постојала по својој суштини. Сомерсет Мом каже *да стицањем навике читања градите за себе уточиште од скоро свих беда живота,* а Марк Твен тврди *да су књиге измишљене за људе који желе да буду негде другде.* Мада, Душан Радовић мисли другачије: *Не разумем и не волим много страсне читаоце. Немам добра искуства са њима. Међу оним другима нашао сам много више мудрих и занимљивих.*

Поступак, стил или форма, се донекле могу објашњавати читаоцу. Ту нешто може да буде нејасно, чак и ако је књига добра а читалац још бољи. Међутим, ако се укаже потреба да се објашњава карикирање, сарказам или иронија, онда нешто није у реду или са књигом, или са читаоцем, најчешће са оба. Јер, ако је читалац добар он ће приметити чак и неуспеле покушаје,

а ако је књига још боља онда је лоши читаоци неће ни читати, јер лоши читаоци не читају добре књиге.

Несвакидашљим потезима пера писац покушава да искристалише своје читаоце. У једном или другом смеру, ка горе или низбрдо. Писац поставља висину летве за своје читаоце. Та висина зависи од тога којој лиги припада уметник. Уметност би изгубила своју сврху и драж уколико би постала и била очигледна. Очигледни су реалност, свет око нас, природа – уметност то није, нити сме бити! Опет, како рече Маркиз де Сад: *...читалац има права да се љути кад запази да се сувише тражи од њега; он види када хоће да га учине будалом, што погађа његово самољубље и више ничем не верује...*

Ја могу разумети да људи не читају Игора Ђурића (мада није баш без тога). Али не могу да разумем да не читају Достојевског?! Да не читају Црњанског?! Да не читају Томаса Мана?! Дакле, није проблем у Игору Ђурићу што је књижевна публика у кризи. Проблем је у нечем другом, пре свега у обичајима новог времена и технологији коју је то време донело (интернет и блогови). Проблем је што децу уче од малих ногу да је уметност бесмислена уколико није бесмислена.

Дакле, није проблем у томе што можда неће постојати Игор Ђурић као писац, јер то неће бити велика штета пошто већ постоји Достојевски, али је суштина проблема што више неће постојати читаоци као Игор Ђурић и њему слични. Да се више не напише ниједна књига, човечанство има шта да чита до својега судњега дана. Проблем лежи у опасности што неће имати ко да чита и то до сада написано. Читаоци су у изумирању, самим тим то предсказује и смрт писаца.

Сад, да ли људи очекују да ће доћи боља времена када ће моћи да читају, па се већ сада припремају?! Јер чињеница је да убрзани живот може да утиче на вољу и жељу ка паметном или, не дај боже, уметничком. Али може бити и супротно, можда бег из тешког или урбаног живота могу бити књига и уметност. Књига може да буде пут у стварност и бег из стварности. Свеједно. Целисходно и сврсисходно је и једно, и друго. Корисно и лековито. Али не много важно уколико је без моралних пропратних квалитета. Један италијански песник из деветнаестог века написао је: *Књиге су ме училе да волим људе и врлину, али су ме књиге, људи и врлина издали*. Има, дакле, разних углова посматрања и схватања корисности читања, али сви су поучни.

Знање без морала не значи ништа. Морал без знања јесте категорија, сама по себи, која може много да значи. Доброта је квалитет који може да опстаје самостално. Знање не може самостално и инокосно без доброте, унутрашње доброте којој ћемо наћи место и сврху и испољавати је према потреби. Не ваља испољавати доброту према не-добронамерним људима.

Према злима у најмању руку не треба бити добар. *Буди паметан да не би био лош,* говорио је Зуко Џумхур.

Петер Хандке је рекао на једном скупу у Београду: *За мене постоји математика и рачуница која се не уклапа у Аристотелову, Хегелову – један читалац може да вреди више од милион псеудочиталаца.* Како постоје талентовани песници, тако постоје и талентовани читаоци. Ако има генијалних писаца, има и генијалних читалаца, онаквих каквих је мало али какве би пожелео сваки геније. Такав, чим отвори књигу, већ после друге реченице зна са чиме и са киме има посла. Тада, или одмах остави књигу, или је прочита у даху. Талентовани читаоци не гњаве књиге, не малтретирају их данима и месецима, они брзо заврше са њима, ма како то било. Момо Капор о томе вели следеће: *...проналазио сам већи број истанчаних духова међу читаоцима него међу писцима...*

Вреди бити писац само због таквих читалаца. Свака мука се исплати кад те такав прочита. Што је одушевљенији књигом - то више ћути. Хоће сам да ужива у тишини, не жели ни са ким да дели узвишене тренутке. И зна да је тешко објаснити своје усхићење.

Велики читалац чита велике и мале књиге и ужива подједнако у свим. Он зна да се добра реч може наћи тамо где се најмање надаш, па не прати моду већ се шуња по антикварницама и библиотекама. Талентовани читалац зна да су велика дела већ поређана по историјама књижевности али исто тако зна и често да нађе велико дело за које мало људи зна и које живи на начин да га с' времена на време пронађе неки велики читач. *Увек сам био већи читалац него писац,* написао је Борхес.

Ова је књига, дакле, посвећена читаоцима. Она представља један мањи део онога што сам читајући подвлачио и подвлачећи памтио. Сваки од ових цитата сам руком и налив-пером својим рукописом исписивао у дневнике и свеске. Како је настала? Књиге увек читам са оловком у руци и свеском поред себе. У зависности од тога шта тренутно радим и у каквом се расположењу налазим тако до мене и допиру реченице које ме позову да их поново погледам а после и запишем. Није то ништа ново: то ради скоро сваки књишки мољац. Код овог избора не треба искључити ни нову технологију читања: интернет. Део цитата потиче и одатле, као и један мањи део онога што сам забележио са телевизије или из новина.

Најчешће ти цитати немају никакве везе са суштином онога о чему књига говори али се они једноставно подвуку под кожу и освоје ме, па ја нисам миран док њихов задржај не загребем мастилом по хартији. Тако записани после знају да „ћуте“ годинама и појаве се поново баш када ми затребају.

Овде нису укључени цитати из стручне литературе, они који у себи имају опште и конкретне политичке конотације и само мали део историјских књига које сам читао и подвлачио. Вероватно није укључен и

добар део добрих цитата које нисам успео да пронађем у мноштву од неколико стотина роковника, свесака и фасцикли.

Цитати су одабрани и сложени онако како сам их записивао, то јест, како сам их за ову сврху налазио по својим свескама, подвлачећи да је највећи део мојих списа и књига до 1999. те исте године изгорео са кућом у Метохији, тако да нема онога што сам издвајао од прочитаног у периоду када сам гутао књиге и скоро ништа друго нисам радио до: читао. Поготову би био вредан тај период јер је то доба док интернета још није било у масовној употреби код нас. Зато су ови цитати, понављам, заиста само мали део онога што сам читао и читајући подвлачио а због нечега се одлучио да то издвојим овде (мањи је део и од онога што сам касније сакупио). Ово је, уједно, и једна мини-антологија омиљених ми стихова. Уколико је негде дошло до погрешке она је плод забуне и техничке грешке, или моје немарности да до краја унесем генералије одакле сам преузео цитиране редове.

Ово није научни рад и нема претензије у таквом смеру па је могуће да извори увек нису тачни, пре свега због моје грешке, или грешке онога које је погрешно потписао одређене редове, што се најпре односи на врло непоуздане цитате скинуте са интернета. Зато се извињавам читаоцима што сам се по негде, у том мноштву, вероватно погубио, па не знам одакле ми одређени цитат или мисао. Покушао сам то да објасним у фуснотама. Најзад, нека нешто остане и на читаоцима ове књиге и будућим читаоцима свих оних књига и писаца које сам цитирао. Ипак, сматрам да је ова антологија израз моје личности, мојих животних, уметничких и филозофских стремљења, и да ће она рећи о мени таман онолико колико и књиге које сам сам написао.

Жеља ми је да ова књига буде путоказ, пре свега младим људима, да можда пронађу прави пут у мноштву погрешних стаза испред њих, од којих већина води на лоша места. Чак иако се некоме учини да су цитиране погрешне књиге и погрешне мисли – и то је део едукације. И из погрешних књига се може много научити. Књиге раздвајају и спајају: раздвајају од лошег и спајају са добрим. Али не свака књига. Само добра књига може добро донети. Чак и када о лошем говори. Можда ови записи некоме помогну у томе да раздвоји добро од лошега. Да се издвоји!

Игор Ђурић

*

...да би сте мене разумели, морате прогутати цео свет....

Салман Ружди - *Деца поноћи*

*

...што више волим човечанство уопште, то мање волим људе конкретно...

Достојевски - *Браћа Карамазови*

*

Моја је књижевност мој врт. Ако се неком у том врту допадне неки цвет, нека га слободно узбере не газећи по могућству леје.

Борислав Пекић - *Скинуто са траке*

*

Једна од њих описује шта се догодило, друга шта би се могло догодити. Зато је поезија нешто што је више филозофско и озбиљније од историје; јер поезија говори о универзалном, а историја о посебном.

Аристотел – *Поетика*

*

Уран је изродио Титане са Мајком Земљом а бунтовне синове Киклопе је стрпао у Тартар, Мајка Земља је наговорила Титане да ударе на оца, предводио их је Крон, који је кастрирао Урана и који се оженио са својом сестром Реом а коме је мајка прорекла да ће га неки од синова смакнути са власти па је зато овај прождирао децу коју му је Реа рађала али је ова успела да сакрије Зевса који је на крају и испунио предсказање, пошто је збацио свог оца са трона са браћом Посејдоном и Хадом Зевс је бацао коцку да би утврдили ко ће где владати па тако коцка одлучи да Зевсу припадне небо, Посејдону море а Хаду подземни свет, док су власт на земљи заједнички делили.

Роберт Гревс – *Грчки митови*

*

Уметности је све допуштено! Уметност је изнад и изван стварности! Изнад и изван морала! Изнад и изван живота! Уметнике ваља разумети! Они нису обични људи за које важе обична ограничења! За њих, као ни за божје лудаке, не важе никаква.

Борислав Пекић - *Златно руно*

*

Беч је, већ у јесен 1915 био једна огромна јавна кућа... Постојала су тада два Беча. Један: здрав, млад, који је одлазио на бојишта, да се врати у болнице, без руку, ногу или глава. А други: богат, крезуб, шкарт, забушант, који се парио код куће са остављеним женама. Једни су ишли у смрт – најбољи део становништва - а други – који су се богатили на рачун њихов – окретали су се још увек на музику валса. То је била селекција...

М. Црњански – *Коментар уз ОДУ*

*

Није највећа будала онај који не уме да чита, него онај који мисли да је све оно што прочита истина.

Иво Андрић - *Травничка хроника*

*

О три предмета не жури да говориш :
о Богу – док не утврдиш веру у њега ,
о туђем греху – док се не сетиш свога ,
о сутрашњем дану – док не сване .

Владика Николај - *Мисли о добру и злу*

*

Ако си богат само оним, што лопови могу красти и мољци појести, су чим ћеш остати, ако лопови збиља украду, и мољци поједу.

Владика Николај - *Мисли о добру и злу*

*

Споредна је наказност дрвета, које рађа укусне плодове; Бекон беше незахвалник, Вајлд первертит, Толстој лицемер, али ја то не осећам кад их читам.

Борислав Пекић – *Политичке свеске*[1]

*

Ставимо Бога испред себе да нас дочека – тада ћемо се трудити да му се приближимо. Иза нас – како су га поставили хришћани, он нас једино тера у бекство.

Борислав Пекић – *Политичке свеске*

*

Жене се најрадије дају људима који умеју да их засмеју, који све окрећу на смешно - не зато што оне понижавају цену ствари, него што су рођене епикурејке, и што воле радост живота изнад свега у животу. Од тренутка када је један човек за њу постане појава која носи весеље, она му се сва препушта, као што таквим људима сва деца трче у сусрет и падају у наручје.

Јован Дучић – *Благо цара Радована*

*

Да. Пријатно је бити и мали књижевник, на крају крајева.

Чехов – *Галеб*

*

Обећања бар ништа не коштају.

Нушић - *Народни посланик*

*

[1] Под „Политичке свеске“ , „Свеске“ и „Дневник“, подразумевају се Пекићеви рукописи који штампани у фрагментима или они које је његова супруга Љиљана постављала на блог посвећен Пекићу.

...прављење уметности је највиша и најчистија људска активност, најближи пут до Бога који је себе створио у тој разноликости боја...

Џон Апдајк - *Потражи моје лице*

*

Карма је дело које непрекидно ткамо; сви поступци, све речи, све мисли – можда чак и сви снови – творе, када човек умре још једно тело (бога, човека, животиње, анђела, демона, отпадника) и јо једну судбину.

Хорхе Луис Борхес - *Шта је будизам*

*

Једино и највеће што имамо јесте садашњи тренутак - чињеница да постоји свет и ми у њему. И то је довољно. И зато тај тренутак треба проживети са пуном свешћу, без помамне потребе да га унапред жртвујемо ишчекујући неку магловиту будућност која никако да дође.

Џозеф Кембел - *У светлу мита*

*

По вољи своје судбе клете,
Прогоњен страшном буром зла,
А мислећ на вас, мило дете,
Из даљине вам пишем ја.
Ја, збиља, на то немам право,
Ал' ви ћете ми дати сад;
Моје је право однô ђаво,
А обазривост – бол и јад

Војислав Илић – *Госпођици Н.*

*

Истовремено је одсутност времена, одсуство историје, коначност - једино право време романа.

Пекић – *Скинуто са траке*

*

Човек је пореклом животиња која живи у чопору. Његова делатност одређена је инстинктивним порívима: следити вођу и бити у блиском контакту с другим животињама око себе. Ако смо део чопора, онда нема веће претње нашој егзистенцији од губљења контакта са чопором и од изолације. Право и погрешно, истинито и лажно одређени су чопором. Али ми нисмо само чопор. Ми смо такође и људска бића, обдарени смо свешћу о себи, обдарени умом који по својој правој природи не зависи од чопора. Наше деловање може бити одређено и резултатима нашег размишљања , без обзира да ли други у њих верују. Расцеп између наше анималне природе и наше људске природе, основа је за две врсте орјентација: орјентацију према поистовећивању с чопором и орјентацију према уму.

Ерих Фром – *Бекство од слободе*

*

По најзначајнијем савременом представнику митолошке критике Нортропу Фрају целокупно књижевно стварање има митску основу, читава се књижевност може схватити као "померена митологија", померена према историјском, реалном, психолошком.

Јован Р. Деретић – *Историја српске књижевности*

*

Ухваћени ковитлацем наших свакодневних грехова, осећамо како понекад наступи тренутак паничног убрзања: то је он! Наједном ствари се погоршавају и замршују, и ви не знате зашто; постају неразмрсиве, не разлучујете више добро од зла, лажно од истинитог, милосрђе од окрутности: он је тај који је преузео игру у своје руке! Он је тај који измишља нове моралне софизме, брише наше категорије, претвара овај уобичајени грех у помамну "врлину", у вртоглавицу лажне наивности, у одушевљење рушилачком снагом. Он је тај који ствара безизлазне ситуације.

Дени Де Ружмон - *О уделу ђавола*

*

А тамо далеко, на огрђу тавном,
док пукови кличу под тробојком славном,
и крваво сунце док заходу бежи,
на редуту тврдом, међ' хрпом мртваца,
с образом на пушци, један јунак лежи.
Погођен у срце зрном из шрапнела,
лежи блед, осмехнут, крвава одела,
а војничко писмо још непрочитано
једним му крајичком вири из шињела.

Војислав Илић – *Војничко писмо*

*

Где год си имао превише Бога имао си и ђавола. И где год си ђавола имао, морао си му се супроставити. Тако су захтевали Бог и разум.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Лако је мрети, кириа, него је тешко умрети свршена рачуња.

Борислав Пекић – *Златно руно*

*

Ако не умеш да пцујеш, караш и кудиш, ниси писац него писар.

Борислав Пекић – *Златно руно*

*

Немој сметнути са ума да постоји ПОЗИТИВНА и НЕГАТИВНА адаптација... Негативна адаптација на једно друштво је често алиби за осећање неуспеха. То је жалосно, нарочито код озбиљних људи. Ја верујем да до тога нећу доспети, јер је моје искуство у поређењу са њиховим

огромно и јер су моји професионални циљеви већ сами по себи у високом степену и друштени и ангажовани, Па нисам принуђен да ту ангажованост обавезно тражим на другој страни. Могу, али НЕ МОРАМ.

Пекићево - *Писма Љиљани*

*

Филозофија једног човека налази се у истој ризници са његовим благом.

Вил Дурант – *Ум царује*

*

У књигама ми саобраћамо са мудрацима, као у активном животу са будалама... Неке књиге сме човек само да окуси, друге мора да прогута, а само мало њих треба да сажваће и свари.

Френсис Бекон – *Огледи*

*

Што се тиче доброг и злог, ти изрази не означавају ништа позитивно у стварима уколико их посматрамо саме по себи... Јер једна и иста ствар може у исто време бити и добра, зла и неутрална. На пример, музика је добра за меланхолична човека, лоша за ожалошћена, али неутрална за глувака.

Спиноза – *Етика*

*

Тетурајући се на својим штакама често дођем у опасност да паднем да не бих згазио мрава; али сам у стању да мирне душе стрељам чету непријатељских војника. Жудња за злочином у мојој души, непојмљива за мене, навукла је маску патриотизма.

др. Милош Перовић - *Belgrade zur Nirwana, 1918.*

*

Без оних особина недруштвености... у аркадском пастирском животу при потпуној хармонији, задовољству и узајамној љубави, сви таленти би остали скривени у својим клицама. Зато нека је хвала природи за ту недруштвеност, за то завидно надметање и сујету, за ту незаситу жудњу за благом и влашћу...Човек хоће слогу; али природа зна боље шта је добро; она хоће неслогу да би човека нагнала на ново напрезање снага, а тиме и на све већи развитак његових природних способности".

Имануел Кант - *Идеја свеопште историје*

*

Шта је слобода?

Слобода је бити у савезу са собом.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

У соби са једним мудрацем и једним лудаком, друштвену климу неће одређивати мудрац него лудак. Он ће је одређивати и у соби где су сви мудри, а само он луд.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Кад и мени дође час да мрети треба,
Боже, дај да умрем у јесење ноћи,
насмејан и ведар, у младачкој моћи,
под раскошним сјајем септембарског неба.

Милан Ракић – *Жеља*

*

Клевета коју је Бајрон морао да поднесе била је таква да је могла потрести и један сталоженији ум. Новине су биле пуне карикатура. Позоришта су се тресла од повика. Он је био избачен из кругова у којима му је до скора поклањана сва пажња. Све оно гмизаво што ужива у паду племенитијих природа пожурило је на гозбу; и били су у праву; учинили су оно што се могло очекивати. Помахнитала завист амбициозних глупака не награђује се сваки дан мукама таквог духа и понижењем таквог имена.

Т. Б. Маколи – *Есеји*

*

Ма где и ма како живео, прави писац ће увек припадати историји и судбини свога народа.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Упознајући туђу туђину, хтедох да изгубим своју, да видим како је бити странац у туђој земљи, пошто сам странац био у сопственој, и све то да бих јој се једном, ако успем, вратио као домородац.

Нисам успео.

Успео сам само да се као странац и овде и тамо одомаћим. Да постанем странац свуда. Најпре као принудни странац, и то је болело. Кад постадох добровољац у странствовању, странац по избору, бол је уминуо. Схватио сам да је странствовање моја природа, моја судбина. Да ћу свакад и свуда бити странац. И да ћу с' Ничеом смети рећи: "О самотности, самотности, завичај мој".

Борислав Пекић – *Свеске*

*

За писца су спонтаности погубне. Може се бити или писац или човек. Бити обоје истовремено, немогуће је апсолутно.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Пет стотина година под Турцима прошло је узалуд, и за њих и за нас Србе.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Ствар није у томе да пронађемо кључ за своју прошлост, него да нађемо за будућност. Наш проблем није у томе како да оживимо него како да упокојимо вампире. Прошлост је вампир и право је питање како га упокојити. А да би се то постигло, мора се једном почети са екскретирањем отровног (отривног?!?) духа из наших живота.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

...нација је група људи уједињена заблудама о својој заједничкој прошлости и мржњом према својим суседима...

Борислав Пекић – *Златно руно*

*

Наша је књижевна критика заправо књижевна власт и она, као таква не служи књижевности, књижевност служи њој, књижевничка сива маса само је изговор за њено постојање, јер како може тај наш критичар да служи књижевности, да се потчини њеним законима и да у њој налази свој смисао, кад он сматра да је процењивање дела ступањ више у семантичком пољу, па тај ко може да пресуди, тај ваљда може и да напише такво дело о којем суди, а ако то не чини, то не чини само стога што он то сматра багателом, он се бави суштинама, а писци се баве трицама и кучинама које он расплиће и ставља на њихово место.

Данило Киш - *Час анатомије*

*

Град је врио у озбиљној свечаности, а и у нападима панике и побеснелог страха, кад би се рецимо пренела дивља гласина да је водовод отрован, или када би неко поверовао да је у гомили открио српског шпијуна.

Томас Ман - *Доктор Фаустус*

*

Подсвесно стваралаштво природе кроз свесну психотехнику глумца. (Подсвесно кроз свесно, рефлексно кроз вољно).

Константин Сергејевич Станиславски – *Систем*

*

Воли уметност у себи, а не себе у уметности.

Константин Сергејевич Станиславски – *Систем*

*

Русија је игра природе, не разума.

Достојевски - *Нечисте силе*

*

Нечисти духови постоје, несумњиво, али појмови о њима могу бити врло различни.

Достојевски - *Нечисте силе*

*

*Онај који се данас (*1934, Немачка*) жели борити против лажи и незнања и који жели писати истину треба да савлада најмање пет тешкоћа. Мора имати ХРАБРОСТИ да пише истину, иако је она свуда прећуткивана; мора имати МУДРОСТИ да је препозна, иако је она свуда прикривена; мора поседовати УМЕЋЕ да је учини оружјем подесним за борбу; мора имати тачног ПРОСУЂИВАЊА да изабере оне у чијим ће рукама истина бити делотворна, мора имати ЛУКАВОСТИ да се успе проширити међу таквима. То су тешкоће велике за оне који пишу у фашистичком поретку, али оне постоје и за оне који су протерани или су побегли, па чак и за оне који пишу у земљама грађанске слободе.*

Бертолт Брехт - *Преиспитивање претпоставки естетике*

*

Французи су од мене направили националисту, што никада нисам био. Толико су ме измалтретирали пљујући по Србији да сам почео да лудим од свега и да им одговарам на ружан начин. Нама приписују национализам а они су највећи националисти.

Љуба Поповић - *Интервју*[2]

*

Са грађом треба успоставити душевни однос. Без тог додира, споја, ензоса, уједињења душа, без тог потпуног љубавничког несебичног међусобног прожимања с' уметничком материјом- нема дела.

Пекић – *Свеске*

*

У истој мери гласно су се жалили на општу невољу која постаје све већа: "Она посебно погађа нас прогнанике, који нигде нису добродошли. При томе смо и ми Немци као и ови овде.

Гинтер Грас - *Љуштећи лук*

*

Најпоузданија покретачка сила је вероватно било моје малограђанско порекло, то стање учмалости је уз прекинуто гимназијско образовање повећало моју манију величине, жељу за постизањем нечег невиђено великог.

Гинтер Грас - *Љуштећи лук*

*

Од богова једино тражим да ми допусте да им не тражим ништа.

Жозе Сарамаго - *Година смрти Рикарда Реиша*

*

[2] На местима где уместо наслова пише *Интервју* ради се о цитатима из часописа, новина и интернета.

Као што је познато, крајем априла В. Черчил је послао Ј.В. Стаљину поруку. У њој је речено: "Добио сам аутентичну информацију од агента који заслужује поверење, да су Немци, након тога што су закључили да се Југославија налази у њиховој мрежи, тј. 20. марта, почели да пребацују у јужни део Пољске три оклопне дивизије од пет колико их се налази у Румунији. У моменту када су сазнали за српску револуцију, то кретање је заустављено. Ваша екселенција ће лако оценити значај ових чињеница".

Т.К. Жуков - *Успомене и размишљања*

*

Обећања дата Ђаволу вреде само ако њима хоћеш да га превариш

Жозе Сарамаго - *Јеванђеље по Исусу Христу*

*

А ако са себе скидамо одговорност за поступке својих сународника, онда појам нације потпуно губи смисао.

Александар Солжењицин - *Два века заједно- Јевреји и Руси*

*

На робију сам отишао искључиво зато што су ме ухватили. Јачи разлог за то није постојао.

Пекић – *Године које су појели скакавци*

*

Један рукописни документ у облику меморандума што га је поднео неки непознати полицијски поручник налази се у архивама париске полицијске перфектуре. Он потиче приближно из године 1762. У њему поручник процењује да у Паризу има отприлике 28 хиљада проститутки...

...Беше то време када је Париз имао око 600 хиљада становника...

...Тврди се да у Лондону има 50 хиљада проститутки не рачунајући издржаване милоснице...

др. Фернандо Енрикес - *Историја проституције*

*

Има велике сиротиње међу нашом децом, којој, сем пара, родитељи нису могли ништа друго дати.

Душко Радовић – *Београде, добро јутро*

*

Да је ваша жена нешто вредела удала би се за неког другог, не би чекала вас.

Душко Радовић – *Београде, добро јутро*

*

Београд је имао цинцарску буржоазију и сељачку демагогију, две страшне и кобне негације сна и величине.

Јован Дучић - *О Београду 1912-1918*

*

Операције се морају успоравати, јер нема комуникација ради добацивања хране француским трупама које напредују, једино српским трупама нису потребне комуникације – оне иду као олуја напред".

Франше д'Епере – *О српској војсци*

*

С јесени, када почну ветрови, лишће дивљег кестена пада стрмоглавице, с петељком наниже.

Данило Киш - *Рани јади*

*

Неки се рађају постухмно.

Ниче – *Антихрист*

*

ГОН – средство против трипера (капавца), гонорхое, упале мокраћног мехура као и застарелих случајева. Добива се у свим апотекама уз лечнички препис. Један лончић стоји 72.- Произваћа и поштом разашиље апотека Панић, Запрешић код Загреба.

Политика, 20. август 1932

*

Прави Норвешки Рибљи зејтин, у оригиналним флашама. Свеж, овогодишњи, најбољег квалитета, фино пречишћен, без тешког мириса, добила је Енглеска дрогерија, Кнез Михајлова 33.

Политика, 1. фебруар 1932

*

Пречанка, поштена 35 година, тражи намештење за сав кућевни посао, понуде под шифром "Поштена 5".

Политика, 3. фебруар, 1932

*

Ана Фукс, модискиња, Београд, Проте Матеје 55, препоручује се својим поштованим муштеријама за израду нових шешира за летњу сезону као и за поправке.

Политика, 18. април, 1920

*

Удовица, са знањем више језика, нуди се код отменог самца доктора, свештеника или вишег чиновника, стара 28 година. Јавити се под шифром "Удовица".

Политика, 18. април 1920

*

Енглески клозети "Панама" код Нанке и Вуковића, Теразије.

Политика, мај, 1920

*

НИНА: Тешко је играти у вашем комаду. У њему нема живих лица.

ТРЕПЉЕВ: Жива лица! Живот не треба приказивати онакав какав је, него онакав какав треба да буде, какав се јавља у сновима.

НИНА: У вашем комаду је мало радње, само декламација. А у комаду, по мом мишљењу, свакако мора да буде и љубави.

Чехов – *Галеб*

*

Млад писац, нарочито ако нема среће, сам себи изгледа незграпан, неспретан, сувишан, живци су му напети, искидани; њега неодољиво привлаче људи који имају везе са књижевношћу и уметношћу, он се врти око њих, непризнат, неприметан, бојећи се да смело и право гледа у очи као страсни коцкар који нема новаца.

А.П. Чехов – *Галеб*

*

Било је једно време кад нисам имао пара за хлеб и времена кад сам их имао толико да нисам знао шта ћу са њима. Једно ми се чини сигурним: кад пара нисам имао, хлеб ми је био слађи. Добро је у младости бити понекад и гладан. То су у старости, кад стомак тешко вари, пријатна сећања.

Предраг Милојевић – *Кажем ја себи*

*

Држим да писци који плачу над тим да у детињству нису имали бицикл', никад неће много вредети.

Симјуел Дешајел Хемет – *Интервју*

*

Сведоци смо времена суперморалних синова, чији су очеви били нацисти.

Петер Слотердајк – *Интервју*

*

Самоћа непознатог песника је један од најдубљих доживљаја песник.

Милош Црњански – *Коментари уз Лирику Итаке*

*

Завист је, исто тако, честа као и пријатељство, и у литератури, јер је природна - а ја нисам био анђео.

Милош Црњански – *Интервју*

*

Логичан је наш повратак српству, али само као основи новог рада. Нити смо при томе очарани милитаризмом, нити заслепљени бљеском српског шовинизма, којег на жалост и нема.

Милош Црњански - *Идеје: Социјална база нашег национализма*

*

Већ годинама у нашим крајевима траје једна саботажа свега што је државно, а у интелектуалним круговима свега што је национално.

Милош Црњански - *Идеје*

*

Никада нисам подносио уображене и егоцентричне људе типа оног дрипца Црњанског (реч дрипац пишем ведре душе и чиста срца) који доказује да величина једног писца не мора стајати у управној сразмери са његовим карактером.

Борислав Пекић – *Писма*

*

Смејао сам се недавно Крлежи, који је био у Београду и држао говор. Та то је нека аустријска баба...

Милош Црњански - *Писма*[3]

*

Обложи се момче и девојче:
Да спавају, да се не дирају.
Момче даје седло и ђогата.
А девојче ђердан око врата.
То рекоше, у кревет легоше,
Једно другом леђа окретоше.
Кад је било око пола ноћи,
Проговара лепота ђевојка:
"Окрени се, не окренуо се,
Зар ти жалиш седло и ђогата
Мртвога те окретала мајка,
Ја не жалим ђердан око врата;
Твог ђогата нек изеду вуци,
А мој ђердан нек носе ајдуци.

Народна песма из Метохије

*

Да, хтео сам рећи да је писање мукотрпан и непрестан рад који захтева целог човека. И зато су писци обично несрећни, мислим они прави, налазећи се на другим дужностима. Други људи не схватају да је писац често немоћан да се одупре.... И он је просто принуђен да после свега проживљеног понешто стави на равнодушну хартију за коју кажу да све трпи...

Иво Андрић - *Коста Димитријевић: Разговори и ћутања Иве Андрића*

*

Треба писати тако да речима, буде тесно, а мислима пространо...

Иво Андрић - *Коста Димитријевић: Разговори и ћутања Иве Андрића*

*

[3] Под „Писма“ се подразумевају и она писма која нису објављена у посебним издањима.

За свакога ко размишља о четири ствари, боље би било да се никада није ни родио: о ономе што је изнад, ономе што је испод, ономе што је пре и ономе што је после.

Талмуд - *Хагига 2.1*

*

Ја, Бертолд Брехт, ја сам из црних шума
Моја мати ме је у градове носила тмурно
Док сам јој лежао у телу. И хладноћа шума
Остаће у мени до смрти засигурно.

У асфалтном граду ми је дом. Од самог почетка
Овакви посмртни сакраменти ми се дају:
Новине. И дуван. И ракија
Неповерљив сам и лењ, ипак задовољан на крају.

Бертолд Брехт - *О сиротом Б.Б.*

*

Свака вредност, која у датом тренутку не постане и снобовска сензација, мукотрпно се пробија до јавног признања.

Живојин Павловић - *Диариум 1*

*

***Прво** се вратити није могло, а није ни требало. **Друго** нам се није допадало, хтели смо дакле нешто **Треће**...*

- Где је треће никад нема среће – рекао је гуру. Понекад је и песник био.

- Зашто?

*- Треће је увек мутна средина између првог и другог. Три је јебен број. Трећи квари сваку љубав. Трећи у рату увек први страда. Трећи се увек највише искилави. И на гробљу кад носи сандук. Трећи увек открива мунђу двојице. Трећи је увек крив. Треба бити прво или друго, студен или врућ. Бити млак и блутав, бити **треће**, не води ничему...*

Борислав Пекић - *Године које су појели скакавци*

*

Истинско уметничко дело не представља виртуозан чин, него рођење.

Кафка - *Списи*[4]

*

[4] Под „Списи“ и се подразумевају текстови у периодици, фрагменти, новински текстови, сајтови, колумне, цитати и дневничке забелешке аутора, који не морају обавезно бити део неке књиге, и који могу бити преузети као цитати из других текстова, других аутора, и када нисам сигуран где сам цитат пронашао. Овде се мисли и на мудрости старих филозофа и књижевника које никада нису објављене у књигама.

Када је нека жена у моди, то је природно, али када је уметник у моди, то је одвратно.

Ернесто Сабато – *Списи*

*

Уметник није онај који ствара: то је онај који осећа.

Андре Малро – *Списи*

*

Ако је по "мајсторлуку", и Гоголь, и Толстој, и Тургењев, и Чехов, јесу испред Достојевског.

Али ниједан није доспео донде докле је дошао Достојевски.

Живојин Павловић - *Диариум*

*

Зашто, дођавола, човек не може да одрасте? Без сумње, господар овога света јесте сотона.

Демонство природе над којом човечанство по свој прилици тријумфује, неприметно се апсорбовало и постало ђаволова марионета, под условом да се верује да ђаволи постоје само зато да би се објашњавали као празноверје. При том се предвиђа да су они у основи пројекције, тј. свесни чиниоци у души човека.

Ђаво се најбоље прогони стрпљењем, јер га он нема.

Карл Густав Јунг – *Списи*

*

Гасом сам отровао неколико Јевреја: гадна је то раса,
затим сам се забављао слушајући Моцарта.
Стрељао сам партизане: шљам је то,
а онда сам с таквом љубављу мирисао ружу!

Сасекао сам Арапина: телећу марву,
а затим ставио врпцу око врата моје пудлице.
Закопао сам живе Јермене: Турци су
били у праву! Затим сањарих о Тинторету,

о Веласкезу, о Зурбарану. Подгрејао сам
црнца: беше бљутав у сосу од вина!
Затим сам на обали мора читао Жана Расина.

Полио сам Вијетнамце напалмом који
их своди на оно што јесу: некакве бубе,
Затим спевах песму о цивилизованом човеку.

Ален Боске - *Цивилизовани човек*

*

Имати тело велика је опасност за дух.

Марсел Пруст - *Списи*

*

Ниси ти смртан, већ твоје тело. Ти ниси тај од привида; свако биће је у свом духу, а не у обличју које се може показати прстом. Према томе знај да си бог.

Цицерон - *Списи*

*

Виђам Европљане; слушам их; мислим да они не разумеју шта је живот. Измислили су ђавола; ту одајем признање њиховој машти. Али, откако је ђаво умро, чини ми се да их мучи неко више божанство нереда: дух.

Андре Малро – *Списи*

*

Једнога дана мајмуни посегоше за влашћу.
На прсте навукоше златно прстење,
обукоше беле, уштиркане кошуље,
почеше да пуше миришљаве хаванске цигаре,
стопала заробише црним лак ципелама.
То не приметисмо јер бејасмо обузети
другим стварима: неко је читао Аристотела,
други преживљавао велику љубав.
Говори влада постадоше хаотични,
чак брбљиви, међутим никада их
нисмо слушали пажљиво, више смо волели музику.
Ратови су постали дивљи, затвори
смрдели више него раније.
Чини се да су мајмуни посегнули за влашћу.

Адам Загајевски – *Мајмуни*

*

Увјек нетко други јебе наше љубави.

Игор Мандић – *Себи под кожу*

*

Најбољи су они владари који траже друштво мудрих људи, а најгори су они мудри људи који траже друштво владара.

Арапска пословица

*

Ако ме неко мрзи – то је његова ствар; моја је брига да не учиним ништа што би изазвало презир. Најбољи начин да се човек освети јесте не вратити мило за драго.

Марко Аурелије - *Списи*

*

Писање није позив. Писање је нешто као предодређење за несрећу. Ја не могу да поверујем да уметници могу да буду срећни.

Жорж Сименон - *Списи*

*

Штампана реч само је блед одсјај живота који је пламтео у мени док сам дело смишљао.

Гете - *Списи*

*

НА ОСНОВУ ПРИХВАЋЕНОГ ДЕЛА, уметник, за друштво постаје ВЕЛИЧИНА: прихватајући му дело, друштво прихвата и њега. Прихвати ли и он друштво, склад који настаје пружа многе угодности, али и обавезе – као сваки "савршени брак". А у браку, зна се, нема слободе.

(Да ли остати слободан стваралац, или постати "величина").

Живојин Павловић – *Флогистон*

*

Има писаца који ме привлаче због свега оног што сам чуо и читао о њима, зато што ме њихов живот занима, а ипак им дела нисам у стању да читам.

Хенри Милер - *Списи*

*

Чини ти се да си много паметан, а у ствари постајеш досадан.

Живојин Павловић – *Флогистон*

*

Друштво салонских мислилаца често је заморно и засићујуће као оморина: човек панично пожели свежину баналности – реч-две о свакодневним бригама, шалу о пријатељу, брижно казивање о деци.

Живојин Павловић – *Флогистон*

*

Нови облици уметности стварају се канонизовањем периферних облика.

Виктор Шкловски - *Списи*

*

Теолог или песник имају већа овлашћења него романописац.

Чеслав Милош - *Списи*

**

Умрех за лепоту, али тек
Што скрасих се у гробу,
Кад неког што за истину умре
Положише у суседну собу.

Питао ме тихо зашто сам пала,
"За лепоту", беху речи моје,

"А ја за истину. Они су једно.
Браћа смо", рекао је.

Ко рођаци што се ноћу сретну
Говорили смо између соба,
Све док маховина није такла усне
И прекрила нам имена оба.
Емили Дикинсон – *Песме*
*

Уточиште тражимо у незнању. Ту се крије мо од онога што знамо. Непознато је нада наде.
Пол Валери – *Списи*
*

За Етрушћане (који долазе као мит, из унутрашњости Анатолије или Кавказа) јетра је била сједиштем душе и за нас остаје бити орган који реагира у гњеву, злоби и бризи – у свему што "изједа".
(митски орао непрестано кљуца Прометејеву јетру)
Денис де Режимон - *Будућност је наша ствар*
*

Достојевски је имао два разлога да буде мистичар: он је – епилептичар, и он је – Рус.
Гастон Лојг - *Медикопсихолошка студија о Достојевском*
*

Жирирање и доделе локалних књижевних награда, којих је у Србији крајем XX века годишње било преко триста, скоро за сваки дан по једна, сасвим су преузели некадашњу друштвену улогу критике. Лоше, несавесно, потплаћено новинарство, које је великим делом уназадило и политички живот, спустило је књижевна мерила и разговоре о књижевности на ниво пијаце, критичка мисао се изгубила међу тезгама са помодном, лажном и конфекцијском робом.
Предраг Палавестра - *Историја српске књижевне критике*
*

Ко се преда врачарама и другим сличним добиће епитимију као убице.
Свети Василије Велики - *72 канон*
*

Врачарама не допустите да живе.
Свето писмо, (Изл. 22, 18)
*

А човек или жена у којима би био дух врачарски или гатарски да се погубе; обоје камењем заспите, јер су криви.
Свето писмо, (Лев. 29, 27)
*

... да мрзиш ону злу жену и оног злог бајача и гатара, јер користе име Божје на поругу и бешчашће... Јер и ђаволи, мада изговарају име Божје, ипак су ђаволи...

Свети Јован Златоуст - *Христоитија*

*

Одричем се тебе, сотоно, и твога частвовања, и твога служења, и сједињујем се с Тобом, Христе.

Свети Јован Златоуст - *Христологија*

*

Сан је покрет ума у време некретања тела.

Свети Јован Лествичник – *Добротољубље*

*

Књижевност је фотограф и философ свога времена. И докле год није – није књижевност.

Стојан Новаковић - *Списи*

*

Уметност је апсолутни стваралачки елеменат Живота.

Љубомир Мицић – *Списи*

*

То тумачење животног става једнога писца у његовом делу, то просветљавање свеколике његове унутрашњости из које се родио свет који је он направио, то међусобно поређење једнога живота са другим, пишчевога са оним који је он оживео, то одређивање животне вредности створене према vis vitalis створитеља – то је права стваралачка књижевна критика.

Милан Богдановић - *Списи*

*

Дошла су времена кад намештај има стила, а власници га немају.

Влада Булатовић – Виб – *Списи*

*

Одбијам да заузмем став – унапред. Одбијам да о било чему одлучујем унапред и да моје понашање у сваком појединачном случају подређујем једном општем, унапред усвојеном регулативу, без обзира да ли је он формиран као религиозни, морални, философски, или политички.

Хоћу да се испољим у непосредном додиру са стварношћу и не прихватам да се између мене и те реалности нађе било каква мисаона баријера. Могу, дакле, и да будем противречан.

Међутим, то нипошто не значи, нити је искључено да се посматрајући моје понашање у појединим случајевима, ПОСТ ФЕСТУМ у њему не открије нека логика. Зар се без система, без принуде превентивног става заиста не може живети!

Б. Пекић - *Дневник*

*

Бедна је улога савременога романсијера, не може се више измислити ни једно лудило које није и примењено и описано.... Историја је писцу одузела посао да их набраја, психологија да их тумачи, религија да их се реши, наука да их описује и кадкад да их лечи, философија над њима умује, а политика да их користи. Шта остаје писцу?

Б. Пекић - *Дневник*

*

Пишем о ономе што мене боли, а ви пишете о ономе што вас боли, али мене боли стражњица за оно што вас боли, као што вас боли стражњица за оно што мене боли.Тај бол је једина истина у односима међу нама.

Б. Пекић - *Дневник*

*

Нема ништа чудније од писца. Док се сав свет уби радећи, писац седи у неком забитом ћошку и упорно и с одушевљењем које ништа не може да оправда, слаже речи, исписујући чисту хартију. А то што он пише никога не интересује. Писање романа заиста личи на алхемију, а писци на сулуде алхемичаре у потрази за вештачким златом.

Б. Пекић – *Дневник*

*

После Богдана Поповића и Јована Скерлића настао је нови прекид српског националног буђења и трезвеног успона, моралног отрежњења и духовног континуитета. Од њиховог времена, Србе у свету виде са наличја, највише зато што су други научени да их тако гледају. Нарочито у XX веку, Срби су Европу хранили храном својих погрешака. И раније, од Хатишерифа, хранили су их лукавом бахатошћу и јавашлуком, провидним лукавством, конзервативном самовољом, дворским скандалима и династичким заверама, диктатуром и атентатима, па чак и ратним победама на страни савезника. Због тога су их још више замрзли, како они поражени, тако и победничка плутократија, прозелитски клер и аустромарксисти. У новом веку, Срби су своје противнике наставили да подстичу и окупљају против себе оним што се Србима не праште – версајским, тријанонским и дејтонским уговорима, пактовима против Коминтерне, десним и левим диктатурама, осорним непромишљеним бесом, притворношћу, самоувереношћу, грађанским ратовима, инатом и осветама.

Предраг Палавестра - *Историја српске књижевне критике*

*

...кад су завист и нескромност основна обележја доба; кад бити виши значи бити омржен; кад сваки нижи хоће да буде виши, остајући нижи; кад сваки пристаје да хвали само горег од себе, никад бољег; кад, у

књижевности, и сваки обичан радник, нешто бољи од свог ближег друштва, хоће да је велики човек, пропиње се на прсте и моли друштво да га у незгодном положају подржи као великог човека...

Богдан Поповић - *Милан Ракић: Сећања*

*

Србија има потенциране мане целе југословенске расе, управо: "мане својих врлина". Последица њеног револуционарног државног стварања јесте извесна политичка разбијеност, претеран индивидуалистички дух, оскудица осећања целине земље и државе. Потомци хајдука и ускока имају сву недисциплинованост, несоцијалност, често још и неизграђену дивљину, остатке доба када је свака породица имала свој кров и сваки човек бранио своју главу.... Све оно што је рушилачко и анархистиччко у србијанском карактеру показало се у дивљачкој политичкој борби, у мрској злоби и зависти, у свирепој мржњи горих на боље... Без традиција и без осећања солидарности поколења у заједничком народном раду, Србијанац често живи од данас до сутра, није у стању да истрајно издржи напор, и исто тако брзо малаксава као што се брзо одушевљава, исто тако брзо клоне као што брзо плане. Сангвиничар, нервозан, раздражљив, више негативан него позитиван, више рушилац него стваралац, рђав слуга али и рђав господар, руководећи се у животу више инатом и севапом но разлогом и по плану – данашњи Србијанац је све своје мане, као и своје врлине, пренео и у своју државу, у своје друштво, и у своју књижевност.

Јован Скерлић - *Србија, њена култура и њена књижевност*

*

Цео наш живот збио се у међусобну мржњу, улична прогањања, у мрачну злобу, у вођење туђе бриге... Скандали се дочекују са гладним одушевљењем, људи су добили вољу да пакосте и подмећу не ради неке личне користи, но просто стога што им то чини задовољство: зло ради зла! Простора нема довољно, ваздух је постао редак и загушљив, прохтеви су страховито набујали, амбиције се невероватно разуздале, све се озлобило један на другога као никад до сада, и у гурању, гажењу, крхању изгубио се сваки обзир, свако осећање људског братства.... Распирили су се најниже, најгрубље, највулгарније страсти, злоба, злурадост, бестијална наслада пакости, жеђ за уживањем и готовост да се за то све учини и све прода, животињска потреба да се све сроза и све у блату изједначи.

Јован Скерлић - *Божидар Ковачевић: Мисли*

*

У дневницима би требало, ваљда, чупати властиту утробу и истресати је на пладањ...

Игор Мандић - *Себи под кожу*

*

Претрана туга се смеје. Претерана радост плаче.

Вилијем Блејк - *Венчање неба и пакла*

*

Бомбардовање за мир је исто што и јебање у сврху очувања дјевичанства.

Игор Мандић – *Списи*

*

Смрт је нужност у неизбјежности преласка у други свијет, у коме човек достиже свој пуни успон.

Рагиб Исфихани - *Списи*

*

Смрт је пропадање твари а не душе.

Ибн-Сина - *Списи*

*

Смрт је промјена стања. Душа почиње да живи сама. Док се није растала од тијела, она је прихватала руком, гледала оком, слушала ухом, али је суштину ствари знала сама собом.

Имами Газали - *Списи*

*

Теби се чини смрт, а то је рађање. Гроб ти се чини тамница, а душа је слободна постала.

Мевлана Џалалудин – *Списи*

*

У уметности и књижевности прави стваралац никад не ради за ново и модерно, него за трајно и вечно.

Исидора Секулић - *Списи*

*

Добар критичар је онај који прича догађаје своје душе у средини узор – дела. Причаћу вам сада о себи поводом Шекспира – човек не може да изађе из себе.

Анатол Франс – *Списи*

*

Гледајте у будуће само то, да заслужите да будете заборављени.

Мирабо - *Писма*

*

Одузмите слободу штампе Енглеској, па је дајте Турској: Енглеска ће постати Турска а Турска Енглеска.

Мирабо – *Писма*

*

Господар бајонета, краљ је у исто време и господар државе.

Слободан Јовановић - *Списи*

*

Ако за кретање улицом ноћу постоји само један једини пропис, а он вели да ће се без опомене пуцати на свакога ко се после сумрака напољу затекне, онда је јасно да такав закон нема рупа.

Борислав Пекић - *Свеске*

*

Успела сваћа свакако је боља од неуспелог, па и осредњег секса.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Кад би глупани носили беле хаљине, градови би били налик на вртове духова.

Кинеска пословица

*

То је у нашем веку реакционарно веровати у Бога, а ја сам ђаво, мени се може.

Достојевски - *Браћа Карамазови*

*

Кнез Никола држао је краља Александра за руку, брисао сузе, крстио се и падао на колена, успомене на "тужно Косово" поново су оживеле, - и цела црква је ридала.... То косовско расположење које је од првог часа изазвао код света, кнез Никола одржао је и даље. На дворскоме ручку говорио је без уобичајене дипломатске уздржљивости. У његовој здравици краљу Александру запажено је ово место: "Ја ти дођох на Видовдан..... Цијело је Српство данас у духу с нама; што оно жели, желимо и нас двојица...

Слободан Јовановић - *Влада Александра Обреновића*

*

Сви смо тријезни. Али због немаштине а не карактерних разлога.

Боб Рок – *Алан Форд*

*

Да наш Момчило нешто случајно полуди ништа му се не би познало.

Стрина Моме Капора из Херцеговине

*

Стил – то је душа.

Ромен Ролан - *Списи*

**

Ви бркате два појма: решавање питања и правилно постављање питања. Само друго је обавеза писца.

Чехов – *Списи*

*

Боема одражава и неко друштвено стање, ако не и класу; она је у првом реду душевно стање, кат-када и душевна инфекција.

Тин Ујевић - *Боема и модерна умјетност*

*

Добре књиге пишу се за само две стотине читалаца а има их милиона.

Растко Петровић – *Списи*

*

Мистицизам без поезије је сујеверје, а поезија без мистицизма је проза.

Толстој - *Васкрсење*

*

С Нехљудовим се већ не једном десило у животу оно што је називао "чишћење душе". Чишћењем душе називао је такво душевно стање у коме је он одједном понекад после великог размака времена долазио до сазнања да му се успорио, па чак зауставио унутарњи живот, па је почињао да чисти сву ону унутарњу прљавштину која се нагомилала у његовој души и била узрок тога застоја.

Толстој – *Васкрсење*

*

Кад гром удара, онда кажу да свети Илија по заповести Божјој гађа ђаволе. ("Узврдао се као ђаво испред грома"). Зато говоре да се не ваља крстити кад гром пуца, да не би ђаво у невољи побегао под крст у који гром не ће ударати.

В.С. Караџић - *Етнографски списи*

*

Свака интелектуална делатност укључује одустајање од тзв. истинског живота: обично и пролазно занемарује се зарад вишег, трајног. Али кад се на том, изабраном терену изгуби, промашај је јаснији но доле, у животу: јаснији и коначан. Јавља се ЧИСТ пораз; промашај се десио изван непрозирне матице трајања која све мири, поништава и изједначава. Пад се, онамо, мери најстрожим, убиственим мерилом.

Милован Данојлић - *Како је Добрислав претрчао Југославију*

*

Заиста, ако има некога ко мрзи песнике, његов је кукавички страх недостојанствен и страшан... Помирио сам се са тим да сам уметник и ништа више. Песме у овој књизи део су моје биографије.

Слободан Марковић, Либеро Маркони - *Адмиралова Аполонија*

*

Ђаво меће свој реп на све.

Ернст Теодор Амадеус Хофман – *Ђавољи еликсири*

*

Писменост је за писца услов а не разлог за писање, као што је услов мастило, хартија, писаћа машина. Може неко да буде професор језика а да не уме да пише.

Предраг Милојевић - *О људима и ћудима*

*

Саставни део нашег бића који нас разликује битно од животиња јест оно што називамо душом. Њено порекло, њена природа, њена судбина, место у коме се она налази извор су непресушних проблема и мишљења. Једни је уништавају до смрти, други је одељују од целине са којом се она удружује прелевањем, као што би се вода у боци која би пловила и разбила се удружила са морем. Те замисли бесконачно су се преудешавале. Питагорејци су допуштали преливање тек након трансмиграције, присталице платонизма сједињавале су чисте душе и прочишћавале друге у новим телима. Одатле две врсте метапсихике које су проповедали филозофи.

Гроф Мирабо - *Еротика Библион*

*

Што се тиче расправа о природи душе, оне су биле широко поље људских глупости неразумљивих њиховим властитим творцима. Талес је држао да се душа покреће у себи самој, а Питагора да је она сена лишена способности да се креће у себи самој. Платон ју је одредио као духовну твар која се покреће хармоничним бројем. Аристотел, оборужан својом барбарском речју entelhija, говори нам о слабости заједничких осећања. Хераклит је веровао да је она исхапљивање, Питагора задржавање зрака, Емпедокло састав елемената, Демокрит, Леуцит, Епикур мешавина не зна се какве ватре, не зна се каквог зрака, не зна се каквог ветра и још једног четвртог који нема никаквог имена. Анаксагора, Анаксимен, Архелаус састављали су је од ретког зрака, Критиус ју је једноставно сместио у крв. Хипократ је у њој видео сам дух раширен по целом телу. Марк-Антоније ју је сматрао ватром, а Критолаус, режећи оно што није могао одгонетнути, претпостављао је да је она пета твар.

Гроф Мирабо - *Еротика Библион*

*

Наша душа има исувише мало додирних тачака а да би било лако, чак и у физици, продрети до ње, оголити шуму њену бит и њену природу. Не зна се где поставити њено седиште. Једни су сматрали да је она на посебном месту одакле врши своју власт. Декарт је мислио да је то животна жлезда, Vicussens јајолико средиште, Lancisi и M. De la Peyronie тврдо тело, други избраздано тело. Клима, температура, храна, густа или ретка крв, хиљаде чисто физичких узрока праве препреке које утичу на њен начин постојања. Тако, излажући претпоставке, измењивали би се учинци у бесконачност, и показало би се исходима, као што доста следи из искуства, да не постоји глава, било колико здрава, која нема неку закрчену цевчицу.

Гроф Мирабо - *Еротика Библион*

*

Сјај месече, мој ноћни путниче!
Доста ти сам с тобом путовао.
Према теби турске коње крао.
Народна
*

Ја нисам готово уопште занимљив сам себи.
Истина о неком човеку је управо оно што он крије.
Кад бих морао одабрати други живот, одабрао бих свој властити.
Људима је заједничко заправо једино спавање, онда спавају без снова – и смрт.
Андре Марло – *Антимемоари*
*

Слободу треба тражити међу зидовима затвора.
Ганди – *Списи*
*

Принц без дворца и принцезе.... Несретан као и сви артисти. Амбициозан. Осетљив. Укратко: има будућност.
О Иви Андрићу, белешка у антологији *Хрватска млада лирика* из 1914. Године
*

Ако вам је озбиљно стало да укебате Ђавола, онда ћу вам одати тајну где ћете га најсигурније наћи: у фотељи у којој седите.
Дени де Ружмон - *У загрљају ђавола*
*

Сви смо ми најогорченији онда кад бранимо једну неврједност у нама.
Владан Десница - *Пролећа Ивана Галеба*
*

Бог је низ бесконачних могућности.
Марио Помилио - *Пети еванђелист*
*

Та кинђура, стара лутка!
Проглашена проститутка!
Ђура Јакшић - *Стражар*, 1878, (о Европи)
*

У историји, особе којима није била скинута глава, и особе које нису скидале главе, нестају не остављајући трага.
Пол Валери - *Списи*
*

Естетичар, веома ружан, у безличној сали говори о лепоти.
Пол Валери – *Списи*
*

Можда ћу и умрети.
Гијом Аполинер - *Списи*
*
Незнање се не да научити.
Жерар де Нервал – *Списи*
*
Једно од најстаријих и највреднијих начела политичке стратегије, у рату као и у миру, јесте тајност. Библијски принцип, по коме ни десница не сме знати шта јој ради левица. Војнички аксиом, по коме се пола победе налази у изненађењу.
Б. Пекић - *Тамо где лозе плачу*
*
Оно што непобитно легализује Београд ко неотуђив део Европе је чињеница да смо у глацијалној ери имали мамуте који ни по чему нису иступали ни париским ни лондонским. Касније смо, стицајем околности, о чијој природи се нисмо још договорили, нешто мало заостали.
Б. Пекић – *Дневник*
*
И није ли живот вечита борба
Непријатељских снага унутар наше душе
И није ли та борба једини живот те исте наше душе.
Ибзен – *Каталина*
*
Не мислим о себи као добром писцу, али знао сам да је књижевност моја судбина или моја коб.
Борхес – *Списи*
*
Обогатити се није тако тешко; тешко је знати бити богат.
Хуан Марсе - *Девојка у златним гаћицама*
*
Гледај да ми нађеш било какву богату удовицу са иметком... и похвали ме: двадесет две године, добар младић, лепа изгледа, жива ока, пун ватре! И најбоља паштета од једног мужа који је небо икада стекло.
Стефан Цвајг – *Балзак* (Балзак у писму сестри)
*
...нисам се свиђао сам себи, налазио сам да сам ружан, стидео сам се свог погледа...
Оноре де Балзак - *Чаробне коже*
*
Жена од четрдесет година ће све за тебе учинити – жена од двадесет ништа.
Оноре де Балзак – *Писма*

*

Без лицемерја не би било порнографије.

Дејвид Херберт Спенсер – *Списи*

*

Оно што је за једнога порнографија, за другога је смех генија.

Дејвид Херберт Спенсер – *Списи*

*

Ако жена не носи у себи малчице од проститутке, она је глупача или мртво пувало.

Дејвид Херберт Спенсер – *Списи*

*

Он је (Сава Ковачевић) такође стари, предратни комуниста, борбен и пожртвован, мада је црногорско вођство имало једно време муке с њим јер није признавао Црногорце за посебну нацију: у његовом крају – црногорској Херцеговини, нити познају нити признају међу Србима икакве посебности.

Милован Ђилас - *Револуционарни рат*

*

Предрасуде, законски устоличене, моралистичке забране сексуалности везане за узраст, треба демистификовати исто тако хитно као и сам "сексизам". Увођењем деце у доживљај оргазма кроз спонтано истраживање сопственог тела, међу вршњацима у игри, постаће, верујем, још пре конца овог века, део потпуног општег образовања.

Дејвид Купер - *Манифест оргазма*

*

Такозване перверзије нису сексуална обољења већ пре пробна решења сексуалних проблема...

Дејвид Купер - *Манифест оргазма*

*

Буржоаско друштво осуђено је на владавину евнуха који, сви, носе истоветну "Никсон маску".

Дејвид Купер - *Манифест оргазма*

*

Морамо изгубити главе да би смо ушли у сопствена тела. Постоји време за разум, време да се разум напусти, и време да се разум поново нађе.

Дејвид Купер - *Манифест оргазма*

*

Београд, дакле, није мој град, али то није ни један други.

Па ипак га волим, волим привржености – странца.

Можда сам зато, пре него други, позван да о њему пишем.

Борислав Пекић - *Тамо где лозе плачу*

*

На свету постоје три ствари које не познају умереност у добру и злу: језик, свештеник и жена. А када прекораче границу нормалнога стања, досежу врхунце и највеће дубине добра и зла. Води ли их добар дух, постижу набоља дела, но, води ли их зао дух, препуштају се најгорима стварима.

MALLEUS MALEFICARUM - *Маљ који убија вештице*

*

Када се уд ни на који начин не може узбудити и извршити сполни чин, то је знак природне импотенције; али када је узбуђен и усправљен, но ипак не може извршити своју функцију, то је знак зачараности.

Hostiensis – Suma

*

Држава се разликује од друштва тиме, што се у њој вршење општих правила може по потреби и изнудити.

Слободан Јовановић - *О држави*

*

Вештина одбране модерне државе регулисана је истим правилима која регулишу вештину освајања... У парламентарној револуцији и вратари имају важну улогу... У ствари, Хитлеров дух је крајње женствен: његова интелегенција, његове амбиције и сама његова воља немају ничег мужевног. Он је слабић који бежи у бруталност да би прикрио свој недостатак енергије, своје изненађујуће слабости, свој морбидни егоизам, свој спутавани понос. Оно што је својствено свим диктаторима, што је карактеристично за њихов начин схватања односа људи и догађаја је љубомора: диктатура није само облик управљања, она је комплетнија форма љубоморе у својим политичким, моралним и интелектуалним аспектима.... Као и сви диктатори, Хитлер воли само оне које може да омаловажава... Државни удар не проистиче из посебне политичке и социјалне ситуације, већ је он, на првом месту, остварење "техничког" карактера..

Курцио Малапарте - *Техника државног удара*

*

И ако су језуити корисни, треба спречити да буду неопходни

Волтер – *Списи*

*

Рат се води да би де живело а не да би се умрло.

Јован Акутски – *Списи*

*

Није битно кад се почињеш јебати, него како се јебеш. Са срцем и душом или само пичком.

Хенри Милер – *Писма* (Бренди Венус)

*

...ти си прва жена коју познајем у којој су складно удружени пичка и интелект...

Хенри Милер – *Писма* (Бренди Венус)

*

Живот ти је што протераш кроз вратину и натакнеш на батину, или што би рекли Цигани: фут марут турим ти га међу бут.

Витомил Зупан – *Игра са ђаволовим репом*

*

Стидети се свога оца, то је можда најтеже искуство кроз које један младић можде да прође.

Џон Голсворди - *Сага о Форсајтима*

*

Увек је вредно, пре него што ишта учиниш, упитати се да ли ће то да нашкоди неком другом више него што би било апсолутно нужно.

Џон Голсворди - *Сага о Форсајтима*

*

Човеку празна стомака храна је – Бог.

Ганди – *Списи*

*

Убиство Карађорђево извршено је у селу Радовању, у Јасеничком срезу, у једној малој колиби, мучки на спавању, у зору 13 јула. Његова глава је послана у Цариград, као знак Милошеве верности и као доказ да је заувек нестало онога који је са гомилом скоро голоруке раје смео да завитла заставу устанка и борбе за слободу. Славни победилац са Мишара, онај који је после неколико векова васкрсную нову Србију и пробудио националне енрегије за велика дела наше будућности, прегалац са највећим замахом у XIX веку наше хисторије, завршио је живот начиним који није био далеко од симбола једне жртве.

Владимир Ћоровић – *Историја Срба*

*

Воденица мељуцка, сита гуза прдуцка"

Бранко В. Радичевић - *Сујеверице и друге речи*

*

Женин је посао, веле:
да донесе воше (воде)
да опере коше (кошуље)
да укува гра (пасуљ)
и да пичке да.

Бранко В. Радичевић - *Сујеверице и друге речи*

*

- Милојка!
-Шта је?
- Јеси ли девојка?
- Јесам!
- Па што не кукаш?
- Јел' уш'о?
- Јесте!
- Ајооој!!!
Бранко В. Радичевић - *Сујеверице и друге речи*
*
Љубио је више женски род него своју жену.
Вук Караџић о хајдук Вељку
*
Стране речи употребљавају најчешће она лица чије је знање сразмерно ограничено, и која желе да се подиче са оно мало науке што имају. Озбиљни знаоци, чије је знање језика широко и темељито, ретко кад уплићу у свој говор стране речи.
Богдан Поповић - *Двоструко стране речи*
*
Шовинизам, то је лоше васпитање народа.
Космополитизам, то је одсуство сваког васпитања.
Интернационализам, то је принудни рад нације за њој непознате циљеве.
Иван Солоневич – *Списи*
*
Модерни уметник је у ствари секс.
Растко Петровић – *Интервју* (Правда)
*
...свако у себи крије само један роман и само је питање када ће га написати... али свако у себи крије и само један лош роман и само је питање кад ће схватити да га не треба написати...
Игор Мандић – *Списи*
*
Добро дошла несрећо ако стижеш сама".
Љермонтов – *Списи*
*
Раса је код жена, као и код коња, велика ствар...
Љермонтов – *Списи*
*
Отаџбина, њен разум, њена морална вредност, њен сјај, долазте од разума и моралне снаге појединца. Корисно радити за величину Отаџбине значи радити тако да сваки појединац да највише што може.

Жил Пајо – *Списи*

*

Обични људи и свеци имају заједничко: сви теже срећи, они се разликују само у чему је траже.

Паскал – *Списи*

*

Човек постаје неко тек радом времена.

Жил Пајо - *Вештина бити човек*

*

Нека сваки влада онако колико зна а нека зна онолико колико му снага допусти.

Жил Пајо – *Вештина бити човек*

*

Ако не умете умрети, не брините, природа ће свршити тај посао за вас.

Жил Пајо - *Вештина бити човек*

*

Временом можемо променити укус душе.

Лајбниц – *Списи*

*

После двадесет година брака муж и жена су као брат и сестра. После тридесет година: као две сестре.

Момо Капор – *Списи*

*

На овом свету има задовољења само за божанске или брутално душе.

Монтењ – *Списи*

*

Почела је сексуална револуција... Нећу учествовати у њеним првим редовима, на жалост, али нећу бити ни контрареволуционар.

Зуко Џумхур – *Списи*

*

Успомене су онај део нашег живота који можемо да испричамо не црвенећи.

Емброуз Бирс – *Списи*

*

Младост је једно стално пијанство; она је грозница разума.

Ла Рошфуко – *Списи*

*

Моја је личност хиљаду пута важнија од мојих слика.

Салвадор Дали – *Списи*

*

Један од знакова да младост пролази је кад мушкарцу почну да расту длаке из ушију. Поузданији знак је када за кафанским столом почне да разговара о новцу, а не о женама.

Ерик Берн - *Секс у љубави*

*

Два месеца сам била без човека, да знаш, а то је много за Мађарицу.

Ева Рас у филму *Љубавни случај или Трагедија ПТТ службенице* Душана Макавејева

*

Глумео је главну улогу у монодрами Живео живот Тола Манојловић.

На локалној телевизији поводом смрти глумца Петра Краља

*

У Бога се најбоље, најдубље и најискреније верује ћутке.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Религија зида, фантазија слика, ум пише.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Као кад у мраку издаду човека сва друга чула, и не помажу му више, те му остане само питање, тако и једном народу кад изгуби своју слободу, самосталност, државу, литературу, остаје само религија, да њеном кандилном светлошћу назире у мраку у ком је остао.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Религија полази од Бога, филозофија га тражи.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Апстракција је последња, највиша снага духа, као што је човек последња чулна форма материје. Уздизање од стварног до идеалног и све идеалнијег, од материјалног до све нематеријалнијег, јесте једна страна прогреса људског. Што је ниже ум, он је све више потонуо у стварност, он мисли о стварима и у стварним сликама, он говори о стварима и стварним фактима; што је нижи ум, њему је стварност све потребнија. Што је виши ум, он се све више диже изнад стварности, до све формалнијег, апстрактнијег, идеалнијег.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Уметност је филозофија чула; поезија је филозофија осећања; филозофија је уметност ума.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Библиотека је гробље умова.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Стил је рукопис духа.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Колевка је зора гробне ноћи.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Маса се почела јављати са појевтињењем добара; демократија – то је јевтиноћа; маса тражи јевтино, и за њу је само оно што је јевтино.

Божидар Кнежевић - *Мисли*

*

Када се једнога дана појави код нас наш Гоголь сви ће га попљувати.

Крлежа – *Интервју*

*

Њихова је равнодушност комплимент вашем духу.

Алдос Хаксли - *Контрапункт живота*

*

Но оно, што сада нама у нашој националној задаћи помаже, може, ако ми не хитамо, с временом да нестане. Ми по моме мишљењу морамо хитати, јер нама прети култура европска, која снажним и индустриско-саобраћајним напретком гњави ситне народе и државе као каква горостасна лавина. Националној идеји прети опасност од индустриско-капиталистичко-саобраћајно-трговачког интернационализма.

Никола Пашић - *Моја политичка исповест*

*

...умео је да чита карту као да је генерал-штабни официр, и у дипломатским преговорима ценкао се за свако село, као сељак кад нешто продаје...

Слободан Јовановић о Николи Пашићу – *Списи*

*

Ако служиш богу ради вечног блаженства, онда служиш себи а не богу.

Толстој – *Списи*

*

Дух живи у свим људима али сви људи то не знају.

Толстој – *Списи*

*

Капља која падне у море постаје море. Душа кад се сједини с богом постаје богом.

Ангелус – *Списи*

*

Не брини за количину него за каквоћу својих поштовалаца: непријатно је кад се човек не допада добрим људима, али не допадати се злим људима увек је добро.

Сенека – *Списи*

*

Ако је много људи истог мишљења, то још није доказ да је то њихово мишљење тачно.

Толстој – *Списи*

*

Кад гомила мрзи некога, треба добро да испиташ зашто је то тако пре него што га осудиш. Ако је гомила неком особито наклоњена, треба исто тако, пре него што донесеш свој суд, добро да испиташ зашто је то тако... Не могу нашем животу толико да нашкоде неваљали људи, који могу да нас покваре, колико она глупа гомила која нас као поток носи са собом.

Толстој - – *Списи*

*

Чувајте се књижевника који воле да иду у дугачким хаљинама и да им се људи клањају по улицама, и воле прва места по зборницама, и зачеља на гозбама: који једу куће удовичке и лажно се моле богу дуго.

Лука, XX, 46-47.

*

Наука је сада постала даровательком диплома које омогућују да се људи користе туђим трудом.

Толстој – *Списи*

*

Ја сам оруђе којим ради бог.

Толстој – *Списи*

*

Ако хоћеш да будеш мудар, научи паметно да питаш, пажљиво да слушаш, мирно да одговараш и да престанеш кад немаш више шта да кажеш.

Лафатер, швајцарски писац – *Списи*

*

Одговорити увредом на увреду исто је што бацати дрва на ватру.

Толстој – *Списи*

*

Ко ме иза леђа куди, тај ме се боји, а ко ме у очи хвали, тај ме презире.

Кинеска пословица

*

По глупог човека најбоље је да ћути. Али, кад би он то знао, не би био глуп.

Непознато[5]

*

Трима путевима можемо да дођемо до мудрости. Прво, путем искуства; то је најтежи пут. Друго: путем подражавања; то је налакши пут. Треће: путем размишљања; то је пут најплеменитији.

Конфучије - *Списи*

*

Само тућим очима могу да се виде своји недостаци.

Кинеска пословица

*

Ако те псују, осуђују те – радуј се!

Ако те хвале, одобравају ти – чувај се!

Толстој - *Списи*

*

Буђење човека је рођење у малом, дан од јутра до ноћи живот у малом, а сан смрт у малом.

Толстој - *Списи*

*

Кад бих и грешио у томе што мислим да је душа бесмртна, ја бих био срећан и задовољан својом грешком. То уверење мени даје спокојство и потпуно задовољење.

Цицерон - *Списи*

*

Кад си дошао на свет, ти си плакао, а остали око тебе су се радовали. Кад будеш остављао свет, учини тако да сви плачу, а ти једини да се осмехујеш.

Непознато

*

Професор Кривичног права на Великој школи Ађим Чумић објашњавајући студентима појам силовања говорио је да треба "да се траже несумњиви знаци и докази снажног и очајног отпора и борбе и ногама и рукама" а "да није довољно само батргање као оне снаше која је више претила него се бранила" довикујући насилнику: "Силуј, силуј, има закона".

Коста Христић - *Записи старог Београђанина*

*

[5] Под „Непознато“ се налазе цитати или мисли које сам забележио у журби и не знам ко је аутор и из које књиге, али су ми се допали па их стављам овде. На читаоцу је да се мало потруди и пронађе ауторе и дела.

У петак 15 јула, једно је талијанско девојче играло на конопцу на Великој пијаци. Гледалаца је било на четири хиљаде. Полиција је задржавала поредак и један жандарм пазио је да се не би дрмао конопац, те да дете не падне. Један Турчин, младић, примакне се конопцу и кад га жандарм хтеде удаљити, Турчин га зграби за руку и сав му рукав поцепа. Ту се направи гунгула у коју се умешају и наши и турски низами. Том приликом наши изударају турског војводу (управника турске полиције), а једнога хоћу заокупе наша деца каменицама те се једва спасао.

Из извештаја управника вароши Београда Николе Христића кнезу Милошу 1860

*

У магли смо слободни.

Милан Кундера – *Списи*

*

Мањи је криминал опљачкати стару, него основати још једну нову банку.

Бертолд Брехт – *Списи*

*

Ако има Бога, зашто је Арапима и Русима дао нафту а Италијанима Ватикан.

Италијанска пословица

*

1. УМЕРЕНОСТ – Немој јести толико, да постанеш тром, немој пити толико, да могу рећи да си се "накитио".

2. ЋУТАЊЕ – Говори само оно што ће бити на добро другима или теби самом; избегавај беспослене разговоре.

3. РЕД – Нека ти свака ствар има своје место, и нека сваки део твоје радње има своје време.

4. ОДЛУЧНОСТ – Одлучи се да вршиш све оно што треба да се врши; врши све без колебања што си одлучио да вршиш.

5. ШТЕДЉИВОСТ – Троши само оно што доноси добро другима или теби самоме; другим речима: не троши ништа узалудно.

6. ВРЕДНОЋА – Не дангуби; нека си свагда у послу око нечега што је корисно, обустави сваку непотребну радњу.

7. ИСКРЕНОСТ – Немој да вараш ни да се претвараш; мисли невино и праведно, па тако и говори, ако већ хоћеш да говориш.

8. ПРАВЕДНОСТ – Не чини никоме неправду чинећи му штету, нити пропуштај да чиниш добра која су ти дужност.

9. УМЕРАВАЊЕ – Избегавај крајности; избегавај да се светиш за неправде онолико колико налазиш да заслужују.

10. ЧИСТОТА – Немој трпети нечистоту на своме телу, ни на хаљинама, ни у кући својој.

11. МИРНОЋА – Немој се жестити због којекаквих ситница или због догађаја који се обично дешавају или се не могу избећи.

12. ЦЕЛОМУДРЕНОСТ – Имај свагда на уму своје здравље и свој добар глас, а не мање и добро име и мир других лица.

13. СМЕРНОСТ – Угледај се на Исуса и на Сократа.

Бенџамин Франклин – *Списи*

*

Све погрешности односа источних Европљана према "културним центрима" долазе од бојажљивости: опонашају уместо да се супростављају, представљају одблесак, уместо да буду сами своји.

Чеслав Милош - *Друга Европа*

*

У нашим молитвама не мање него за добар живот треба да се молимо за добру смрт.

Чеслав Милош - *Друга Европа*

*

...сексуалност мора бити зачињена злом, ако нестају све забране и ако се ништа не нарушава, она губи укус...

Чеслав Милош - *Друга Европа*

*

Сматра се да свако стварање у уметности и свако истраживање у науци, исто тако рад и одлучивање уопште, теже неком добру...

Аристотел - *Никомахова етика*

*

Воли уметност у себи а не себе у уметности.

Константин Станиславски - *Етика – уметност глумца и ред*

*

У позориште се не сме улазити с прљавим ногама. Прљавштину и прашину отресајте при улазу, каљаче остављајте у претсобљу заједно са свим ситним бригама, заљевицама и непријатностима, које кваре живот и одвлаче пажњу од уметности. Отресајте се пре уласка у позориште. А ушавши већ, не дозвољавајте себи да пљујете по свим ћошковима. Међутим, у великом броју случајева, глумци са свих страна уносе у позориште сваку животну мрскост, сплетке, интриге, оговарања, клетву, завист, ситно самољубље. Резултат тога је да се добија не храм уметности, него пљуваоница, џак за ђубре, помијара.

Константин Станиславски - *Етика – уметност глумца и ред*

*

Толстој, Чехов и други прави писци сматрали су апсолутно неопходним да се свакодневно пише, у одређено време, ако не роман, не прича, онда дневник, да се запишу све мисли, запажања...

Константин Станиславски - *Етика – уметност глумца и ред*

*

Чинило се да је други светски рат, одмах по завршетку, дао своје побједнике и своје побијеђене, али су се послије на дуљу стазу, улоге, изгледа, преокренуле: међу побједницима су се почели откривати побјеђени, а међу пораженима појавили су се побједници.

Фране Барбијери – *Списи*

*

Неће се бунити док се не освесте, а док се не побуне неће се освестити.

Џорџ Орвел – *Списи*

*

Књижевник који не саучествује у судбини свог народа, није прави књижевник. Нарцисист у литератури у категорији литерарних онаниста.

Милош Црњански - *Коментари уз Итаку*

*

Био сам типични сметењак свога столећа.

Био сам лакомислен, као што приличи песнику, и чворку.

На насушни хлеб, и зараду, нисам мислио.

Милош Црњански - *Коментари уз Итаку*

*

Атентатор је имао чудно име.

Састављено од имена принца и архангела.

Милош Црњански - *Коментари уз Итаку*

*

Рат није роман, него филм.

Милош Црњански - *Коментари уз Итаку*

*

Самоћа непознатог песника је један од најдубљих доживљаја песника.

Милош Црњански - *Коментари уз Итаку*

*

Природа и бог једно су те исто.

Лоренцо Вала - *О животу као првом добру*

*

Читав би свет био обманут кад не би било бесмртности душе.

Петар Помпонаци - *О тројици варалица*

*

Ја сам предмет своје књиге.

Монтењ - *Огледи*

*

Не може се изрећи ни једна глупост, а да ову већ није изрекао неки филозоф... Филозофија је само поезија која се бави софизмима.

Монтењ – *Огледи*

*

Човека треба ограничити, ставити га у оквире природе, из којих он не треба да излази. Ко је то њега убедио да су овај дивни небески свод, вечита светлост ових покретних светионика што тако дивно сјају над његовом главом, да су страшни немири тога бескрајног мора устројени и да толико векова постаје искључиво ради његове користи и његових потреба.

Монтењ – *Огледи*

*

Читање никад још није створило ни једног лекара.

Парацелзус – *Списи*

*

Људи ће пре заборавити очеву смрт него губитак имовине. Људи више цене богатство него поштовање.

Макијавели – *Списи*

*

Друг Стаљин је Галилеја назвао једним од оних јунака науке – који су умели да ломе старо и да стварају ново, без обзира на све препреке, упркос свему.

Група совјетских аутора - *Историја филозофије*

*

Под богом разумем биће апсолутно бескрајно, то јест супстанцију која се састоји из бескрајно много атрибута, од којих сваки изражава вечну и бескрајну битност.

Спиноза - *Списи*

*

Ја слободу постављам не у слободној одлуци (decretum) него у слободној нужности (libera nesessitas).

Спиноза – *Списи*

*

Тада је Неумољиви Цар осудио Великог Сликара на вешала.

Требало је да виси тако да се ослања само на своја два ножна палца. Кад се умори...

Он се ослањао само на један палац. Другим је цртао мишеве у песку.

Мишеви су били тако добро нацртани да су се успели по његову телу и проглодали уже.

А како је Неумољиви Цар рекао да ће се вратити тек онда кад Велики Сликар клоне, Сликар се без журбе отпутио оданде.

Мишеве је повео са собом.

Андре Малро - *Огледало лимба, Пролазни гости*

*

Човек се рађа слободан, а он је међутим свуда у оковима.

Жан Жак Русо - *Списи*

*

А хтети – то значи изазивати парадоксе.

Ками - *Списи*

*

Новинар? Одиста примамљив позив. Реч, која је код нас тако јефтина, која се не штеди, баца се, растура, расипа, ти је претвараш у трговачки артикал и продајеш за скупе новце. Не мораш ништа знати, па ипак важиш за човека који све зна; не мораш бити мудрији од оних који ћуте, па ипак ти говориш у њихово име! И колико чаробњаштва у том позиву. Дотакнеш ли се само тајне, она престаје да буде тајна; дотакнеш ли се само чијег угледа, то престаје бити углед; дотакнеш ли се само чијег мира, тај престаје бити миран...

Нушић - *Аутобиографија*

*

Благословена земљо српска, где је ретко наћи човека, који бар једаннут није био министар или новинар, па где ипак има најмање добрих министара и новинара.

Нушић - *Листићи*

*

У животу сваке жене, била она краљица или праља, једна једина љубав оставља увек дубље трагове од свих осталих. То је понајвише прва љубав. Испред сваког човека, који у стварности или у успоменама, пролази испред оног огледала што га зовемо срцем, жалосно одмахујемо главом и кажемо: "То није онај прави". И онда се огледало постепено замућује, не одражава ничију слику, а ипак, ако погледамо иза магле што прекрива површину, увек видимо само њега, само се он тамо налази.

Александар Дима - *Леди Хамилтон*

*

А питање које дипломати нису решили, још се мање може решити барутом и крвљу.

Лав Толстој - *Севастопољ у мају*

*

Јунак моје приповетке, кога волим свом снагом своје душе, кога сам се трудио да прикажем у свој његовој лепоти, који је увек био, јесте и биће леп – то је истина.

Лав Толстој - *Севастопољ у мају*

*

Мудрост је тачно увидети шта треба времену, храброст водити га по правом путу, - то је спас сваког времена.

Томас Карлајл - *О херојима*

*

Историја света то је биографија великих људи.

Томас Карлајл - *О херојима*

*

Поезија је музикална мисао.

Томас Карлајл - *О херојима*

*

Ако идеш за својом звездом извесно ћеш стићи до свога пристаништа.

Томас Карлајл - *О херојима*

*

Раније ми је било довољно да знам да је аутор романа жена, па да га не читам, јер ништа не може бити смешније од женског гледања на живот мушкарца чијег се описивања жене често прихватају.

Лав Толстој - *Дневник*

*

За осећајног и паметног човека вештина да добро пише није у томе да зна шта да пише, него да зна шта не треба да пише. Никакви генијални додаци не могу дело учинити толико много бољим, колико избацивања. Пробни камен јасног схватања предмета састоји се у способности да се тај предмет необразованом човеку пренесе на простонародном језику.

Лав Толстој - *Дневник*

*

Главни циљ уметности – уколико уметност постоји и уколико има циљ – у томе је да прикаже, открије истину о људској души, да саопшти такве тајне какве не могу бити исказане обичним речима. У томе и јесте уметност. Уметност је микроскоп који уметник управља на тајне своје душе, и приказује те тајне, иначе заједничке за све људе.

Лав Толстој - *Дневник*

*

Префињеност и снага уметности су готово увек дијаметрално супротне.

Лав Толстој – *Дневник*

*

Уметност није уживање, утеха или разонода, уметност је нешто велико. Уметност је животни орган човечанства, који преноси сазнање људског разума у осећање.

Толстој - *Шта је уметност*

*

Ово је очигледно доба нових открића за убијање тела и спашавање душа, а све се то множи са најбољим намерама.

Бајрон – *Списи*

*

Ми све до данас гледамо на Европу и Европљане као провинцијалац на становнике из великог града: понизно, као неки кривци, сматрајући за недостатак сваку разлику, црвенимо због својих особина, скривамо их, туђе слепо примамо и подржавамо. Све то зато што су нас уплашила исмејавања Петра Првог, Бironове увреде, надутост немачких службеника и француских васпитача, јер се још нисмо отресли од свега тога. Људи са Запада говоре на сва уста о нашој лажљивости и лукавој дволичности; они мисле да хоћемо да их преварimo онда кад ми желимо да пред њима покажемо и похвалимо. Наш је човек спреман у својој безазлености да буде у друштву са либералом либерал, да буде легитимиста, а све то без икаквих задњих мисли, него просто из учтивости и кокетерије: у нашем мозгу је необично развијено осећање „да се допаднемо“.

Александар Херцен - *Прошлост и размишљања*

*

Песник и уметник је у својим најбољим делима увек народан. Ма шта да ради, или ма какаву мисао или циљ да има у свом стварању, хтео или не хтео, он изражава неке стихије народног карактера и то их изражава дубље и јасније него сама историја народа.

Александар Херцен - *Прошлост и размишљања*

*

Дакле, ако је истина да ми имамо над женама само тиранску власт, онда није мања истина да оне имају над нама природну власт – власт лепоте, којој ништа не може одолети. Ми немамо власти у свим земљама, а под њиховом влашћу је цео свет. Зашто би смо онда ми имали неку повластицу? Да ли зато што смо јачи? Али то је доиста неправедно. Ми се служимо свим средствима да их обесхрабримо. Наше снаге биле би подједнаке кад би и наше васпитање било једнако. Ставимо на пробу њихове способности које нису смањене васпитањем, па ћемо видети да ли смо тако јаки.

Монтескије - *Персиска писма*

*

Јеврејска вера је једно старо стабло из којег су израсле две гране које су покриле целу земљу, хоћу да кажем мухамеданство и хришћанство; или, још боље, то је мајка која је родила две кћери, а оне су јој задале много рана, пошто међу најближим верама влада највеће непријатељство. Али, ма како да су кћери рђаво поступале с мајком, она се и даље дичи тиме што их је родила; она се служи и једном и другом да би обухватили цео свет; док сама, с друге стране, својом часном старошћу обухвата сва времена.

Јевреји сматрају себе, дакле, за извор сваке светлости и за корен сваке вере, а нас, напротив, сматрају за јеретике који су изменили закон или за одментуте Јевреје.

Монтескије - *Персиска писма*

*

Враћање народу схватили су грубо, онако као већи део западних демократа: веровали су да је народ потпуно изграђен. Мислили су да делити предрасуде народа значи бити са њим једно: да је велики гест измирења ако жртвују свој разум уместо да развијају разум народа.

Александар Херцен - *Прошлост и размишљања*

*

Не можемо се парничити пред судом наших непријатеља, који суде по другачијим начелима, по законима које ми не признајемо.

Александар Херцен - *Прошлост и размишљања*

*

Радио сам што сам хтио али нисам знао што хоћу.

Игор Мандић – *Списи*

*

Већини нас нису толико крупне бриге, болест и смрт, него пре свакодневно „умирање на ситно“ што помрачава сунчеве зраке у живот.

Џон Лобок - *Задовољства у животу*

*

Време само лудоме олакшава бриге, а мудроме разум.

Епиктет - *Списи*

*

Већина људи утроши једну половину свога живота да унесрећи ону другу.

Ла Бријер - *Списи*

*

Мелем нам лежи у нама самима, а ми га приписујемо небу.

Шекспир - *Списи*

*

Човек који није задовољан малим, није задовољан ничим.

Епиктет - *Списи*

*

Што је човеку дужи реп краћа су му крила.

Бејкон - *Списи*

*

Ситнице чине савршенство, а савршенство није ситница.

Микеланђело - *Списи*

*

Задовољство се не састоји у великом благу, него у малим потребама.

Епикур - *Списи*

*

То је учитељ који нас учи без батине и прута, без опорих речи и грдње, без хаљине и новца. Кад му се приближиш, он не спава, ако га истражујући запиташ, ништа ти неће сакрити; ако га рђаво разумеш, не мумла; ако си незналица, не може те исмејати.

Ричард де Бери, О књизи - *Филобиблон*

*

Соба без књиге је као тело без душе.

Цицерон - *Списи*

*

Нашим прецима није било лако набављати их, а нама није лако бирати их.

Џон Лобок, О књизи - *Списи*

*

Године су препоруке за четири ствари - старо дрво горети, старо вино пити, старим пријатељима веровати, и старе књиге читати.

Алонзо од Арагона – *Списи*

*

Политика је курва. Није да се са њом под руку корзом парадираш, него да је у неком буџаку тајом милујеш.

Пекић - *Златно руно*

*

Закон да одлучује, а не чија пушка више добацује.

Пекић - *Златно руно*

*

На Балкану се никад ништа није могло лепим. Чак и кад се златом начне писати, писање се говнима запечатити мора.

Пекић - *Златно руно*

*

И, као и сви људи, било куд да су стигли, у сећању су чували слику родног града. И, као што то увек бива, та слика с временом постаје све сјајнија, све лепша, и све нетачнија.

Љубомир Симовић – *Ужице са вранама*

*

Музика је морални закон. Она даје душе васиони, крила духу, полета машти, чара тузи, веселости и живота свачему. Она је суштина реда и води свему што је добро, праведно и лепо, и свему томе она је невидљива, али ипак сјајни страсни и вечити облик.

Платон – *Списи*

*

Политика би морала бити вештина управљања страстима људи и њиховог усмеравња ка друштвеном добру, али је исувише често само вештина оружања страсти чланова друштва да би се ови међусобно уништавали као и за уништавање друштва које би требало да им створи срећу њихову. Обично је она тако порочна зато што није заснована на природи, на искуству, на општој користи, већ на страстима, каприцима и посебној користи оних који друштвом управљају.

Пол Холбах - *Систем природе*

*

Наша душа нема непотребних жеља, она природно жели живот вечити.

Абадије - *Списи*

*

Човек нема после смрти нити добру да се нада, нити од зла да страхује.

Аристотел - *Списи*

*

После смрти нема ничега, а сама смрт је ништа. Брза пута крајњи циљ.

Питаш у каквом ћеш месту после смрти бити? Тамо где су нерођени.
Недељива смрт, погубна за тело, не штеди ни душу.

Сенека – *Списи*

*

Њујоршка зора има
четири стуба од блата
и вихор црних голубова
који се брчкају у смрдљивој води.

Њујоршка зора јеца
огромним степеницама
тражећ између ивица
смиље нацртане стрепње.

Зора свиће а нико је не прима у уста
јер овде нема јутра ни могуће наде.
Понекад новац у помамном року
буши и прождире напуштену децу.

Ранорациоци схватају костима –
неће бити раја, љубави безлисних,
знају: иду у кал бројева, закона,
у игре без уметности, зној узалудан.

Светлост сахрањују ланци и шумови
у срамном изазивању науке без корена.
Предграђима људи бесани посрћу,
ко из бродолома крви испливали.
Федерико Гарсија Лорка – *Зора*
*

Србин, који је вековима страдао од верског фанатизма, врло је толерантан, па чак и у најотменијим четвртима града Јевреји имају храм, лепе куће и богате радње... Београд нема гета...
Феликс Каниц – *Србија*
*

Добро је судбину јахати али је није добро мамузати.
Пекић - *Златно руно*
*

Могу поднети помисао да ће моје тело врло брзо изјести црви, али се сав најежим на идеју да ће ми филозофију грицкати професори филозофије.
Шопенхауер - *Списи*
*

Таленат је налик стрелцу који погађа мету за друге недостижну, геније је налик стрелцу који погађа мету за друге невидљиву.
Шопенхауер – *Списи*
*

Од идеализма се заглупљује, као и од алкохола. Жртве идеализма зову учтиво интелектуални радници, а жртве алкохола пијанице.
Александар Илић - *Глувне чини*
*

Кад се човек ожени за паре крваво их заслужи.
Александар Илић - *Глувне чини*
*

Људи ме толико мало разумеју тако да чак и не разумеју кад им се пожалим да сам био погрешно схваћен.
Серен Кјеркегор - *Дневници и записи*
*

Филозофија је хладна неговатељица, може пазити на нас али нас не може подојити.
Серен Кјеркегор - *Дневници и записи*
*

Сликарство је унуче природе. Оно је у рођачком односу са Богом. Имајте само једног господара – Природу.
Рембрант - *Списи*

*

Свако дете је уметник. Проблем је како остати уметник када одрастете.

Пикасо - *Интервју*

*

Оно што уметност нуди јесте простор у коме дух може да дише.

Џон Апдајк – *Интервју*

*

1. Хришћанство није доктрина већ егзистенцијална комуникација.

2. Што се тиче хришћанства (с обзиром да оно није доктрина) није неважно ко га представља, за разлику од доктрине, докле год онај ко га представља говори (објективно) праве ствари. ***Христос није именовао професоре већ следбенике.***

Серен Кјеркегор - *Дневници и записи*

*

Пријатељство обично даје исти укус пићима.

Жан Жироду - *Бела*

*

Боље је бити отпадник на светлу, него карактер у мраку...

Хајнрих Хајне – *Списи*

*

Не заборавите да када се у сјени једне литературе почиње патетично декламирати о традицији, то је већ почетак конца: несумњив знак тромости мозга и дара, старења. Кад се почиње писати на темељу достигнутих већ књижевних или пјесничких успона и традиционалних канона, писање се претвара у школу, а то је почетак александринизма. Почиње банална утакмица стилова и тако се књижевност одваја од своје првобитне сврхе, претвара се у вјештину изражајних трикова или очиту превару.

Мирослав Крлежа - *Разговори са Матвејевићем*

*

Олово и остали метали били би злато да су имали времена да то постану.

Бен Џонсон - *Списи*

*

Циљ целокупног законодавства мора бити највећа срећа за највећи број људи.

Џереми Бентам – *Списи*

*

Доживотни сам заточеник свог завичаја. Не дам се, копрцам се, отимам се, али узалуд; што више то покушавам, све то јаче притеже ме његово земљиште и притискује поднебље. Људи његови сапели су ме

букагијама и стежу ми омчом око врата. Људи мога завичаја: бојџије, ратници, кукавељи, бунтовници, силеџије, поданици, мудраци, субенасти, мјесечари, муњени, пасјоглави, чудаци, самотници, врачари, скитнице, пјандуре, просјаци, газде, расипници, појелци, вурдупине, изјелице, живичари, бувачи, тесари, млинари, рукотворци, изумници, самоуци, мудраци, мудријаши, свеци, курвиши, шоце, колоне мртвих са Талије, Дрине и Галиције, поворке одведених и палих, гомиле покланих на прагу, наживо спаљене старице што су горјеле као повјесма кудеље... Завичај ми не да живјети у миру, нити умрјети. Од мене тражи да се искупим из ропства, а ја немам толиког блага. Немам снаге ни да га опишем. Једва сам кадар да га, онако успут, поменем. И тако, дуг ће остати за сва времена неотплаћен.

Гојко Николиш - *Коријен, стабло, паветина*

*

Ово несрећно поље могло би се назвати колевком источног питања; кад би га бар провиђење, ради спаса овог дела света, учинило и његовом гробницом!

Феликс Каниц, О Косову - *Србија*

*

И данас зазирем од људи који усвајају идеје ради интереса, због празног трбуха; кад се гладник и завидник дочепају власти, њиховој халапљивости често нема краја.

Гојко Николиш - *Коријен, стабло и паветина*

*

Мој живот је саткан од финеса, не од прецизних одговора.

Момо Капор – *Интервју*

*

Предувјет који сам себи поставио јесте овај: не исплати се страдати непознат и због чланчића (петиције и сл.). Узалудне жртве у тишини нису мој идеал! Писац мора одјекнути при паду или је промашио свој позив.

Игор Мандић - *Себи под кожу*

*

...опет ћемо за сваку ружну реч о Србији добити повишицу...

Милорад Павић - *Интервју*

*

За уметничку слободу је потребно витештво духа. Сви да вам кажу да сте будала, не треба да се поколебате него да наставите својим путем.

Александар Поповић – *Интервју*

*

Бранио сам се писањем од свих који су ме угрожавали здрављем, снагом, лепотом, бољим успехом у школи. Вадио сам се, доказивао себи и другима да сам само другачији а не гори од њих.

Има и изузетака, али ја мислим да је уметност посао за оне који имају проблема са собом. Они развијају чула и особине које нису потребне здравим и успешним људима.

Нико боље не познаје људе од уметника. А то драгоцено знање стиче се драматичним познанством са самим собом.

Смислио сам и епитаф за мој случај: МНОГО ЈЕ ВИШЕ РАЗУМЕО НЕГО ШТО ЈЕ ЗНАО.

Душан Радовић - *Аутобиографија*

*

Уска је наша средина: не може да ти заборави што си крао крушке кад си био мали. Он писац?! Тако се каже. Зар он?! Ма тај је крао крушке.

Влада Булатовић Виб – *Списи*

*

У љуто превратно време, најпре цветају крајности.

Михиз – *Аутобиографија о другима*

*

Срби се уче на својим грешкама а Енглези на Кембрицу.

Брана Црнчевић - *Списи*

*

Почео сам да пишем из најдубљих, биолошких, рекао бих скоро криминалних побуда.

Миодраг Булатовић – *Интервју*

*

За стварање је основа таленат, јаја до кољена и очи соколове.

Миодраг Булатовић - *Интервју*

*

Ми који стварамо литературу дубоко смо свјесни коме припадамо (чак и када добро не пишемо) - литератури Његоша, Иве Андрића и Вука Караџића... Нема дилеме за таленте, а неталентована фукара нека бира корито, нека се дави. Таленти не бирају коњуктуру. Они су против овакве институционалности и политиканства. Они који имају право сјеме у својим мошњама граде и разграђују, а неостварени Сирјаци лутају за својим „ранама“ за које ме боли прслук и оптужују хегемонију културе која не зна за милост, која не опрашта, која преслишава и која незналице враћа у основну школу. Хегемонија културе, унитаризам пјесништва – то је оно пред чим се пада на испиту.

Миодраг Булатовић – *Интервју*

*

Пишем да бих лакше умро.

Кафка – *Дневник*
*
Сан је (прерушено) испуњење неке (потиснуте) жеље.
Сигмунд Фројд – *Списи*
*
...панонски бурдељ звани Војводина...
Миодраг Булатовић - *Људи с' четири прста*
*
Детињство нам је једина отаџбина.
Момчило Селић - *Изгон*
*
Све за славу, а славу за пичку.
Момчило Селић – *Изгон*
*
У извештајима које је подносио Бечу 29. и 30. јуна 1914., генерал Пођорек вели да су "у Сарајеву српске радње потпуно разорене и да је међу пљачкашким елементима било чак и дама из бољих сарајевских слојева".
Михаило Милошевић - *Јевреји за слободу Србије 1912-18*
*
Не марим да пијем, ал' сам пијан често
У граји, без друга, сам, крај пуне чаше,
Заборавим земљу, заборавим место
На коме се јади и пороци збраше.

Не марим да пијем. Ал' кад прође тако
Свет мојих радости, уморан, и моли
За мир, за спасење, за смрт или пак'о
Ја се свему смејем па ме све и боли.
Владислав Петковић Дис – *Пијанство*
*
Основна тежња и циљ усташке пропаганде била је тврдња да су већина Срба у Хрватској четници, да они имају скривено оружје и да им је циљ да разоре и униште "хрватску државу и хрватски народ".
Гојко Половина - *Прва година устанка у Лици*
*
Понављам дакле: оружје од челика и гвожђа на страну, а озлојеђене и ровом прикривене борце у своја села и међу своје миле и драге, но друго оружје у руке које и Албанији и Старој Србији, и свим осталим тамошњим народностима недостаје. Уносимо културу и цивилизацију међу њих, оплемењивајмо душе и облагорађујмо срца њихова, посвећујмо нараштаје савременошћу, градимо им школе и болнице, поправљајмо им друмове и дижимо железнице, како би им саобраћај с другим културнијим

народима био олакшан, а преко свега и пре свега учимо их да су вазда људи и да љубе ближње своје. Не дакле с грмљавином топова, већ са малим буквaром и само са буквaром предузимајмо походе на на нашу класичну Стару Србију и њене држављане ако мислимо да их освајамо за себе, јер ће, по моме мишљењу и на крају крајева, они припасти само ономе који умеде да задобије њихова срца и да им радикалном изменом навика оплемени њихове душе.

Масонска ложа Побратим, говор Јована Алексијевића, 28. март 1911.

*

Смешна је вера онога који верује у оно у што верује само зато што нема храбрости да у то не верује.

Монтењ - *Списи*

*

Ко је научио да умире заборавио је да служи.

Монтењ – *Списи*

*

Зета је посљедња од српских покрајина пала под Турке 1499. Послије пада под Турцима њено досадашње име и њен значај постепено се губе. Име Зета замјењује се именом Црна Гора, и то само за онај простор између Скадарског језера, зетске и бјелопавлића равнице, Паштровића и Херцеговине. Простор све самих каменитих брда и урвина, где је такорећ био немогућ људски живот. У тим и таквим гудурама узмакоше послије пропасти Зете и настанише се „заточеници мријет навикнути“. Најрасниј Срби.

Ова безводна и каменита црна брда добила су доцније назив Црна Гора, а њени становници прозвани су по њој Црногорци.

Јован Ћетковић - *Ујединитељи Црне Горе и Србије*

*

Турци јаки, издајници јаки – мој сердаре на добро не слути.

Његош

*

Парламент за Црну Гору то је исувише опуштена узда за коња још необучена.

Никола Први – *Списи*

*

Папа и Курија виде у Србији разорну болест, која мало по мало нагриза монархију до сржи и која ће је временом расточити. Поред свих других покушаја које је Курија подузимала у току последњих деценија, Аустроугарска јесте и остаје католичка држава par excellence, најачи бедем који је преостао у овоме вијеку Кристовој цркви. Рушење тога бедема значило би за цркву губитак најчвршћег ослонца: у својој борби против православља, она би изгубила свог најачег поборника.

Депеша грофа Моритз Палфија, аустроугарског посланика при Ватикану, 29. јула 1914

Виктор Новак - *Magnum Crimen*

*

Човек се од животиња разликује лажју и књижевношћу.

Анатол Франц – *Списи*

*

Наша велика задаћа у томе је да према истоку подигнемо големи зид против азијатства и да дјелове Истока, које смо заузели организирамо за Европу, а не као до сад – против Европе... Та заједничка борба мора окупити и ујединити европске народе... У Србији ће он сада поступати крајње брутално против устаника. Након борбе – коју је њемачка страна морала водити противно својим намјерама – учинила је све као побједница да би олакшала Србима увриштавање у европски фронт...

Хитлер Милу Будаку, у Берлину 14.2 1942

Богдан Кризман - *Павелић између Хитлера и Мусолинија*

*

Да ми је памет с вашара кад идем на вашар.

Народна пословица

*

Држећи у руци огледало времена, мораш у њему и држаоца видети.

Јаков Игњатовић – *Списи*

*

Како сестре и ја нисмо имали, сем успомена, шта да делимо, и како нас судбина није стављала на теже пробе сукоба и размашица, пазили смо се лепо, и увек кад се живот заоштравао у неко весеље или несрећу били смо поново и чврсто заједно.

Михиз – *Атобиографија о другима*

*

Велики читач и за низак критеријум средине добро обавештен, па сам у нашем малом свету постепено постајао разазнатљива личност чији се глас чује и чији суд има цену.

Михиз - *Атобиографија о другима*

*

Превратна времена увек са собом доносе и високу меру импровизације, што ће рећи и несолидности, поремећену и испретурану лествицу вредности уз коју иде духовни неред и смутња, отворену чистину за брзи каријеризам у неминовној пратњи шарлатанлука и хохштаплераја.

Михиз - *Аутобиографија о другима*

*

Само формалисти мисле да је стил: померена црта конвенционалности и нешто неочекивано у линијама форме.

Стил је неочекиван, а успео ускок у линијама садржине.

Михиз – *Аутобиографија о другима*

*

Павелић је велики магарац ако мисли да ће моћи поубијати све Србе.

Мусолинијеве речи (G. Fricke – немачки историчар)

*

Досетка је суд који се поиграва.

Куно Фишер – *Списи*

*

Под душом разумевам одређен, ограничен комплекс функција, који би се најбоље могао окарактерисати као "личност".

К.Г.Јунг – *Списи*

*

Ова сатира не би била тако заједљива да је песник имао више да једе.

Хајне – *Списи*

*

Људски живот се распада у две половине, у првој човек чезне за другом половином, а у другој чезне за повратком прве".

К. Фишер – *Фројд, Досетка*

*

Велико светло тај човек баш није био, али је био велики свећњак... Био је професор филозофије.

Лихтенберг – *Списи*

*

Ругала се сова сеници: иди, кучко главата!

Народна

*

Учини добро, не кај се, учини зло, надај се.

Народна

*

Доцкан је штедети кад нестане.

Народна

*

Уживање у досетки произилази из уштеђене енергије кочења, уживање у комици из уштеђене енергије замишљања (инвестирања), а уживање у хумору из уштеђене енергије осећања.

Фројд - *Досетка и њен однос према несвесном*

*

Мене је увек дотицала чињеница да постоји изненађујући број појединаца који никад не употребљавају свој ум, ако то могу избећи, и

једнако толико оних који свој ум употребљавају на запрепашћујући глуп начин. Такође сам био изненађен кад год сам увидео како многи интелегентни и способни људи живе као да никада нису научили употребљавати своје осетилне органе и нису видели ствари које су им стјале пред очима, нису чули речи што су им звучале у уху, нити су запажали ишта од онога што су дотицали или кушали. Неки су живели а да нису били свесни стања властитога тела.

Други, пак, изгледали су као да живе у крајње чудном стању свести, као да је стање у које су доспели коначно, без икакве могућности промене, или као да су свет и психа статични и да ће такви заувек остати. Изгледали су лишени сваке уобразиље, а потпуно су и искључиво зависили о својем осећајном закључивању. У њиховом свету није било добрих прилика ни могућности, у њиховом „данас“ није било стварног „сутра“. Будућност је била пуко понављање прошлости.

Јунг - *Човек и његови симболи*

*

Сензација каже вам да нешто постоји; мишљење вам каже шта је то; осећај вам каже је ли то пријатно или није; а интуиција вам казује одакле то долази и камо иде.

К.Г.Јунг - *Човек и његови симболи*

*

Сан је своје властито тумачење.

Талмуд

*

Упркос нашем поносном владању природом, још увек смо њезине жртве, јер нисмо научили обуздавати властиту нарав. Полако, али, како се чини, неизбежно изазивамо пропаст.

Нема више никаквих богова које можемо преклињати да нам помогну. Велике светске религије пате од све веће слабокрвности, будући да су корисна божанства одбегла из шума, река, планина и животиња, а богови-људи скрили се у несвесно. Заваравамо се мислећи како онде стидљиво животаре међу остацима наше прошлости. Садашњим нам животом влада бог Разум који је највећа и најтрагичнија наша илузија. Помоћу разума – тако уверавамо сами себе – "освојили смо природу".

К.Г. Јунг - *Човек и његови симболи*

*

Када дете дорасте за школу, почиње фаза израђивања његова ЈА и прилагођавања ваљском свету. Та фаза уопште доноси бројне болне ударце. Истовремено, нека се деца почињу осећати врло другачијом од остале деце, и тај осећај јединости доноси одређену сету која је део усамљености великог броја младежи. Несавршености света и зло у њему, као и изван њега, постају свесни проблеми; дете мора настојати да се

хвата укоштац са неодложивим (а још несхваћеним) унутрашњим поривима, као и са захтевима ваљског света.

Мери Луиз фон Франц - *Процес индивидуације*

*

И ђавола би на леду потковао.

Народна

*

И го, и бос, и опет му зима.

Народна

*

Ево вама свакоме по један колач, а ви моме Милутину подајте само по полутину.

Народна

*

Ова и она кућа само што нису моје, а остале су све туђе.

Народна

*

Ретко истину говорим а још ређе лажем.

Народна

*

Да имамо масла, како немамо брашна, па бисмо посудили у селу тепсију, те би смо начинили питу.

Народна

*

Беговац је беговац, ако неће имати ни новац; а магарац је магарац, ако ће имати и златан покровац.

Народна

*

...зла по својој глупости...

Достојевски - *Записи из подземља*

*

Градови су измишљени и неизмишљени.

Достојевски - *Записи из подземља*

*

Русија је један сувише велики неспоразум, те да бисмо сами могли да га решимо, без Немаца и без рада.

Достојевски - *Нечисте силе*

*

Прво што научите кад дођете у Шкотску је да нисте више у Енглеској.

Предраг Милојевић – *Списи*

*

Бог је бол, у страху од смрти. Ко победи бол и страх, тај ће постати бог.

Достојевски - *Нечисте силе*

*

Најпоузданије ћутање није тишина, већ говор.

Кјеркегор – *Списи*

*

Јер пред Богом мање постоји проблем слободе него проблем зла. Знамо алтернативу: или нисмо слободни и свемоћни, и Бог је одговоран за зло, или смо слободни и одговорни, али Бог није свемоћан.

Албер Ками - *Мит о Сизифу*

*

Не могу да схватим шта би то могла да буде слобода која би ми била поклоњена од неког вишег бића. Изгубио сам осећај за хијерархију. О слободи могу само да имам схватање попут једног затвореника или модерног појединца унутар једне државе. Једина слобода коју ја познајем јесте слобода духа и делања. А ако апсурд потпуно уништава све моје шансе на вечну слободу, он ми, напротив, враћа и увеличава моју слободу делања. Ово одрицање наде и будућности значи повећање човекове расположивости.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Видео сам људе како делају лоше са много морала, а свакога дана се уверавам да поштење нема потребе за правилима.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Стварати, то значи живети два пута.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Уметничко дело у исти мах означава смрт једног искуства и његово умногостручавање.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Истинско уметничко дело увек је по мери човека. Оно је, у суштини, то које каже "мање"... Постоји одређен однос између свеукупног искуства уметника и дела које га одражава... Тај однос је лош када дело настоји да целокупно искуство пренесе на чипкасти папир једне књижевности која тежи самообјашњењима. Тај однос је добар када је дело само један комад исклесан у искуству, једна мала равна површина избрушеног дијаманта на којој се унутрашњи сјај сажима а да се не ограничава. У првом случају, постоји преоптерћење и тежња ка вечном. У другом, једно плодно дело због читавог оног прикривеног искуства чије богатство се наслућује.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Напредак романа у односу на поезију и есеј представља само, упркос привидима, већу интелектуализацију уметности. Подразумева се, реч је само о највећима. Плодност и величина једног жанра мере се често према отпацима који се у њему налазе. Број лоших романа не треба да нас наводе да заборавимо величину оних најбољих. Управо они са собом носе своје светове. Роман има своју логику, своја размишљања, своја предосећања и своје постулате. Он такође има и своје захтеве за јаснођом.

О томе треба размислити: то објашњава најгоре романе. Скоро сви људи верују да су способни да мисле, а у извесној мери, добро или лоше, заиста и мисле. Врло мали број, напротив, може да замисли да буде песник или ковач реченица. Али од тренутка када је мисао превагнула над стилом, гомила је освојила роман. То и није тако велико зло као што се мисли. Најбољи су доведени до тога да постављају веће захтеве сами себима. За оне који су подлегли томе, можемо да кажемо и да нису заслужили да преживе.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Ја захтевам од апсурдног стварања исто оно што сам захтевао од мисли: побуну, слободу и разноликост. Оно ће, потом, открити своју потпуну бескорисност.

Ками - *Мит о Сизифу*

*

Имамо уметност да не бисмо умрли од истине.

Ниче – *Списи*

*

Један способан генерал, кад се умеша у политику, није добитак за политику, већ губитак за војску.

Предраг Милојевић – *Списи*

*

Не волим да гледам до које мере човек може да се спусти да би живео. Више сам волео рат од "куге", која нас је после ослобођења све упрљала, покварила, понизила, све људе,жене, децу. Пре ослобођења смо се борили и патили ***да не бисмо умрли.*** *Сада смо се борили* ***да би смо живели****. Постоји велика разлика између борбе да се не умре и борбе да се живи. Људи који се боре да не умру задржавају своје достојанство, бране га љубоморно, сви, људи, жене, деца, грозном упорношћу. Људи нису повијали кичму. Бежали су у планине, у шуме, живели су у пећинама, борили се као вуци против завојевача. Борили су се да не умру. Била је то племенита борба, часна, поштена. Жене нису бацале своје тело на црну*

берзу, да би себи купиле руменила за усне, свилене чарапе или хлеб. Гладовале су, али се нису продавале. Нису продавале своје људе непријатељу. Више су волеле да виде своје синове како умиру од глади неголи да се продају, неголи да продају своје људе. Само су се проституке продавале непријатељу. Народи Европе, пре ослобођења, патили су с' изванредним достојанством. Борили су се уздигнута чела. Борили су се ***да не умру****. И људи када се боре да не умру хватају се снагом очајања за све оно што сачињава живи део, бесмртни део људског живота, најплеменитији и најчистији састојак живота: достојанство, понос, слободу сопствене савести. Боре се да би спасили сопствену душу.*

Али после ослобођења људи су морали да се боре ***да би живели****. Понижавајућа је ствар, ужасна, то је просто срамна нужност борити се да би се живело. Само да би се спасла соптвена кожа. Није то више борба противу ропства, борба за слободу, за људско достојанство, за част. То је борба против глади. То је борба за комад хлеба, за мало ватре, за неку крпу којом треба покрити своју децу, за мало сламе, на којој се треба опружити. Кад се људи боре да би живели, све, чак и празна посуда, пикавац, поморанџина кора, корица хлеба покупљена на сметлишту, осушена кост, све за њих има огромну вредност, одлучујућу. Људи су способни за сваку врсту подлости да би живели: на све гадости, на све злочине, да би живели. За комад хлеба свако од нас је спреман да прода своју жену, своје кћери, да укаља своју мајку, да прода браћу и пријатеље, да се прода другом човеку. Спреман је да се баци на колена, да с вуче по земљи, да лиже ципеле ономе ко га нахрани, да савије кичму под шибом, да обрише, смешећи се, лице испрљано пљувањем: има понизан осмех, сладак, поглед пун гладне наде, животињске, једну дивотну наду.*

Курцио Малапарте - *Кожа*

*

Оно што ме интересује није увек оно што ме се тиче.

Пол Валери – *Списи*

*

Буду ли поштовали храмове и богове побеђених, победници ће бити спасени.

Есхил – *Агамемнон*

*

То је највећа грешка мислити да је човек увек један и исти. Човек никада није исти задуго. Он ретко бива исти за време од пола часа. Он се све време мења. Ми мислимо да ако се човек зове Иван, он остаје све време Иван. Ништа слично. Сада је Иван, следећег трнутка је Петар а минут касније је Никола, Сергеј, Метју, Симон. А ви све време мислите да је Иван. Ви знате да Иван не може учинити неку ствар. Не може лагати, на

пример. Тада сазнате да је слагао и запрепашћени сте да је то могао учинити. И, заиста, Иван не лаже; Никола је лагао.

Успењски - *У потрази за чудесним*

*

Човек је мноштво. Човеково име је легија. Замену тих многобројних Ја, њихову очигледну борбу за примат, контролишу случајни спољашњи утицаји. Топлина, сунчев сјај, лепо време, одмах прозивају целу једну групу Ја. Хладно време, магла, киша, прозивају другу групу Ја, друге асоцијације, осећања изазивају друге радње. У човеку не постоји ништа што би могло контролисати ове Ја, углавном због тога што их човек не примећује или их не зна; он увек живи са последњим Ја. Нека Ја су наравно јача од других. Али то није њихова свесна снага; она је створена помоћу снаге случајности или спољашњим механичким стимулансом. Образовање, опонашање, читање, религиозна хипноза, касте и традиција или сјај нових слогана, стварају веома јака Ја у човековој личности, која доминирају целом серијом слабијих Ја. Сва та Ја која сачињавају човекову личност су резултат спољашњих утицаја. Човек нема индивидуалност. Он нема јединствено велико Ја. Човек је издељен на многобројна мала Ја.

Успењски - *У потрази за чудесним*

*

Ратови се не смањују, они су у порасту и не могу бити заустављени уобичајеним начинима. Све те теорије о универзалном миру, и о мировним конференцијама, су опет лењост и лицемерје. Људи не желе да размишљају о себи, не желе да раде на себи, већ размишљају о томе како да натерају друге људе да чине оно што они хоће. Ако би се довољан број људи који желе да зауставе рат, заиста окупили, они би пре свега почели да воде рат против оних који се не слажу са њима. Исто тако је сигурно да би они ратовали против људи који исто тако желе да зауставе рат али можда на неки други начин. И тако би се борили.

Успењски - *У потрази за чудесним*

*

Песме се могу на више начина разумети и погрешно разумети. У већини случајева аутор једне песме није истанца којој припада одлука о томе где код читалаца престаје разумевање и почиње неразумевање. Већ је више аутора нашло читаоце којима је њихово дело било јасније но њима самима. Осим тога, под извесним околностима неспоразуми такође могу бити плодни.

Херман Хесе – *Списи*

*

Сироче је седело на градским зидинама и прело; тада је угледало како се из отвора на дну зида појављује крастава жаба. Било је раширило своју плаву свилену мараму коју краставе жабе силно воле и на коју саме иду.

Чим је жаба то угледала, окренула се, поново је дошла и донела малу златну круну, ставила је на мараму и онда поново отишла. Девојчица је прихватила круну, која је блистала, начињена од нежног златног ткива. Није много прошло а жаба се поново вратила. Али како више није видела круну, милила је по зиду и од бола је главом ударала о зид све док је имала снаге, док на крају није лежала мртва. Да је девојчица оставила круну ту да лежи, жаба би из своје дупље донела још више свога блага.

Грим – *Бајке*

*

Бити стар је исто тако леп и свет задатак као и бити млад, научити умрети и умрети такође је функција пуна врдности као свака друга – под претпоставком да се изврши са страхопоштовањем пред смислом и светошћу свег живота.

Херман Хесе – *Списи*

*

Филозофија уметности је наука о васељени у форми или потенцији уметности... У филозофији уметности моћи ћемо да пођемо само од принципа бесконачности; бесконачно ћемо морати да покажемо као безуслован принцип уметности...

Шелинг - *Филозофија уметности*

*

*Реална страна генија или оно јединство које је уграђеност бесконачнога у коначно може се у ужем смислу звати **поезија** у уметности; идеална страна или оно јединство које је уграђеност коначнога у бесконачно може се звати **уметност** у уметности.*

Шелинг - *Филозофија уметности*

*

Човек мора рачунати на заваду и злобу кад год су у питању Новац и Љубав.

Хари Мартинсон - *Кад су цветале коприве*

*

*У једној се народној песми пева како је неки момак сејао грах по долу и како га је обилазио. Један пут је затекао у њему девојчицу, пољубио је, те је **пољубљена дошла кући**. Други пут је затекао удовицу, обљубио је, те је **обљубљена кући дошла**. Али трећи пут у њему затече бабетину. Њу је попљувао, те је **попљувана кући дошла**. То се баби учинило жао, те отиде у брдине и долине и набере костолома и вратолома, па их:*

Приставила у лончиће,
Лончић крчи, момак трчи,
Кано пашче преко башче.
Кад је био близу двора
А он бабу довикује:

"Отвор врата, седмакињо,
Материна вршњакињо".
Кад му врата отворила,
Огњишту га домамила,
Очима је зажмурио,
Док је бабу пољубио;
Кад то баба опазила,
Жарилом га извијала,
Па му онда беседила:
"Иди сада, куд ти драго!
Доста мени што си дошо,
И љубио што с' пљуво".

У напомени испод те песме вели Вук Караџић: „Приповиједа се, да врачаре поставе лончић с чинима к ватри, па кад он стане врети, онда онај, за кога се чини, мора одмах доћи макар гдје био: ако је врло далеко он дође на трсци (мјесто коња) јашући“.

Др. Тихомир Ђорђевић - *Чудноватe љубавне чини*

*

У оним државама у којима су бољи стекли власт над гомилом и над горима, ту се с правом говори о држави као држави која је саму себе надвладала, и таква победа, опет, с пуним правом важи као достојна похвале. А тамо где постоји супротно, тамо важи супротно мишљење.

Платон – *Закони*

*

Ако се наши грађани од малих ногу не упознају са највећим уживањима и ако се не буду вежбали да постану отпорни према насладама и да не дозволе да буду присиљени на то да учине нешто срамно, они ће, због заводљиве привлачности наслада, доживети исто што и они који су подлегли страху; они ће на други и још гори начин доспети у ропство таквих људи који знају да се савладају у самим насладама и који умеју да владају особинама које уживање тражи – људи понекад без икакве вредности; њихова душа ће једним делом постати ропска а једним делом слободна, и они неће заслужити да их назовемо храбрим и слободним људима.

Платон – *Закони*

*

Увек треба имати на уму да је сасвим јасно – кад год се мушка и женска природа спајају ради рађања потомства – да је наслада која из тога извире дата природом, а да је спајање мушкарца са мушкарцима или жена са женама против природе, и да су они који су то први учинили поступали тако из неумерености у наслади.

Платон – *Закони*

*

Обезбеђење образовања лежи у исправном организовању пијанки...

Образовање је прво стицање врлине код деце, када се у њиховим душама роде уживање и љубав, патња и мржња исправно усмерени, док то још не могу да схвате разумом...

Платон – *Закони*

*

Кад неко има од тридесет до тридесет пет година, нека се жени имајући на уму да људски род, на неки начин, има удела у бесмртности, за којом свако у себи носи велику жудњу: јер постати славним и не лежати после смрти у гробу безимено, то је та жеља за бесмртношћу. Јер људски род је, тако рећи, природно повезан са целокупним током времена, непрестано је повезан са њим и остаће тако. Његова бесмртност се манифестује у томе што за собом оставља децу своје деце те увек остаје један те исти и тако рађањем непрестано има удела у бесмртности.

Платон – *Закони*

*

Деци треба оставити у наслеђе много стида, а не злата.

Платон – *Закони*

*

Међу свим добрима која постоје истина заузима прво место и код богова и код људи.

Платон – *Закони*

*

Што се тиче свадбеног ручка треба позвати највише пет пријатеља младожењиних и пет пријатељица младиних, а од чланова породице с обадве стране исти број гостију. Издаци, при том, ни за кога не смеју бити већи од оних што одговарају његовом имовинском стању...

Платон – *Закони*

*

Ја знам како се улази у диктатуру, али не знам како се из ње излази.

Шарл Де Гол – *Списи*

*

Ако хоћеш да успеш, користи сва средства па чак и препреке.

Непознато

*

Писац не предвиђа и не прави претпоставке: он пројектује... Писац свугде наилази само на своје знање, своју вољу, своје намере, укратко, на самог себе. Он увек долази у додир само са сопственом субјективношћу, предмет који ствара је изван домашаја, он га не ствара за себе... Он иде до граница субјективног, али их не прелази. Он уме да цени ефект једне

досетке, једне максиме, добро примењеног придева; али је то ефект који ће они постићи код других; он може да га цени, али не и да га осети.

Сартр - *Шта је књижевност*

*

Није истина да писац пише за себе самог: то би био највећи неуспех. Пројектујући своје емоције на хартију писац би једва успео да им да некакав бежживотни продужетак. Стваралчки акт је само непотпун и апстрактан момент у производњи једног дела. Када би аутор постојао сам, могао би да пише колико му драго, дело никад не би угледало дана као објект, он би морао да одложи перо или да подлегне очајању. Али операција писања подразумева операцију читања као свој дијалектички колератив, и за та два повезна акта потребна су двојица посебних извршитеља. Тек упоредним напором писца и читаоца поављује се тај конкретни и имагинарни објект: дело духа. Уметност постоји само за једног и помоћу другог.

Жан Пол сартр – *Шта је књижевност*

*

Писац се не плаћа: њега хране, добро или лоше, како кад.

Сартр - *Шта је књижевност*

*

Младим људима данашњице, уморним од литературе, да бих им доказао како један роман може да буде и чин.

Блез Сандрар – *Списи*

*

Буржоаска уметност биће средство, или је уопште неће бити. Она себи неће дозволити да дира у принципе, из страха да их не сруши, ни да сувише продире у људско срце, из страха да у њему не наиђе на збрку. Њена публика се не боји ничега толико колико талента, те опасне и срећне лудости која непредвидивим речима открива узнемирујућу суштину ствари и сталним апелима на слободу покреће још скривена људска осећања. ***Лакоћа*** *се боље продаје: то је укрођени таленат окренут против самог себе, вештина да се хармоничним и предвиђеним речима умирује, да се језиком уобичајеним у добром друштву доказује како су свет и човек осредњи, прозирни, без икакве скривене претње и без интереса.*

Сартр - *Шта је књижевност*

*

Благо мајци, сви јунаци.

Гладан се на очев гроб не иде.

Да је срећна Јеглика, узо би је владика.

Два на душу, трећега за гушу.

Док дође ум, оде кум.

Душа корен нема.
За младим иди, а старога слушај.
Зло говече, јуне довека.
Змија се голим рукама не тепа.
Зулум кантар нема.
Из каквог је луга, добар је зец.
Једно мацање, скупо плаћање.
Кад има главе капа се налази.
Кад си дао шугу, дај и нокте.
Каква крушка, таква дршка.
Ко ме пцује, нека се надује.
Ко се пресним млеком опари и кисело дува.
Ко се фали, пушка му не пали.
На сто курјака, једно јагње.
На чијим се колима возиш, томе и песму да појеш.
Ни молитва не бива са празном чашом.
Ни наш, ни ваш, носи враже куд знаш.
Тешко вуку за којим пси не лају.
Пословице из Старе Србије
*

Неокатолицизам, с једне стране, и социјализам, с друге, заглупили су Француску. Све се креће између Безгрешног зачећа и радничких порција.
Флобер - *Преписка*
*

Народ је вечни малолетник, он ће увек бити у последњем реду, пошто представља број, масу, неограничено.
Флобер – *Преписка*
*

Свако зна да данас постоје две литературе: лоша, која је управо нечитка (а много читана) и добра, коју нико не чита.
Полан – *Списи*
*

Свака добра представа има хиљаду мана. Слаба представа, само једну – да је слаба.
Михиз – *Аутобиографија о другима*
*

При испитивању узрока због којих је дошло до геноцида над Србима у Хрватској за време окупације од 1941 до 1945, морам подсетити на још једно питање које у историографији није поменуто а заслужује пажњу, јер у склопу разноликих разлога који су антагонизовали односе између Хрвата и Срба оно има посебно место. Реч је о једном комплексу који је захватио чак и добронамерне и на споразум са Србима спремне хрватске

политичаре. Реч је о комплексу којим су били притиснути кругови међу Хрватима због тога што су Срби, после 1878 године, стекли две самосталне државе, а Хрвати, уверени да су на вишем степену културе и цивилизације, амбициозни да створе велику Хрватску, да преузму кормило ослобођења и уједињења, имали су државу више на папиру него у стварности. Како су у Србима гледали само своје непосредне и најопасније такмаце, сваки успех Срба доживљавали су као свој пораз а сваки њихов пораз као своју победу. То што су Срби имали две државе а Хрвати ни једну, чинило их је не само искомплексираним већ и завидним, али и агресивним. Превеликом агресијом желели су, на рачун Срба, да надокнаде оно што нису имали.

Василије Крестић - *Геноцидом до Велике Хрватске*

*

Класна предрасуда је, као и предрасуда уветована патриотизмом, један облик егоизма и исто тако има добре и лоше стране... Егоизам појединца води егоизму класе коју они формирају...

Херберт Спенсер - *Класна предрасуда*

*

Поразан је и непатриотски и нехришћански однос Србијанаца према избеглицама. Има, чујем, људи гадова који жедним избеглицама у колони продају воду! На граничним прелазима у Србију сјатиле се изелице и пљачкаши који тргују са очајницима. Највише згражава морал српског грађанства и однос према избеглицама.

Добрица Ћосић - *Пишчеви записи*

*

У моменту кад је човек зрео за сеобу, он је већ зрео и за еволуцију.

Јован Цвијић – *Списи*

*

Тко је Србин да више Немцу не верује.

Алекса Ненадовић - *Списи*

*

Противне партије све сам уништожио.

Коџа Милош – *Писма*

*

Хоћу да пишем – шта је било.

Александар Вајсберг - *Завера ћутања*

*

Демократија нема другог циља сем индивидуалистичке коректуре сваког државног апсолутизма.

Томас Ман - *Чаробни брег*

*

Данас по – Лаза К – сутра до –Лаза К.

Телеграм Лазе Костића

*

Лудаче, хтео си писати, покушавао си писати, а у теби није било ничега, о чему би могао писати. Шта је било у теби? – неколико дечијих мисли, пар половичних осећаја, гомила несварене лепоте, огромна црна хрпа незнања, срце набијено љубављу, а уз то амбиција једнако велика као твоја љубав и исто тако ништавна као твоје незнање. А хтео си писати. Хтео си стварати лепоту, а како би могао, док не знаш ништа о природи лепоте? Желео си писати о животу, док не знаш ништа о битним карактеристикама живота. Намеравао си писати о свету и о схеми опстајања, а свет ти је био кинеска загонетка и све, што би могао писати, било би о ономе, што о схеми постојања не знаш. Но не бој се, Мартине мој. Још ћеш писати. Мало знаш, врло мало, али си на правом путу да дознаш више. Једном ћеш, ако буде среће, доћи близу тога да знаш све, што се може знати. А онда ћеш писати.

Џек Лондон - *Мартин Идн*

*

На сваким вратима књижевног успеха стражари као пас чувар по један књижевни пропалица.

Џек Лондон - *Мартин Идн*

*

Спавати са рођеном женом, то је чист инцест.

Момо Капор – *Списи*

*

Бувљак – то је преподневни коктел за оне које никада не позивају на коктеле! То место је пословни простор за незапослене, последњи излаз за оне без излаза, полигон за младе лопове, одскочна даска за будуће милионере, обећана земља за колекционаре бесмисла, завичај за оне што су изгубили родна места, лек против усамљености за усамљене, нада за оне без наде...

Момо Капор – *Списи*

*

Потичем из пасивних крајева где се хлеб једе и уз попару.

Момо Капор – *Списи*

*

Срби много чешће љубе руке поповима, него дамама.

Момо Капор – *Списи*

*

Много човек тајних врагова у себи носи.

Лукијан Мушицки - *Списи*

*

Црногорски је једини страни језик који се учи на српском.

Матија Бећковић – *Интервју*

*

Писати значи сести пред самог себе као судију.

Ибзен – *Списи*

*

Написати роман значи формулисати једно питање.

Милан Кундера – *Списи*

*

Писање је немилосрдно ислеђење, шејтани посао.

Меша Селимовић – *Списи*

*

Писати што се боље може значи живети усамљеним животом. Како би једноставно било писање кад би само било потребно писати на други начин оно што је већ добро написано. Баш зато што смо у прошлости имали тако велике писце, писац тера и изван места до ког може да иде, тамо где му чак нико не може помоћи. Сувише дуго говорим за писце. Писац мора писати оно што има да каже, а не говорити.

Хемингвеј - *Списи*

*

...ривалство стварног света и представе које о њему имамо...

Андре Жид - *Списи*

*

Писац сам живот преживљава као непрестану, драматичну борбу између материје и духа, у којој су шансе за победу духа минималне и ретке. И, како се прави писац, по чудној логици идентификовања са светом, осећа лично одговоран за све што се око њега дешава, а неспособан је за практично животно деловање, остаје му мука и привилегија да своје жеље и своја неслагања претвори у реч, протесну, самилосну, мисаону, којом изриче своја осећаје или свој алиби, најчешће крив пред собом и пред другима, јер није учинио оно што је сам желео, ни оно што су други од њега очекивали, било као признање, било као покуду. У тим неспоразумима, у бежању од себе и света, и у сталном враћању, у неозбежности да изражава живот кроз себе и у скромним резултатима које постиже у поређењу са циљем који себи поставља, одвија се противречна драма, противречна као сам живот, понекад трагична, понекад гротескна, коју смо називали судбином писца.

Меша Селимовић – *Списи*

*

Треба оцу или мајци спомен да дигнете, лакша ће им земља бити кад камен метнете.

Љубомир Ненадовић – *Списи*

*

Одрасли мушакарац мора да стисне зубе и да дели судбину свога завичаја.

Борис Пастернак - *Доктор Живаго*

*

Желим да историја може да остане уметност.

Жак Ле Гоф – *Списи*

*

Биографија писца су сама његова дела.

Франциско Ајала - *Аутобиографија*[6]

*

Јасно је да се проблем сваке биографије налази баш у томе; у вези између спољњих објективно проверљивих догађаја, и интимног смисла индивидуалног живота, који је и за самог субјекта који га живи далеко од тога да буде транспарентан.

Франциско Ајала – *Аутобиографија*

*

Девојачка невиност је драгуљ, који када је изгубљен не оставља наду да ће бити повраћен.

Франциско Ајала – *Аутобиографија*

*

Због одвратности према улизицама, држао сам се по страни од моћника.

Франциско Ајала – *Аутобиографија*

*

Нема ни правог жара, ни правог мајсторства, ни искрених осећања, па ни изразито слабих места...

Данило Киш - *Гробница за Бориса Давидовича*

*

Прво сам почео да пишем, а потом су ми се почела појављивати питања о којима сам веровао да имам шта да испричам.

Орхан Памук – *Интервју*

*

Постоје писци које сам назвао „наивним“, који су самоуверени у свом спонтаном изручивању текста, и „наивни“ читаоци који су често уверени у његово аутобиографско порекло. „Сентименталан“ (или деконструишући, самосвени) писац је на сасвим другачијој позицији у тексту: он је опхрван сумњом и континуирано свестан моћи и проблема свог заната. „Сентименталнi“ читаоци су цинични, усресређени на размишљање о структури текста, што виде као „бонус“ уживања у литератури.

[6] Под „Аутобиографија“ се подразумевају сећања и мемоари који можда и нису насловљени тако.

Орхан Памук – *Интервју*

*

Писци пишу романе и да би испричали личне приче, камуфлирајући своје осећаје. Ипак, у тексту се мора налазити пишчев „потпис“, као на пример, Хемингвејев опис сунчаног јутра.

Орхан Памук – *Интервју*

*

Ја пишем, неки се пењу на Монблан, а други пљачкају банке. Не можемо расправљати о разлозима избора личне професије.

Умберто Еко – *Интервју*

*

Па добро, не могу порећи да се моји осећаји не садрже у романима! Питали су ме – шта је најаутобиографскији аспект ваших „романа“? Одговорио сам: глаголски прилози.

Умберто Еко – *Интервју*

*

Од једног песника, као и од било ког другог уметника, бескорисно је да се тражи оригиналност или снажно мишљење (чак има и оних који сматрају претерујући, да је за њих овакав багаж само сметња). Што се тиче идеја, многи велики уметници су били жестоко сиромашни.

Франциско Ајала – *Аутобиографија*

*

Писати је сањати.
Сањаш да пишеш, и после,
кад се пробудиш, сањаш да живиш...

Луис Ландер – *Стихови*

*

Народ је, вероватно, увек у праву, мада ми није у сваком тренутку драг. Исувише се умудрио и згрбио! Никад нисам мислио да смо бољи од других; надао сам се да нисмо гори. Сад и у ово друго помало сумњам. Можда с нама ипак нешто није у реду? Олако гутамо понижења која загађују душу, пристајемо на неразумности које после годинама плаћамо. Пречесто одустајемо од себе. Онај коме лична слобода није прва брига живота не треба да очекује ничије поштовање! Ми не можемо без бусања у груди пред јадницима који су у горем положају од нас, а без слободе још како можемо. Колико је за ово крива нова наука, а колико старе навике, тек треба утврдити.

Милован Данојлић - *Драги мој Петровићу*

*

Писац је особа којој је писање много теже него другима.

Томас Ман – *Списи*

*

Постоје три правила за писање романа, али, нажалост, нико не зна која су.

Сомерсет Мом – *Списи*

*

Уз курац је Митру кад попије литру!

Живот је кратак, држ се за батак!

Милован Данојлић - *Драги мој Петровићу*

*

Нијединој младој и лијепој жени не кажу да је вјештица, него све бабама.

Вук Караџић - *Вјеровање ствари којијех нема*

*

Истинитост страсти и веродостојност осећања у датим околностима - ето шта тражи наш разум од драмског писца.

Пушкин – *Списи*

*

...роман историја која се могла збити, а историја је роман који се збио...

Андре Жид – *Списи*

*

Та књига не би смела да буде неки блесави роман у коме ћу покушати да завернем читаоца, да га обманем, јер то укључује у себи читаву усрану тактику, мислим на постављање лукавих замки, где ће се једно лице појављивати тачно у одређеним размацима, а радња тећи од главића до главића ношена авантуром или тако неким срањем. Уз то, да бих написао своју књигу, сметају ми све остале књиге које сам икада прочитао.

Момо Капор – *Фолиранти*

*

Свако размишљање о поезији би требало почети или завршити са овим питањем: колико људи чита књиге поезије и који су то људи?

Октавио Паз – *Есеји*

*

Бестселер, било да је роман или књига актуелности, јавља се попут метеора; сви желе да га купе, за кратко време поптуно ишчезава. Малобројни су бестселери који успевају надживети свој успех. То нису дела већ трговина... Понекад се популарност подудара са изврсношћу дела: Дикенс и Балзак, Бајрон и Виктор Иго, само неколико примера. Међутим, немогуће је заборавити да је књижевна историја запада, нарочито у модерно доба, била и јест књижевност мањине: побуњени писци и критичари постојећег стања, песници и романописци изумитељи нових облика, уметници сматрани херетичким и тешким. Логика тржишта није логика књижевности.

Октавио Паз – *Есеји*

*

Глупост лепој жени даје посебну драж. Лепота ствара невиђена чуда. Уместо да побуде одвратност, душевни недостаци лепотице постају необично привлачни, јер и сам порок у њима одише љупкошћу. Међутим, кад та лепота нестане, жена мора да буде двадесет пута паметнија од мушкарца да би пробудила, ако не љубав, а оно бар поштовање према себи.

Гоголь - *Невски проспект*

*

Ко у себи има талента, тај мора имати чистију душу од свих осталих. Њему се неће опростити оно што се другима пришта. Довољно је да на човека који је изашао у чистом празничном оделу прсне само мало блата испод точкова, одмах се око њега окупи свет, показује на њега прстом и прича о његовој аљкавости, док тај исти свет не примећује безброј мрља на другим пролазницима одевеним у једноставну свакодневну одећу.

Гоголь - *Невски проспект*

*

Песници ми дугују мање од граматичара, мада очевидно припадају мојој дружини. Они су слободно племе, како каже пословица, и циљ је целокупне њихове уметности да увесељава лудаке правим лакрдијама и смешним причама... Истој багри припадају и ону који желе да постигну бесмртну славу издавањем књига. Сви су они моји дужници, а нарочито они који шврљају на хартији све саме глупости... Колико је тек срећније у мојој лудости оно моје пискарало. Чим му нешто падне на памет, макар то били његови снови, одмах он то напише, ***не жртвује ништа сем хартије****, јер добро зна да ће му, ако напише какве будалаштине, одобравати велики број људи: све лудаци и незналице. Шта ће вредети критика малог броја људи према супротном мишљењуогромне већине?*

Еразмо Ротердамски – *Похвала лудости*

*

Својим стварањем сваки уметник на неки начин и у извесној мери поткрада живот.

Иво Андрић - *Списи*

*

Али ће ми слабо ко вјеровати и разумјети, како је приповјетке тешко писати.

Вук Стефановић Караџић – *Списи*

*

Ниђе бијах а ниђе погибох.

Вук Стефановић Караџић – *Списи*

*

Пиздоклек – руга оним људма кои свое дневе у залуду около женског пола шједи и о безпослицама разговара се...

Вук Врчевић – *Народне умотворине*

*

Највећи недостатак који књигу може да прати, то је кад има писца на животу.

Иво Андрић – *Списи*

*

Сен челеби, мен челеби, ати ким кашар –

Ја господин, ти господин, ко ће коња да тимари?

Арапска пословица

*

За писца није најстрашније бити несхваћен, непризнат, осуђен на оскудицу и самоћу. Најтежа казна и најгора несрећа за једног писца, то је: наћи се против свога народа.

Иво Андрић – *Списи*

*

На парадоксима писац сагорева. Парадокс, то је кратак спој. Прасак-блесак-тама.

Иво Андрић – *Списи*

*

Чланци поводом Солжењицинове смрти који су запосели централне странице светске штампе, имали су нешто заједничко: то је најбоље очитовао известан „продирући тон“ који је преовладавао у писању о Солжењицину у немачкој штампи. У њему се могло опазити задовољство Солжењицином до Архипелага Гулаг и незадовољство са свим штпо је велики писац урадио после тога, нарочито од кад се вратио у Русију... Он је веровао у Бога, породицу и отаџбину. Он није био за мултикултуралност него за етнички плурализам и самопоштовање народа. Критиковао је разобличени материјализам и конзумеризам не само на Истоку него и на Западу.

Мило Ломпар - *Дух самопорицања*

*

Отуд није случајно што је садашњи нараштај интелектуалне елите, однегован у титоизму, један од најсрамотнијих нараштаја у историји српске културе: његово понашање би могло ући у историју као класичан пример темељне људске и интелектуалне неодговорности према било чему што превазилази личне интересе. А садашњу власт упрвао носе предствници тог нараштаја.

Мило Лопмар - *Дух самопорицања*

*

Писац одвише заокупљен садашњицом је новинар, одвише заокупљен прошлошћу – историчар. Бирајте...

Балтазар Малард Ла Варанд – *Списи*

*

Ми овамо знамо само једно: славно је Србин бити, али – скупо... Да смо Шиптари, да смо Мађари, да смо Турци, били бисмо по неком кључу узети у обзир. Али – ми смо Срби из Босне... Мени се то неће десити, јер сам 1941 године био довољно луд да за време усташа напишем да сам Србин. То сам и немам шта да размишљам...

Меша Селимовић - *Необјављена писма Меше Селимовића*

*

Историја наших неспоразума увек је и историја споразума који су им претходили. И историја застрашујуће духовне лењости и нечитања или одсуства жеље да се културни темељи промене: радије посежемо за негацијом него за разумевањем сопствене културе.

Мило Ломпар - *Дух самопорицања*

*

Године су пролазиле, а ја сам се, као са ђаволом, рвао с несавладивом структуром романа, писао сам и брисао, писао и очајавао, али нисам одустајао.

Меша Селимовић – *Списи*

*

Али, човече божји, шта Вам би, да напишете роман од три хиљаде страница? Код нас се пишу мале књиге, па и њих мало, давно смо ми смислили замку, у коју ватамо и у коју се вата наша докоњачка навика и неистрајност: шта има да се каже, може то и покраће, понајбоље анегдотом.

Михиз - писмо Пекићу

*

Само наше књиге говоре у име нас.

Пекић - писмо Миодрагу Булатовићу

*

Окружен коферима и књигама на поду. Без лове и перспективе. Књигу ми штампају али ни динара једног не могу да добијем. Па сад пиши. Ја стварно мало једем, али с времена на време осећам неку ђаволску потребу да и ја нешто заложим.

Пекић - писмо Булатовићу

*

Књижевност је ствар гуме, дописивања, прецртавања, лепка и маказа.

Пекић - писмо Кишу

*

Причам ти причу. Неки Чеперци и Чемерци, неки Црни и Гарави, Швабе и партизани, златни зуб, револуционари, тобожње курве као Душица, тобожњи документи, тобожњи сељаци као Жикини. Све је то једна грозна провинцијска лаж, сељачки блеф, националистичке пиздарије, лажи-прозе, лажне репортаже, једнодимензионално, танко, бледо, прва лопта, јанковеселиновић, милованглишић, и помало преведеног Милерама одозго, као шлаг!

Киш - писмо Пекићу

*

Међутим, нимало ми се не свиђа што су те наше колеге, који су мање-више ипак добри и поштени писци, толико непоштени као људи, па у лице нам кобајаги пружају подршку, иза леђа, истина, прде у исту тикву с партијским идеолозима и, у ствари, стриктно поштују партијску критерологију, која, ето, никако не може стручно да се наметне и због чега наши умни политичари, дични синови динарске расе, без прекида плачу и запомажу. Јер по тој критерологији, ови наши књижевни пријатељи су предодређени за награде, почасти, школске програме, а други ако не баш, као некад, за затворе, што је такође добро, зато што би, као у случају Голог отока, једном дошло време кад би се све сазнало, онда у сваком случају за један тихи милосрдни заборав у неком кутку где се ништа не дешава и одакле нико никоме не може сметати.

Драгослав Михаиловић - писмо Пекићу

*

Постоји један проблем код писаца. Ако је оно што напише штампано и продато у много, много примерака, писац мисли да је велики. Ако је оно што напише штампано у осредњем броју примерака, писац мисли да је велики. Ако оно што напише није никада штампано, а он није имао пара да сам то штампа, онда он мисли да је највећи. Права истина је, како год окренеш, да има врло мало величине. Скоро да је нема, невидљива је. Али сасвим је сигурно да су најгори писци убедљиво најнадобуднији, такви најмање сумњају у себе.

Чарлс Буковски – *Списи*

*

Страх је, поред таштине, највећи непријатељ писца... Нарочито ме занима ваше мишљење о једном поступку, који сам применио, не у уводу, који је, како ћете видети, прилично епски и гњаваторски – али ја тако увек почињем да бих одбио и оно мало читалаца који би ме можда читали.. Схватио сам да ме не читају ни они који ме цене...

Пекић - писмо Палавестри Предрагу

*

Роман је ствар којој човек мора де се препусти сав. Он не подноси "полигамске односе".

Пекић - писмо Слободану Селенићу

*

Не пишем да бих живот средио и глатко га објаснио, напротив, пишем да бих живот компликовао и показао га као трудњи и тежи но што људима изгледа.

Јежи Анџејевски – *Здрузготина*

*

Примећујем у последње време приличну поплаву Кентаура, пола писац-пола критичар, углавном зелених, који слабости и ништавости својих прозних пучко-школских писмених саставава, на тему „провинцијалац у великом граду“ и сл. настоје да компензују давањем најчешће негативног суда о раду својих колега.

Пекић - писмо Вуку Крњевићу

*

- Разумем, али зар заиста мислите да писац мора да разуме више него други?

- Па наравно! Кад не би разумео више, зашто би писао?

Анџејевски – *Здрузготина*

*

Откад су то проблеми књижевности проблеми учтивости.

Михиз – *Списи*

*

Вељко Петровић од свих државних пријема у Србији једино није присуствовао банкету што га је кнез Михаило приредио поводом предаје кључева града Београда, из једноставног разлога јер још није био рођен.

Дејан Медаковић – *Ефемерис*

*

Дојадила ми је ноћна работа, галама, пијани гости, на главу су ми се попели глумци и уметници, голокорте тако ко ти, а још и вересијаши.

Алекса Стојковић, отац Батин и Жикин, овако одговара Михизу о разлозима зашто је позатварао своје кафане по Београду

*

Ја сам само алкохоличар који је постао писац да би могао да остане у кревету до подне.

Чарлс Буковски – *Жене*

*

Са добрим намерама се прави лоша литература.

Жид – *Списи*

*

Шта је у овом тренутку мој одговор пред смрћу човека који је одговорио на сва најтежа питања свога времена? То је честица у океану историје коју је он обележио: Тито, то је моја младост.

Мирко Ковач – *Књижевност*, 1980

*

Како сам постао писац? Данас у подне јавио ми се Михиз телефоном. „Бориславе, рекао је, прочитао сам рукопис Времена чуда. Ви сте писац.

Борислава Пекић – *Дневник*

*

Уверен сам да најтајнија и најјача привлачна сила неке прозе јесте у њеном ритму.

Томас Ман - писмо Бруну Валтеру

*

Уметност не тражи ни снисходљивости, ни учтивости, једино веру, увек веру и слободу.

Флобер - писмо Лорану Пишау

*

Детињство је срећно само ретроспективно, док се живи пуно је страхова, забрана, тиранције одраслих, свакојаких траума.

Михиз - *Аутобиографија о другима*

*

Спољњи клозет сам крио од других као срамоту, због чега нисам позивао код себе другове из школе код којих се подразумевало да код куће имају каду и екслузивни тоалет.

Гинтер Грас - *Љуштећи лук*

*

Немачка књижевност је тамо где сам ја.

Томас Ман – *Списи*

*

Прави писац увек пише жива бића, али она умиру и мењају се, у његовом перу.

Милош Црњански – *Интервју*

*

Раније, кад се налазио на левици, својој левици, један део левице сматрао га је за нихилисту, а један део деснице, ондашње, држао га је за лепрозног. Овога пута један део левице држао га је за отпадника. Грађанско-десничарски расположена влада Богољуба Јефтића и Љотићев фашистички покрет нису га сматрали за свога. Поново се нашао сам. Ни монархија није била иза њега. Александар је био покошен у Марсељу од једне тајанствене деснице, а Павле није имао потребе за Црњанским. Цензура је забањивала „Идеје“, десничарски часопис, а десничарска полиција га је спаљивала.

Миленко Поповић - *Црњански између два света*

*

Писац мора знати да пише од сваке руке. Мора доказивати своју невиност и могућност подмлађивања. Пошто је крахирао у свим својим хтењима, остаје му да своју последњу професију, списатељску обавља као прави ђаво, што значи беспрекорно...

Миодраг Булатовић – *Интервју*

*

Књижевност претходи свему, свакој науци, па и историји. Књижевност претходи рођењу. У Библији стоји: У почетку беше реч. Значи: књижевност.

Миодраг Булатовић – *Интервју*

*

Сви комади које сам пронашао или купио имали су нешто заробљено у себи.

Гинтер Грас - *Љуштећи лук*

*

Нисам био имун од неког простачког задовољавања своје охолости и таштине. Бити у новинама, бити на телевизији, то значи препознају вас на улици, пиљар вам бира боље јабуке. Био сам почео да се бавим стварима којих писац треба да се клони... Сам сам одлучио да се извучем из служења стварима којима писац не сме да служи.

Александар Поповић – *Интервју*

*

Шта је лепше но бити гладан – колико је слађи хлеб и оно уз хлеб после. А колико је диван трновит пут жеље за сазнањем! А тек желети жену!... Дивиљно ми је, кад се пробудим и устанем, да видим како сунце сија, па да се озарим. Или, ако не сја, да ме књига чека...

Сретен Марић – *Списи*

*

У крањем исходу, читава је књижевност аутобиографске природе.

Хорхе Луис Борхес – *Списи*

*

Човек и нехотице, ако је и најискренији, кад прође извесно време, почне да измишља своју сопствену биографију.

Мића Поповић – *Списи*

*

Онај коме се пружила прилика да, стицајем околности, баци поглед у приватну сферу великог човека, наћи ће у њој штошта што није у складу са његовом величином. То је и разумљиво. Побуде које покрећу велике људе у начелу нису битно другачије од побуда које покрећу остале смртнике.

Никола Милошевић о Иви Андрићу - *Иво Андрић и његова „бодља у срцу“*

*

Писац не пише због биографије, већ да би се ослободио биографије.

Андрић – *Интервју*

*

Ако се мени може веровати као човеку и као писцу који нешто познаје људе, без колебања кажем да су ме у разговору Ранковић и Кардељ убедили да нису знали какво је право стање на Голом отоку, што их, наравно, не ослобађа одговорности.

Добрица Ћосић Славољубу Ђукићу

*

Куд год је Ђилас прошао, за собом је оставио само снажан смрад... На тлу Југославије, где је било много злочина, Милован Ђилас је највећи, најзаборавнији и најциничнији живи злочинац.

Драгослав Михаиловић - *Употребљени тоалет-папир историје*, НИН

*

Србофобија је била само рукавац русофобије у аглосаксонским државама.

Милорад Екмечић – *Списи*

*

У свим трагичним тренуцима великих искушења, српски писци и критичари били су по правилу велики духовни предводници нације. Једни су сматрани учитељима енергије, други учитељима стила и васпитачима укуса. Многи су предњачили у политичким, друштвеним и националним подухватима и били стварни идеолози готово свих великих покрета на словенском југу. Борбеност, динамизам, оданост идеји и спремност на личну жртву били су одлике великог броја српских писаца и интелектуалаца, који су научили да живе од пркоса, под присмотром, са забранама, претњама и прогонима, на друштвеној ивици, понекад ван закона, навикнути на тамнице, стратишта, ратове, болести, сиромаштво, заборав и непрекидна одрицања. Кад би се у нашем веку начинио неки попис смрти српских писаца, добила би се једна невероватна енциклопедија људске патње.

Предраг Палавестра - *Књижевност – критика идеологије*

*

Гладан и крвав је народ мој

А славна прошлост је лаж.

Милош Црњански - *Спомен Принципу*

*

Он је велики мајстор у прихватању свих могућих поштапалица, он мисли без ризика.

Дејан Медаковић – *Ефемерис*

*

Али све посете високих особа нису пролазиле тако глатко. Бивало је и непријатности. Таква једна непријатност десила се са краљем Србије, Петром Карађорђевићем. Знали смо да је ступио на престо после дворског преврата и да је повлађивао Аустрији у поробљавању Балканских народа. Недељу дана пре његовог доласка Платон Фјодоровић нас је почео учити српској химни „Боже правде“... Још нам је било наређено да поздрављајући не вичемо „ура“ него „живео“... Онизак краљ, грбава носа, седих бркова, у плавом шињелу са добрим украсима брзо, подскакујући, уђе у предворје... Ми смо се у свему договорили унапред. Чим је краљ ступио у пролаз између плавих гимназијских мундира, грмнули смо сложно и у један глас „Жуљо!!!“ (мангупарија). То је личило на живели... Ништа не подозревајући, краљ је лагано ишао звецкајући мамузама, климао нам главом и осмехивао се... Кад се краљ враћао, сложно смо узвикнули „Држи јево!!!“ (држи га). То је опет личило на „живео“.... А кад је поред нас пролазио седобради председник владе Пашић, који је сматран либералом, први пут смо повикали јасно и правилно „Живео Пашић!“...

Константин Паустовски - *Повест о животу*

*

Када помињем те мале оазе духовног отпора које су ницале у окупираном Београду и доприносиле његовој посебној атмосфери, никако не смем заборавити ни дом Исидоре Секулић. Становала је стара дама на крају улице Сање Живановића у малој кући, скоро скривеној у башти пуној свећа. Био је то двособни стан са много књига у првој соби где је госпођа Секулић примала своје госте. У другој, спаваћој соби, налазио се њен радни сто са увек отвореном писаћом машином. На зидовима прве собе запазио сам један леп банатски пејзаж Ивана Радовића, а иначе све је у том стану било скромно, откривајући да се ту испоснички живи, у одрицању и самовању.

Дејан Медаковић - *Ефемерис 2*

*

Шта мислите, где почиње трагедија српских писаца? Махом су нам писци необразовани, не прате довољно збивања у свету, слабо познају језике, брзо их сатиру свакодневне бриге, породичне на првом месту. Литература захтева велика одрицања, скоро живљење на неком строгом монашком типику. А онда, сувише често наилазе ратови, гинемо и биолошки постајемо све слабији. Посебно ме забрињава слаба духовност. Слаба духовност захтева огромну унутрашњу дисциплину, прибраност, а она је у сфери подвижништва.

Исидора Секулић Дејану Медаковићу 1942 године (*Ефемерис*)

*

Који си дао свему снаге да може, ићи, ићи
Некоме да већ стиже, некоме да ће стићи

Помози оном мраву коњаник што га је пито-
Знаш ли да ти у Цариград неће ни хиљадито

Колено стићи. Куд си се запутио, мрво?
Знам-рече мрав, оздоље, ал да ти не кажем, прво,

У Цариград да стигнем, то мени није важно
И не тугујем због тога, није ми око влажно

ја јесам мрав, ал не губим наду,
Да ће ми живот проћи на путу ка Цариграду
Благоје Баковић - *Молитва за мрава који се запутио ка Цариграду*
*

Писац! Он мора толико да зна да је страшно и помислити. Он све мора разумети! Он мора радити као во, и не јурити за славом! Да! Ето! Једино могу да вам кажем, идите у сељачке куће, на вашаре, у фабрике, преноћишта! Унаоколо, свуда, у позоришта, болнице, у рударска окна, тамнице. Да вас прожме живот, као алкохол валеријану! Да се добије прави одмер. Тада ћете моћи да га делите људима, као чудотворни балзам! Али опет у одређеним дозама.
Константин Паустовски - *Повест о животу*
*

Интелигенција нам не служи за сопствену употребу већ за друге, зато се не опрашта кад је неко глуп.
Габор Васари – *Монпти*
*

Казиваху ми да имам дара песничког, једни су претеривали па веле да сам геније, па да ли се ико нашао да тај дар подпомогне? Ја сам читао много несрећних и великих и малих песничких биографија: ал' ако сам и ја песник, и ако и ја заслужан будем да ме макар и седам дана после смрти ко спомене – имаће наша деца чему се чудити – јер овако као што наша господштина са мном поступа, ни свиње не чине и никаква лоша животиња. Та не видиш ли болан да ми не даду прилике ни да радим.
Ђура Јакшић Стојану Новаковићу, 1867
*

Знао је Рака Драинац да се удвара, а не да уцењује као онај ђаво Црњански који је у Стојадиновићевом листу Време имао своју посебну рубрику разговора са београдским инетелектулкама. А услов за његов интервју је био да дотична „интелектуалка“ спава са господином Црњанским... Кад ми је Црњански то предложио, отерала сам га у место рођења...

Љубинка Бобић – *Интервју*

*

Не знам зашто сви, кад узму перо у руку, умачући га у мастило, морају на мени да га оштре грдећи ме... За скоро пола века свог књижевног рада нисам о свом делу прочитао ни једну до краја повољну критику. У време док је Толстој хвалио један мој комад, домаћи критичари су му се изругавали... Ипак, једно ме теши. Јесте ли икад видели да се деца бацају камењем на воћку без плода.

Бранислав Нушић – *Списи*

*

'Једино и највеће што имамо јесте садашњи тренутак - чињеница да постоји свет и ми у њему. И то је довољно. И зато тај тренутак треба проживети са пуном свешћу, без помамне потребе да га унапред жртвујемо ишчекујући неку магловиту будућност која никако да дође'.

Џозеф Кембел - *У светлу мита*

*

Народ му је и мртвом клицао:

Живео Виктор Иго!

Непознато

*

Бићу читан 1880. Бићу схваћен 1935.

Стендал

*

Што се мене тиче, драги пријатељу, ја бих волео да сви уџбеници књижевности потону на дно океана. Они уче осредње људе како се праве дела без мана, а они их, сходно својој природи, праве и без лепоте. Ми смо затим приморани да се упознамо са свим тим злосрећним покушајима, а то умањује нашу љубав према уметности. Недостатак школе, међутим, нипошто не може бити препрека човеку да постигне величину: сетите се Шекспира, Серевантеса.

Стендал - *О уметности и уметницима*

*

Жалим из свег срца уметника, било да слика или пише, чије издржавање зависи искључиво од његовог уметничког рада.

Сомерсет Мом - *Људски окови*

*

Нарочито у политици и трговини може да се осети по која циганска кап и по која јаснија црта цигинског менталитета.

Владимир Дворниковић - *Карактерологија Југословена*

*

Слобода је потребна, а ументост је сувишак кога се човек може лако одрећи.

Стендал - *О уметности и уметницима*

*

За писца стихова уопште не постоји компетентан судија његових песама. Јер онај ко не пише стихове тај се у њих и не разуме, а ко их пише тај му је супарник.

Стендал - *О уметности и уметницима*

*

Ах, да знате каква је сласт... на страху...

Црњански свом пријатељу Драгану Аћимовићу

*

Политика јесте врста сексуалног односа зато и може бити сирова и отмена, плитка и дубока, романтична, али и смртно досадна. Но, за разлику од споменуте примитивне активности, у политици не вреде контрацепцијска средства: кога год дотакне, дотични прелази из првобитног у друго стање. И другови, и другарице, подједнако.

Александар Тијанић - *Шта ће бити с нама*

*

На овом свету или пишеш или читаш, писци пишу из презира према колегама, да би повремено имали нешто добро да прочитају.

Умберто Еко - *Тајни пламен краљице Лоане*

*

Роман је велико писање с којим нешто није у реду.

Рандал Џарел – *Списи*

*

Решио сам да оставим по страни туђе критике и да сам почнем да критикујем своје дело.

Салман Ружди - *Џозеф Антон*

*

Из перспективе будућности човечанства – спој националног и универзалног може бити најпотребнија (и победоносна) особина за нова столећа.

Солжењицин - *Јевреји и Руси*

*

Наредник Велибор
Два војника журно копају сред блата.
Рака огромна, суморна, дубока:
Наредник Велибор, рањен у три рата
Џин вечитих шала, насмејана ока

Погибе у борби... И крај весељака,
Ракију су пила два мрка сељака.

Станислав Винавер – *Песме*

*

Будући да је уметност ствар духа, из тога следи да ће свако научно изучавање уметности бити психологија. Оно може бити и нешто друго, али психологија ће бити увек.

Макс Фридлендер - *Von Kunst und Kennerschaft*

*

Бити Београђанин, то је стање духа! Наравно, за све особе са духом; осталима према заслузи!

Александар Тијанић - *Шта ће бити с нама*

*

Стил влада чак и кад уметник жели верно да репродукује природу.

Гомбрих - *Уметност и илузија*

*

Гладан стомак не слави никога и ништа, осим залогаја.

Хемингвеј, Мирковић Марку активисти Коминтерне на Куби пред Други светски рат

*

Сценариста је неки Шекспир.

Богдан Тирнанић - новинска критика о руском филму *Хамлет*

*

Реално, наше шансе су бедне, али ја сам ипак оптимиста.

Александар Поповић – *Интервју*

*

Да бисмо прецизније појаснили на шта мислимо, осврнућемо се на два писца истог порекла: Данила Киша и Станислава Винавера. Оба писца имају мајку Српкињу и оца Јеврејина. Но, да ли смо о томе ишта рекли о њима као личностима, да ли смо тиме и додирнули њихово уметничко дело? Одговор је: нимало. Упркос сличности њиховог генетског стабла, тешко је да ћемо наћи два писца који су толико различити. Винавер је учествовао у Првом светском рату и борио се за земљу у којој је рођен и у којој је живео, Киш је зарад личне користи и каријере изврgавао руглу средину из које потиче. Винавер није истицао јеврејско порекло јер није хтео да пише о нечему што не познаје, Киш је градио своју каријеру на имиџу јеврејског писца и на јеврејским темељима иако је његово познавање јеврејства више књишко него животно. Винавер је један од највећих зналаца српског језика, Киш нема ни основно чуло за матерњи језик. Винаверов модернизам је изворно наш, Кишов је модернизам увезен из иностранства. Винавер је тврдио да су најбоља дела нашег модернизма равна великим делима европске модерне књижевности, Киш је пак тврдио да ми морамо да увозимо стране моделе и стране узоре. Винавер је полемисао са Крлежом, а Киш је обожавао Крлежу. Винавер је луцидан и духовит, Киш је извештачен и патетичан. Оно што је занимљиво и што

нам открива вредносне критеријуме јеврејске књижевности данас – то је чињеница да су Јевреји света изабрали Киша као свог значајног писца, а нама су оставили Винавера, на чему ћемо ми им бити вазда захвални.

Небојша Васовић - *Лажни цар Шћепан Киш*

*

Ако у Канади помилујете своје дете, бићете – по законима те земље проглашени за сексуалног напасника. Ваше дете може да помилује само службеница банке у којој држите паре. Или ваш психијатар, фини господин који се у слободном времену распада од сиде.

Небојша Васовић – *Списи*

*

Француска култура данас: две трећине Француза гледа америчке филмове, а једна трећина клечи по џамијама.

Небојша Васовић - *Списи*

*

У Андрићевим романима срећемо Турке, у Пекићевим Цинцаре, у Павићевим Хазаре, у Кишовим Јевреје... Чак је и Црњански у свом Роману о Лондону за главни лик узео Руса а не Србина. Српски писци су одавно увели санкције над књижевним ликовима српског порекла.

Небојша Васовић - *Списи*

*

Кад Србин хоће да буде објективан, он обично преузима мишљење свога непријатеља.

Стеван Сремац – *Списи*

*

И ако сте Врањанац, тврдите да вам је ближи Џемс Џојс него Бора Станковић. Разумем шта хоћете да кажете. Ви сте Врањанац који већ две године живи у Београду.

Небојша Васовић - *Списи*

*

Само пре три или четири године београдски либерали, као и истакнути апостоли ***demokracije****, бејаху сурови према свему што им је личило на антикомунизам, док су за Броза, и једни и други, били спремни да умру.*

Милован Данојлић – *Интервју*

*

Жао ми је што морам да кажем да уопште немам естетику. Ја само умем да пишем поезију и приче. Немам никакву теорију. Мислим да теорије, заправо, не служе ничему. Писац који би писао само оно што хоће – био би лош писац. Писац мора да пише са извесном невиношћу. Он не би требало да мисли о ономе што ради. У противном оно што ствара неће бити његово.

Борхес – *Списи*

*

Влада Његовог величанства жели јединствену југословенску владу у којој ће бити представљени сви Југословени који се боре против непријатеља и измирење између српског народа и народноослободилачког покрета.

Черчилов меморандум од 13. августа 1944. - послат Титу

*

Смрт има једну, и само једну рђаву особину, и то је: што једанпут може и хоће, а ми смо приморани да о њој свакога тренутка мислимо.

Бранко Лазаревић – *Списи*

*

Ми смо мишљења, а то нам је и незванично стављено до знања, да Немци немају никаквих територијалних аспирација на територије бивше Југославије, него да у садашње време имају само стратегијске и привредне, а евентуално и политичке интересе. Према томе, они ће по завршетку рата напустити земљу.

Ми са нашим народноослободилачким покретом тежимо да створимо слободну Југолсавију у којој ће сва словенска племена имати сва права и у којој неће владати само Срби. Због тога у националном четничком покрету ми видимо нашег највећег и најопаснијег непријатеља, пошто они теже да створе Велику Србију, а нас да истисну.

Под таквим околностима ми немамо више никаквог повода да се боримо против немачке војске, нити да наносимо штете немачким интересима у целој земљи, били они војне или привредне природе, а такође и интересима саобраћаја. Ми не тражимо никакву противуслугу. Треба нам само дати прилику да се боримо против четника да би их уништили. Врло је жалосно што ће и Италијани бити у то увучени и сносити последице, али то је судбина „савезника“.

После ових општих замисли нама је одговорено да најпре докажемо да ћемо стварно поштовати немачке интересе и да ће се тек после тога наставити разговори по овој ствари.

Као пример таквог доказа наведено је: пуштање заробљеника на слободу, обустава непријатељстава, итд.

Ми мо заробљене Немце већ предали и спремни смо – и без противуслуге да обуставимо непријатељства у Славонији и источној Босни“.

Владимир Велебит, изјава дата 31. марта 1943. године у штабу 718 немачке дивизије, у Сарајеву, поводом мартовских преговора партизана и Немаца. У преговорима учествовао и Милован Ђилас.

Мишо Лековић - *Мартовски преговори 1943*

*

Када бисмо сада преговарали са Титом или се споразумели, бојим се да би Италија то могла узети за повод да поново доведе у питање јасне немачко-италијанске споразуме из Рима о одлучном наступању против четника, против Михаиловића.

Рибетропов телеграм посланику Кашеу поводом мартовских преговора 19434, телеграм број 396 од 29 марта

*

Према делегатима (преговарачима) Врховног штаба немачке власти су за све време и у свему имале коректан однос. Било им је омогућено да се, уз дискретну пратњу, крећу Загребом. Велебит је ишао у посету својој породици, а Ђилас је једном, са немачким пратиоцем, ишао у биоскоп.

Мишо Лековић - *Мартовски преговори 1943*

*

И тако је и тим начином живео кркушан сто лета. Све је дрхтао, све дрхтао. Ни пријатеља нема, ни рођених; нити он коме иде, ни њему ко. У карте се не карта, ракију не пије, дуван не пуши, лепе џуре не јури, - само дрхти и једну мисао мисли: Слава богу! Чини ми се да сам жив!

Салтиков-Шчедрин – *Скаске*

*

Савест се изгубила. Исто као и пре врвео је свет по улицама и позориштима, исто као и пре једни друге су час вијали час претицали; исто као и пре трчакарали су људи на све стране и хватали комад у лету, и никоме није падало на памет да је одједном нечега нестало и да је у свеопштем животном оркестру нека свирајка престала да свируцка. А многи, штавише, стали су се осећати некако чилији и слободнији. Сам људски ход и корак постао је некако лакши; много се вичније подметала нога ближњему, ласкало се са већом згодом, много се удобније пузало, подваљивало, дошаптавало и клеветало, све боље као да су руком однесене; људи нису ишли по земљи, него су често лебдели; ништа их није терало да се замисле – и садашњост и будућност, ама све као да им се само у руке предавало, њима, тим добросрећницима, који чак нису ни приметили да се савест изгубила.

Савест се изгубила изненадно... просто за тили час! Још колико синоћ та досада наша потсвојкиња-бадаваџика, све нам се врзмала пред очима и сваки час се привиђала у нашој узрујаној уобразиљи, - па одједном ама нигде од ње ни трага ни гласа! Нестадоше мучна привиђања, а са њима се уталожила и она морална нелагода коју је собом доносила савест, та изобличитељка. Сад је само остало гледати овај божји свет и радовати му се: што год било паметних људи схватило је да су се ослободили најзад и од последњег јарма, који им је отежавао да се крећу и покрећу; те наравно, пожурише да се користе плодовима те слободе. Људи се остpвише; све удари у грабеж и пљачку, отпоче смак света.

Салтиков-Шчедрин – *Скаске*

*

Као што је познато, он је био педер и лудо заљубљен у мене. У два наврата покушао је да ме опали. То ми је много сметало, јер ја нисам био педераст и нисам намеравао да му попустим. Све ме је то стављало на муке. Дакле, међу нама се ништа није десило. Али сам био веома поласкан због угледа који сам стекао том везом. У себи сам говорио да је он велики песник и да би му требало дати малчице ону рупицу од дупета Божанског Далија. Напослетку, он се спанђао са неком девојком, тако да ме је она заменила у жртвовању. Пошто није постигао да му ставим своје дупе на располагање, он ми је касније тврдио да се жртвовао он а не девојка: наиме, тада је „први пут спавао са женом“.

Салвадор Дали - Алену Боскеу

*

Историја човечије душе, макар и најситније душе, тешко да није занимљивија и корисније од историје целог народа, особито кад је она последица посматрања зрелог ума над самим собом и кад је писана без сујетне жеље изазивати саучешће и дивљење.

Љермонтов - *Јунак нашег доба*

*

Још једном бих желео да нагласим: само традиција доноси нешто оригинално, мада не заборавимо да она вуче и гадну прашину. Уврежене навике понекад чине човека робом лажних академизама и окоштали вредности. Тада спас треба потражити у побуни. Исто тако, здраво је понекд ударити ногом у стражњицу традиције, да би се стресла прашина. А када је све очишћено, примећујемо да револт има смисла само уколико је подмладио традицију.

Салвадор Дали – Алену Боскеу

*

Сексуалне опсесије представљају основ уметничког стваралаштва. Све што се не дешава на еротском пољу сублимише се у умеичком делу. Људи склони физичкој љубави не постижу ништа: они се изражавају спермом коју просипају где стигну.

Салвадор Дали – Алену Боскеу

*

Ако дођеш на овај свет,
боље би било да си седам пута рођен.
Једанпут – у кући и пламену,
једанпут – на залеђеној реци,
једанпут – у лудници,
једанпут – у пољу зрелог жита,
једанпут – у празном замку и

једанпут – међу свињама у свињцу...
Шест беба које плачу,
али то није довољно:
ти мораш бити седми!

Ако мораш да се бориш да би преживео,
гледај седам непријатеља:
једног – који се недељом одмара од посла,
једног – који понедељком почиње да ради,
једног – који учи друге бесплатно,
једног – који је учио да плива када се удавио,
једног – који гаји усеве у шуми,
једног – који штити дивљег деду,
али – сви ти њихови трикови нису довољни.
Ти мораш бити седми...
Атила Јожеф – *Седми*
*

Демократија нема другог циља сем индивидуалистичке коректуре сваког државног апсолутизма.
Томас Ман - *Чаробни брег*
*

- Остарео си, браћо!
- Па и јесам нешто.
- Пожурио си се малчице!
- Рус сам – то ти је. Код нас је то – зачас.
Иван Буњин - *Село*
*

Тито: Ко је тај Жика Стојковић и коме служи?
Латинка Перовић: Он је служио разним службама, а сада је отишао у иностранство.
17. 04. 1972
Здравко Вуковић - *Од деформације СДБ до маспока и либерализма*
*

Спреман сам да тврдим да је свако озбиљно уметничко дело, пре него што је остало естетички проблем, било морални проблем.... Лако је и комотно рећи да уметник, додуше, није позван да о једном раздобљу живљења доноси суд и пресуду, али да је обеавезан да о тим стварима одговорно и поуздано сведочи.
Мића Поповић – *Списи*
*

Не знам зашто уз уметника иде реч боем. Чини ми се да израчуница једноставно није добро обављена. Боеми се регрутују из свих струка и

професија, од људи углавном, предодређених да на протицање времена гледају филозофски или, чешће, филозофски, од људи који имају сувише времена и чији је главни проблем како да тај вишак времена потроше. Међу такозваним успешним уметницима, иза којих је стајало дело и рад, нисам срео ни једног боема. Дабоме да и ту генерализације није „здраво“, јер постоје примери Модиљанија и Сутина, или, у нашим просторима, Тина Ујевића или Јована Бјелића, али је бројчани однос боема и не-боема у уметности сличан или исти као у било којој другој струци. Напредује се кроз рад и напор; боемија (оно пустошно кафанско трајање) јесте накнада за ненапредовање. Али, ако се под боемијом подразумева нехајање за новцем, удобношћу, ћифтанском потребом за материјалном сигурношћу, онда су сви слободни људи, сви који су окренути духовним проблемима - боеми.

Мића Поповић – *Списи*

*

Али све је то било ништа према Достојевском. Сад ми је јасно да сам, на жалост, Достојевског почео да читам прерано. Хоћу да кажем да сам на своје нејако искуство, и на још неразвијену личност, прерано натоварио најкрупнија питања. Кроз целу младост жуљио ме је овај терет Достојевског, онемогућио ме је да са уживањем читам књиге „лепе књижевности“. У поређењу са Фјодором Михаиловичем све остало је личило на оперету. Требало је да прођу године па да се ослободим ове младалачке исхитрене нетрпељивости.

Мића Поповић - *Списи*

*

То није било паметно, али он беше већ поодавно опазио да у њему има још неко – глупљи од њега.

Иван Буњин – *Село*

*

Те исте вечери, нешто мало касније, два господина из двора дођоше у хотел и свечано ми предадоше Данилов Крст са односном дипломом. Рекоше ми да је у двору зачас понестало крстова тог реда, па су овај, што га мени носе, скинули са једног војника, и зато је мало отрцан; но да они знају да је ово предавање само један обред, проста формалност, па могу тај крст и не узети, већ много љепши набавити у Паризу.

Влахо Буковац - *Мој живот (о томе како га је одликовао црногорски кнез Никола)*

*

Због чега би ме се сећао (Пабло Неруда)? Као песник нисам неки, као поштар такође. Чак нисам ни добар комуниста.

Марио у филму El Postino

*

Језици сен-жерменског предграђа убили су више француских генерала него аустријски топови.

Талеријан – *Списи*

*

ФИЛОЗОФСКИ ЈЕ ПРВИ УШАО У ШТРАЈК. За њим и остали факултети. Побуна је израсла у револуцију (уколико се револуција схвати онако како је ја схватам: емотивна експлозија плус акција)... Испред Капетан Мишиног здања окупљала се маса да види шта се дешава. Магнетизам побуне, нереда, слободе, није јој дозвољавао да се разиђе. Опијени том страшном силом, и нашим мирисом – мирисом жртве – грађани су почели да аплаудирају. Да кличу! Гнев – замајац револуције – потресао је те вечери хиљаде људи који, за разлику од нас нису били батинани. И нису читали Маркса! Нити су размишљали о друштву и његовим идеологијама. Не! Они су само осетили да живот може бити друкчији. Ни бољи. Ни лепши. Само друкчији. А то је значило: слободнији!

Живојин Павловић - *Вашар на светог Аранђела*

*

Они који изведу револуцију само до пола – само себи копају гроб.

Сен Жист – *Списи*

*

Да ме је Проспер Мериме разумео, он би ме можда волео, а да ме је волео, он би ме потчинио, а да сам се могла потчинити једном човеку, била бих спасена, јер ме моја слобода нагриза и убија.

Жорж Сандова у писму Сент-Беву

*

Истина? Истина је оно што полицајци захтевају од вас да кажете.

Бертранд Расел – *Списи*

*

У српско-турском рату 1876. године у бици код Великог Извора јуначком смрћу је погинуо капетан Јаромир Шандор, родом из Загреба, који је био на челу Београдске бригаде II класе. У знак признања за његово јунаштво, Турци су краткотрајно прекинули ватру да се тело изнесе са бојишта.

Милорад Јанковић – *Списи*

*

Ради нашег савршенства морамо да будемо витално дивљи и духовно цивилизовани; морамо да имамо дар да будемо природни са природом и људски са људском душом.

Рабиндранат Тагоре – *Списи*

*

Волети своју отаџбину, уколико та љубав није слепа и инертна, значи правити разлику између садашњега стања земље и идеала који живе у

њој; а то разликовање опет изазива жудњу за променом и за прибирањем снаге.

Џорџ Сантајана – *Списи*

*

Свет је једна комедија за оне који мисле, а трагедија за оне који осећају.

Хорас Валпол – *Списи*

*

Одмах на углу у мојој улици,

у малом дућану што мирише на домаћи сапун, масну боју и сирће,

умро је синоћ стари Јеврејин, Самуел Елеазар Роб,

у сивом кафтану, са свиленом капицом на глави,

са брадицом сребрнијом, чуднијом и лепшом но што је имао Анатол Франц.

То је био последњи Јеврејин, чини ми се.

Младен Лесковац – *У спомен Самуела Елеазара*

*

Већ је био прочитао стотинак књига из градске библиотеке и ни у једној од њих није приметио нити једну подвучену реченицу. На основу тог малог детаља, он схвати да је већ годинама живео у граду мртвих.

Небојша Васовић – *Дневник*

*

Српска књижевност пати од забрињавајуће малог броја самоубица. Понекад помишљам да се од Ћопићевог скока у Саву у нашој књижевности ништа озбиљно није десило.

Небојша Васовић – *Дневник*

*

У политици као и у љубави, није добро да се човек сав предаје; требало би увек давати, али никада све. Захвалност се храни очекивањем.

Вил Дурант – *Ум царује*

*

Још једном је Пођорек поставио Ваљево као циљ. Аустријанци су споро напредовали према Колубари. Река је набујала а нешто топлије време тих дана почело је да снег претвара у блато. Пођорек је своје напредовање усмерио југо-западно од Београда, 2. децембра. Али се онда време поново погоршало, српска артиљерија је почела да дејествује а и даље се продубљавао проблем са снадбевањем аутријске војске. Услед тога, 6-та армија је била разбијена а 5-та армија је била приморана да почне са напуштањем Београда 13. децембра. За неколико дана Пођорекова војна каријера је била готова.

Хју Страхан (Hew Strachan) - *Први светски рат*

*

Дошао је у оне године кад човек још пожели неку жељу, али не жели да се она и испуни.

Исидора Секулић - *Кроника паланачког гробља*

*

Не памтим имена идиота. Меморију користим само за значајне ствари.

Ернесто Сабато – *Списи*

*

Извесност верника није извесност математичара.

Лешек Колаковски – *Религија*

*

Тумачење долази до своје границе тамо где језик престаје. Оно се довршава у ћутању. Па ипак, ова граница је тамо једино кроз језик.

Карл Јасперс – *Списи*

*

Када човек не би умирао, када би живео заувек, када отуда не би било смрти, тада не би било ни религије.

Лудвиг Фојербах – *Списи*

*

Што твој непријатељ не треба да зна, то немој рећи своме пријатељу.

Арапска пословица

*

Ми викали смо: копно!!! А гледали смо воду.

Арсен Дедић – *Песме*

*

Тајна коју није могуће открити преко жене... остаће највероватније засвагда тајном.

Карл фон Декер – *Списи*

*

Не очекуј да те ико разумије
ради своје, ти си човек од заната.
Сву несрећу око тебе што се вије
створиле су ситне душе. Из ината.

Душко Трифуновић – *Песме*

*

Налазимо се у трећем светском рату чији почетак не можемо да дефинишемо, будући историчари ће расправљати о томе када је тачно почео. То је процес који се развија тихо и постепено, који се протеже од једног до другог бојишта, удаљених једно од другога, а ипак су код свих очигледне немоћ политике и снага привреде која је прузела примат.

Гинтер Грас – *Интервју*

*

Нећу да спавам, нећу и тачка.
Зашто не спавају зец и мачка?
И птица изнад наших глава
зашто не спава?
Брана Црнчевић - *Љутито мече*
*

По моме мишљењу слика треба да буде нешто пријатно, весело и лепо, да, лепо. Има довољно досадних ствари у животу да би смо их још и ми стварали.
Реноар – *Списи*
*

Она је била раскошно бела у собној тмини
Али није хтела то да чини, није хтела
Ил није смела, враг би јој знао.
Перо Зубац - *Мостарске кише*
*

Млади писци имитирају, зрели – краду.
Томас Елиот – *Списи*
*

Оставио сам конзулат у коме више нисам имао шта да радим, па сам узео пушку..... Дакле избисмо на само место Косовске битке. С десне стране гудио је Лаб, пун нове снаге од јесење кише, и журио да однесе велику вест. С леве, на брежуљку, слегало се замишљено Муратово турбе...

Постројише нас. У пратњи штаба појави се командант.

- Јунаци моји, знате ли где се налазите? Знате ли како се зове ово место?

У збијеном строју лупкарала је пушка о пушку, затезале се ремењаче.

- Овде, где ми сада стојимо, на Видовдан 1389. године, истог дана и истог сата, погинула су оба цара!... То је Газиместан, на ком је Обилић...

Око мене попадали војници. Погледам: љубе земљу!

Ваљда сам се и ја био сагнуо, кад нисам приметио откуд изађе млад официр с исуканом сабљом. Стаде пред команданта, поздрави, рапортира нешто, па се окрете строју. Диже сабљу и поче громко:

- На Гази-Местану, од Милана Ракића!

Прво ме издаде слух, па онда и вид. Испред мене се подиже брег са турбетом, зави у црвено и остаде висећи као пламена застава... Исказа ме целог - планина!...

Од узвика се ломило небо. Нова и млада Србија слави Васкрс, а ја? С муком сам се држао на ногама. Више осетих, но што видех, кад се неко одвоји из моје јединице и, у трку, стиже пред команданта:

- Господине пуковниче, тај који је испевао ову песму овде је с нама... Ево га позади, с бомбама... у одреду Војводе Вука!

И одмах одјекну командантов глас:

- Добровољац Ракић, напред!

Чуо сам све, али нисма могао ни да коракнем. Чак ни да отворим уста. Рукавом од шињела заклонио сам лице и пустио сузе... први и последњи пут тада."

Милан Ракић - *Над заспалим српством*

*

Било је јутро 2. априла 1999 године. Било је то, мање више, јутро као и свако друго јутро у Америци. Пољопривредник је урадио своје послове. Млекаџија је завршио своје испоруке. Председник је бомбардовао другу земљу чије име нисмо знали изговорити.

Мајкл Мур – *Интервју*

*

'Било је сеоба и биће их вечно, као и порођаја, који ће се наставити .

Има сеоба.

Смрти нема!

Милош Црњански – *Сеобе*

*

Читаво наше друштво хрче недостојно, само су песници и атентатори будни.

Иво Андрић – *Вихор*

*

У политици и у култури као да је увек постојао један прећутни дослух сукобљених страна: треба склонити способног и честитог човека. У томе су се једино слагали.

Мило Ломпар - *Повратак српском тановишту*

*

Земља Вам је, да извинете, као једна велика задњица, ништа на њој нема а и најчешће смрди.

Гидра у филму *Биће скоро пропаст света*

*

Кроз ноћ и влагу
дивље се гуске селе југу
и болно кричу.

Осећам жељу да мутну неку
напишем причу:
како односе оне са собом
на крила своја бела два
из душе моје драго нешто,

а не знам куда,
и не знам шта.
Десанка Максимовић – *Песме*
*
Слобода је тешка – ропство је лако!
Берђајев – *Списи*
*
...О, ја слободом ништа нисам стекао
Ни назрео дно понора страшна,
Па боље да сам у хлебари некој пекао и жвакао
Лепињу од земље и брашна,
Котао супе да сам испио,
Загњурио главу у крило драгане,
Свој гнусни жиг на њу прибио
Па пљувао пред праг и дане...
Растко Петровић - *Сви су чанци празни*
*
Такозване људе "јаке руке" траже само слаби и сервилни народи, а просвећени траже само јаке институције и неумитне законе.
Јован Дучић - *Јутра са Леутара*
*
Петер Хандке показује доследност која би нашим интелектуалцима требало да служи за пример. За њега увек могу казати: ево човека који је жртвовао Нобелову награду због Срба. Реците ми једног српског писца који би жртвовао неку много мању ствар због Срба?
Мило Ломпар - *Повратак српском становишту*
*
О капетане! Мој капетане! Пловидба
страшна прође,
Пребродили смо буре све, добили плен
такође...
Волт Витмен – *Песме*
*
Кад сам био у Васојевићима, једна жена је дошла у кућу и рекла мушкарцима:
- Ено неких Црногораца, донели су дуван и продају.
Ти Црногорци су били суседи Морачани.
Адам Прибићевић - *Од господина до сељака*
*
Увек сам умео препознати способности, али нисам умео препознати карактере.
Јован Ристић – *Списи*

*

Благодарим вам, другови моји, на заједничкој патњи и вери и победи и молим вас да ми опростите што не могу да с вама делим и власт као што сам делио борбу... Ми песници смо за борбу рођени; страсни ловци, али од плена не једемо... Зато вас остављам, другови завереници, и идем да потражим има ли гдегод која мисао која није остварена и која тежња што није извојевана...

Иво Андрић - *Прича из Јапана*

*

Гомилу сиромаха за које сте Жртву принели,
Овде су у склоништа збили, уторили, сапели.
Огромне црне лађе са свих страна света долазе,
Путници, због-здола, на понтонске мостове прелазе.
Има Талијана, Грка и Шпањолаца,
Руса, Бугара, Монгола, Персијанаца.
То су циркуске животиње што прескачу меридијане,
Комад црног меса им бацају као да псе гладне хране.
Срећни су због те хране над којом се муве јате,
Господе, смилујте се народима који пате.

Блез Сандрар - *Ускрс у Њујорку*

*

Бејаше то типичан поглед с дворишног прозора у Бронксу: дрвене ограде, сохе, конопци за рубље, бедне тратинице, типске стамбене зграде, лествe за спасавање и тако даље. Сподобе су тумарале амо-тамо поред прозора у свакојакој одећи. Спремали су се да пођу на починак како би сутрадан прошли исту бесмислену рутину. Можда ће један од стотину хиљада њих измакнути заједничкој судбини; што се тиче осталих, било би најбоље да им неко ноћу, док спавају, префикари вратове. Пука је лудост веровати да би те јадне жртве биле у стању да створе нови свет.

Хенри Милер – *Сексус*

*

Демократија и нација – да,
Демократија или нација – не!!!

Борислав Пекић - *Одмор од историје*

*

Већ сам био уписао књижевност и мислио сам – мислио с правом – да је већ време да изгубим своју невиност. Замишљао сам да девојка којој ћу се дати треба да буде: а) невина, б) плавоока, ц) црнокоса, д) дугонога, е) гузата, ф) уска струка, г) малих груди; да зна француски „језик љубави“, да зна да рецитује Пушкина и Љермонтова у оригиналу, да познаје Крлежу, Адија, Гогоља, Лорку, да се не шминка, да употребљава дечији сапун, да носи ципеле са високом штиклом, беле доколенице, најлон чарапе,

да не фарба нокте, да нема флеку од зноја под пазухом, да носи црни свилени комбинезон, свилене гаћице а) беле, б) ружичасте ц) црне; да је читала Шопенхауерове "Паралепипомене", Вајнингеров "Пол и карактер", Платонов "Дијалог о љубави"; да не цитира Лорку, Јесењина, Ребиндранат Тагору, да име Тагора (ако га којим случајем изговори) изговара Тагоре, са "е".

Данило Киш - Und so weiter

*

У очи свадбе, пред вече, три чаше ракије, за софром једна велика чаша. У јутру, кад се иде за девојку, частиће се сватови са две мале ракије, једна врста мезета; трећа чаша слатка ракија и две врсте мезета код девојкине куће. За славу, на вечер, три мале чаше пре вечере и једну велику за вечеру. На визиту две мале чаше о једно мезе“.

Наредба црквене општине Приштина, око 1893.

Бранислав Нушић – *Косово*

*

Од свих критичара, највећи је и најагилнији је – време.

Бјелински – *Списи*

*

Столеће европске историје није исто што и столеће турске историје.

Милорад Екмечић - *Дуго кретање између клања и орања*

*

Поручниче, молим вас прићите ближе. Јесу ли се војници ужелели жена? Ви сте академац, знам вас добро и кажите истину, нисам ја владика. Е, то ми се не допада. Кад људи не желе жене, не желе ни слободу. Задатак вам је, поручниче, да их подеднако подсећате на дужности према отаџбини и на жене, које их од половине лета до снега чекају недирнуте. Жена и отаџбина не одвајају се у љубави него у времену. Зна се кад се шта ради и како.

Живојин Мишић пред Колубарску битку

Добрица Ћосић - *Време смрти*

*

Свадили се орли и соколи
Ниже Жепча на Јелеч-планини;
Колико се љуто завадили –
Све су бистре воде замутили.
Орли веле наша је планина,
А соколи – наша је старина.

Севдалинка из Пљеваља по Григорију Божовићу

*

Овог пута није ме напаствовао демон чула и пустио сам невиност да спокојно спава.

Казанова – *Мемоари*

*

Једино што поуздано могу да кажем јесте да онај ко жели то да постане мора најпре да буде веома несрећан. Обично се ради о неузвраћеој љубави и о покушају да се она стекне постигнутом славом. Та љубав може да буде према жени, али и према граду и средини из које сте потекли.

Момо Капор – *Списи*

*

Шта је, у ствари, писање књига него слање писама онима које волимо.

Момо Капор – *Списи*

*

Држава, то смо заједно – мој пандур Средоје, Драгиша Лапчевић и ја... Војска, то су заједно војвода Путник, носиоци Карађорђеве звезде и сви они забушанти пред кафанама... Грађанство, то су ти, твој шурак Најдан Тошић, глумци, трговци, кафеџије, сви заједно... Србија у овом часу, то смо сви – поштени и непоштени, срећни и несрећни, јунаци и кукавице.

Пашић - Вукашину Катићу у Нишу 1915.

Добрица Ћосић - *Време смрти*

*

Једна чаше водке је довољна, две су много а трећа је мало.

Руска пословица

*

Сије речи писани беше на стлпу мраморену на Косову
Човече који српском земљом ступаш,
било да си дошљак или овдашњи,
ма ко да си и ма шта да си,
када дођеш на поље ово,
које се зове Косово,
по свему ћеш угледати пуно костију мртвих,
те са њима и камену природу,
мене крстозначног као стег,
видећеш како посред поља управно стојим.
Да не проминеш и да не превидиш
као нешто залудно и ништавно,
но молим те, прићи и приближи се мени, о љубими,
и размотри речи које ти преносим,
и из тога ћеш разумети због ког узрока

и како и зашто ја стојим овде,
јер истину ти говорим,
ништа мање од живога,
да ћу вам изнети у суштини све што се збило.
Деспот Стефан Лазаревић
*

Сви су богови мртви, све битке изгубљене и поколебана је свака вера у човека.
Ф.С. Фицџералд – *Списи*
*

Занимљиво, они који својом највећом вредношћу сматрају то што су рођени Београђани, углавном ништа и не знају о свом граду и његовој историји, па им је тако свакако потпуно непознат и одломак из путописа Опис Београда из 1587. године Рајнолда Лубенауа где стоји: "То је врло стари град, изграђен веома лепо, са двоструким зидинама и високим кулама који су сада сасвим порушени. Сада има већином ниске куће, улице су блатњаве, али, иначе, дугачке и велике... У граду станују Турци, Јевреји, Грци, Дубровчани, Далматинци, Хрвати, Италијани и још свакојаке нације."

Као што се види, преци рођених Београђана се у овом путопису уопште и не помињу. Они, заправо, и не живе у Београду, граду, већ изван зидина, улица и било какве цивилизације, као обична раја.

А та раја, ти дошљаци, носле Првог и Другог устанка почеће да рађају овај град.

Да резимирамо: Саву и Дунав, две наше највеће тековине, нису пустили да теку рођени Београђани, него Господ Бог, Калемегданску тврђаву такође нису подигли рођени Београђани, него Римљани, Турци, Угари, Аустријанци и деспот Стефан Лазаревић, који се није родио на Теразијама.

Коларчев народни универзитет подигнут је захваљујући парама Илије Коларца који је преко Дунава допливао у Београд држећи се ждребету о реп.

Капетан-Мишино здање није дело ниједног рођеног Београђанина, већ Мише Анастасијевића, дунавског канетана, који се ломатао по пристаништима, тукао са лађарима, шверцовао и отимао где је стигао и могао, да би отачеству оставио овакву задужбину какву данас имамо.

Лука Ћеловић, Требињац који је дошао у Београд са два динара у џепу, оставио је овом граду велелепни хотел "Бристол", читаву Загребачку улицу, парк на Сава-мали и сав свој иметак, а Игумановој палати на Теразијама се и данас дивимо, мада је није направио ниједан рођени Београђанин, већ дошљак, однекуд с југа.

Мада су им очеви и сами дошљаци, у најбољем случају били ситни бакали, чиновничићи, писари, пиљари, школски послужитељи и потрчкала, ова врста рођених Београђана оставља утисак да поседује највише порекло.

Њима су комунисти одузели оно што никада нису ни поседовали. Ко зна где би им био крај да није било рата? Они се размећу кућама у којима су становали као подстанари. Њихов деда је познавао Пашића. Они су живели у Крунској и Хартвиговој. Њихова бака је била дворска дама краљице Наталије. Њих је живот смртно увредио и зато су одлучили да постану ништа! Нека се прослављају дошљаци. Њима је довољно њихово порекло.

Београђани, који су дошли на свет пре Другог светског рата, родили су се у некој сасвим другој вароши од једва 300.000 становника.

Требало је тамо и да остану, ако им је толико стало до педигреа..

Момо Капор – *Списи*

*

Cazzo non vuol' pensier

Казанова – *Мемоари*

*

ТЕШКО СВАКОМ С НЕПРИЛИКОМ
Тешко вуку не ијући меса,
А јунаку не пијући вина,
Наер-капи на ћелавој глави,
А скрлету на обешењаку,
Просјеници у ватри љесковој,
А дјевојци на руци немилој,
Удовици самој спавајући,
А момчету на њу гледајући,
А пуници у зетовој храни!
Кратке главње гатани угарци,
Честа дјеца готове сироте!
Ситна риба бљузгавица,
Мали курац кукавица!
Гу-гу и куку,
Бићеш с пуром на бруку!

Вук Карџић – *Црвен бан*

*

Учинио сам то из неколико разлога. Први је једноставан – мемоари су људима занимљиви јер се у њима препознају и једни другима поверавају; ја – то је неко други, говорио је Рембо. Мења се вредност, тон, прича и оквир индивидуалног искуства, не његова суштина. Други је сложенији – без личног сведочанства време и догађаји не могу се тачно описати нити

утврђене "истине" убедљиво порећи. Једна савремена историја постоји у данашњим људима, друга у документима и сутрашњим књигама. Као и сваки, и живот писца је калеидоскоп друштвених и културних прилика – колико је те прилике нереално сводити на појединца, још их је нереалније од појединца одвојити. Сопственим путем користио сам се зато као инструментом сазнања и пољем истраживања – није ли Долтај рекао за аутобиографију да је "највиша и најконструктивнија форма у којој се јавља разумевање живота". Додао бих – и разумевање менталитета, обичаја, ритуала, облик свакидашњице, детињства, односа према љубави и смрти. У ствари, моја главна замисао и јесте говор о нечем другом и некима другима, о непосредном сазнатом, доживљеном и мишљеном. Зато ме и није оптерећивао Прустов савет Жиду (који Жид у "Дневнику" и није усвојио) да може испричати све под условом да никада не каже "Ја". Трећи разлог је драматичан – у потреби инетелктуалца да схвати шта се то догодило са њим, његовом генерацијом и његовим веком, а тиме и са српским и југословенским друштвом. То постићи немогуће је без писања, односно дубљег сазнавања онога о чему се пише. Никада свест писаца пре и после такве књиге није иста, у свакидашњици он се сећа данас једног, сутра другог искуства, док целина остаје у сенци...

Миодраг Б. Протић - *Нојева барка*

*

Рано сам почео схватати како нас главне неприлике у животу сналазе због врлина, не због мана.

Миодраг Б. Протић - *Нојева барка*

*

Ја сам своју генијалност унео у свој живот, у дела сам унео само свој таленат.

Оскар Вајлд – *Списи*

*

Верујем да је машта јача од знања.
Да је мит моћнији од историје.
Да су снови снажнији од чињеница.
Да нада увек побеђује искуство.
Да је смех једини лек за тугу.
И верујем да је љубав јача од смрти.

Роберт Фулгам – *Списи*

*

Да би се све поравнало, званични став после 1945. гласио је да су се у рату и револуцији сви народи (доцније су додате и народности) подједнако борили, на истој страни и уз исте жртве! Та логика, заснована на замени теза, на чињеници да је свуда било поштених људи, патриота, као и револуционара и комуниста, највише је погађала Србе који су од почетка

били не само као појединци већ и као народ на антифашистичкој страни, мада подељени на присталице Лондона и Москве, али никако на присталице Берлина и Лондона, или Берлина и Москве.

Миодраг Б. Протић - *Нојева барка*

*

Уметничко дело је добро ако је настало из неминовне потребе. У овој врсти његовог порекла лежи и суд о њему. Другог суда нема... Уметничка дела су бескрајно усамљена и ничим се не могу тако мало дохватити као критиком. Само љубав може да их докучи и садржи, само она може да буде праведна према њима.

Рилке - *Писма младом песнику*

*

Није више ни млада ни лепа, ал за нужду добра је.

Никола Крстић - *Дневник*

*

Хоћах, ал не могах.

Никола Крстић – *Дневник*

*

Разлика између паразита и младог песника у томе је што паразит не ради а једе, а млади песник ради, но не једе баш увек.

Грудинина на суђењу Бродском

*

Песници треба сви да умру млади
од глади
као јадни Четертон
ил' као Бранко од сушице бон
ког зажалише фрушки виногради.

Песници треба сви да умру млади....
Да не оставе друге сирочади,
сем неколико песама малени'
у којима се пролеће зелени;
песама малих, час лаких, радосних,
к'о горска зора заносних и росних,
час као магла сузних и жалосних.

Божидар Ковачевић – *Песници треба да умру млади*

*

...прогласивши себе самодршцем Србије и Романије... неправедни мач против сасвим недужних дизао, и недостојно отимао ромејску слободу и уставност онима, који су се у њој родили, одгајали и одрасли, па и у област божјих ствари потезао неправду... присвајајући себи одлучивање не само о људским него и о божанским стварима, па је створио

неканонски саморукоположеног патријарха и, дрско отргнувши не малобројне митрополије од саборне Христове цркве припојио ономе, због чега се и десило, да је настала не мала схизма...

Деспот Угљеша Мрњавчевић о Душану Силном

Грчке повеље 263-5, Повеља помирења са Византијом и Васељенском патријаршијом

*

Коначно смо стигли у Централни затвор. Пред нас је изашла гомила досовских бедника и пробисвета, за које не знам у којој су функцији били тамо. Желели су прво да гурну Милошевића у подрум, у део ЦЗ-а где су некад извршаване смртне казне... који је био сав у крвавим мрљама.... Тај део затвора више није био у функцији. Гомила је викала: "Дај да га набијемо у подрум, да цркне". То је исти тип људи који су на Ушћу викали: "Слобо, слободо!", а који ће данас викати: "Живео Вучић!", а сутра ко зна шта'.

Тома Фила - *Завршна реч*

*

Боље издати књигу него пријатеља.

Алан Форд

*

Уметнички споменици средњевековног Косова сведоче о томе да је ова област у држави српског народа била средишња област где су се одигравала скоро сва главна збивања културе, не само политике. Такви се споменици нису могли подизати на туђој земљи, поред "инојезичног" народа – какав је у односу на Србе и српске споменике, без сумње, албански народ. Нису ови споменици подизани на туђем тлу, које би потом насељено својим народом да би им се тек накнадно створила погодна и безбедна средина, већ обратно: подизани су тамо где се могао обезбедити мир моштима светих краљева и архиепископа, али и монасима који су ту имали да живе и да се боре за свох духовни свет.

Димитрије Богдановић - *Књига о Косову*

*

Вожња натраг са радним народом. Какава је то екипа. Несрећни, искварени и декинтирани. У журби да стигну кући, да би се појебали ако могу, да одгледају ТВ или видео, да легну раније, како би сутрадан радили све исто.

Чарлс Буковски – *Пулп*

*

Онај лаже који мени каже,
онај лаже, а ја полагујем.

Вук Караџић – *Списи*

*

Жртвујући себе да уништи турског султана, Милош Обилић постаје идеалан тип нашег херојског човека, као што је кнез Лазар постао нашим народним масама пример праведног и честитог владаоца, а Вук Бранковић, као сенка према светлу, прототип издаје и проклетства... У оваквој оцени значаја боја на Косову лежи основ видовданској етици. Из слома царства извукла се подка, народ се научио самокритици, правилнијем оцењивању људи и ствари. На легенди о боју на Косову и на видовданској етици он је изградио своју филозофију, историју и своје схватање државе... Овде лежи снага косовске мисли и видовданске етике изражене у нашој народној песми.

Васа Чубриловић - *Историја политичке мисли у Србији XIX века*

*

Милош Обреновић је био један од највећих корупционаша у нашој историји XIX века, најциничнији и најбезобзирнији.

Васа Чубриловић - *Историја српске политичке мисли*

*

Цивилизације су наспољашнија и највештачкија стања до којих може доспети једна виша врста људи. Оне су свршетак. Оне долазе после постојања као нешто што је настало, после живота као смрт, после развитка као кристалисање. Оне су крај.

Освалд Шпенглер - *Пропаст запада*

*

Нарочито ми не избија из сећања један оцеубица... У разговору би понекад споменуо оца; говорећи ми једном о наследно здравој конституцији у њиховој породици, додао је:

- Ето, на пример, мој отац се није до саме смрти пожалио да нешто боли.

Достојевски - *Записи из мртвог дома*

*

Кембриџ, 2. децембра 1981.

Хвала Вам на љубазном писму од 3. новембра. У неком сталном послу, не стигох да Вам одговорим на постављено питање о Андрићу.

Ја сам за његову љубавну аферу чуо од једног масона још пре доста година...

Богдан Кризман, професор свеучилишта у Загребу, писао ми је 10. августа 1978: "Недавно сам био у Београду и радио у Фонду Масонске ложе. При томе сам утврдио позадину избацивања Иве Андрића из масонске организације. Радило се о кажњавању дотичног јер је био тужен од масонског брата Густава Крклеца да има љубавни однос са г-ђом Крклец. То је све".

Пријатељ масон, који ми је ту тајну открио, рекао ми је да су такве тугаљиве ствари остављене Великом мајстору да их реши. Он је позвао

Андрића, који му је признао везу. Велики Мајстор га је тада упитао да ли намерава,ако дође до развода, да се особом ожени. Андрић му је одговрио: "То ми никад није ни у сну пало на ум". После тога је пала одлука Великог мајстора о искључењу...

Писмо Косте Павловића упућено Кости Димитријевићу аутору књиге о Иви Андрићу

Коста Димитријевић - *Време забрана*

*

Пре него што ступе у књижевну и политичку узајамност са осталим Словенима, Срби хоће да остваре ту узајамност између разних деклова свога племена, и не маре много да говоре о словенској целини док се сами не осете као чврста целина.

Јован Скерлић - *Есеји о српско-хрватском питању*

*

Што је Срба у градовима само су турске улизице и народне глобаџије.

В.С. Караџић – *Списи*

*

потеже се буздованом Марко
пустимице, добро, нештедице.

В.С. Караџић - *Марко Краљевић и вила*

*

Поводом ангажованости желео бих да скренем пажњу на један морални предуслов који не мора да буде значајан за повољне последице нечије ангажованости, али има такав значај за онога који се ангажује. Постоје људи... чије ангажовање, ма какво било, ништа не мења у њиховом животу, они својим ангажовањем ништа не жртвују, ништа не ризикују, не дају никаку залогу за своју искреност. Други, међутим, који су приморани да своје ангажовање остварују под неповољним спољњим условима, понекад су принуђени да жртвују знатно више од онога што тим жртвовањем постижу. Моје симпатије су упућене овим другима.

Борислав Пекић - *Време приче*

*

Суверена власт је убијала и пуштала људе да живе. Сада се појављује власт коју бих назвао власт регулације, која се насупрот томе, састоји у давању живота и пуштању људи да умру.

Мишел Фуко - *Треба бранити друштво*

*

Женску страну ласно преварити:
Лако скочи, ка' да се помами,
Она нађе један комат сабље,
Зави комат у везени јаглук,
Да јој билу руку не обрани,

Па облеће и отуд и отуд,
Чува главу Турчин-Влах-Алије,
А ошину господара свога,
Господара Страхинића бана
Вук Караџић – *Бановић Страхиња*
*

Док сам размишљала о инвазији, или кад би бомба пала у близини, често сам се молила: "Господе, допусти ми да се држим српски".
Ребека Ветс, Лондон 1941.
*

Елити припадају људи за које су духовне и моралне вредности изнад материјалних; људи за које су дужности изнад права, а интереси народа и државе изнад приватних итереса. Пред вратима Великог већа у Дубровнику, некад називаном "Српска Атина", писало је: ***Заборавите приватно, бавите се јавним пословима****. За елиту је отаџбинско начело високо изнад партијског, а хумане вредности изнад политичких страсти. Припадник елите има чврста уверења, има идеале за које живи, а спреман је и да се жртвује. Данас ми такву елиту немамо. Криза елите изазвала је кризу нације.*
проф. др Драган Недељковић – *Списи*
*

Ми се олако служимо и речима интелектуалац и интелигенција. Сваки школован, ни сваки високошколовани човек није интелектуалац. Ни на факултетима, ни у академијама наука нису баш сви чланови интелектуалци, чак и ако су врсни стручњаци. Интелектуалац баца поглед и даље од своје струке, јер он је супротност такозваном "фахидиоту", кога осим његове специјалности мало шта темељено занима. Интелектуалац је заокупљен судбином човека и друштва, бригом свог народа и човечанства. Другим речима, интелектуалац је човек културе, а у људе културе спадају сви ствараоци, они који творе трајне вредности, не само за себе, свој ужи круг и дати тренутак, него вредности драгоцене за цело друштво, за нацију и људски род. Такви људи културе, или ствараоци, постоје у свим друштвеним слојевима, не само међу високошколованим. Онај који је изорао прву бразду, онај што је припитомио коња или пса, јесте човек културе. Његошеви јунаци, који непрестано умују о судбини српског народа и света, јесу људи културе, и ако су неписмени. У суштини интелектуалац је религиозно биће, окренуто ближњима, у сталном односу са силама добра, супростављен демонима зла. Само истински ствараоци, и високо морални појединци, јесу прави интелектуалци, који чине елиту народа и човечанства.
проф.др. Драган Недељковић – *Списи*
*

Ако кревет шкрипи, значи да је у кући мир и слога.

Бранко В. Радичевић - *Ноћ тела*

*

Нешто злослутно се крије у мушкарцима који избегавају вино, игре, друштво лепотица и разговора за трпезом. Такви су или тешко болесни или тајно мрзе људе око себе.

Булгаков - *Мајстор и Маргарита*

*

љуто цвиле, јест им за невољу

Вук Караџић - *Три сужња*

*

Сви јунаци ником поникоше
и у црну земљу погледаше
како расте трава на увојке
као дојке у младе девојке...

Вук Караџић - *Поп Црногорац и Вук Копривица*

*

Какав је утицај глади на пароле? Ако вам један човек понуди демократију, а други врећу жита, на којем степену глади ћете волети више жито од гласања.

Бертранд Расел – *Списи*

*

Срећни и задовољни људи не пишу никако, или – веома кратко!

Иво Андрић - *Писма из Италије*

*

У песми мога гнева налази се једно јаје,
А у том су јајету мој отац, моја мајка и моја деца,
А у свему томе смешани су радост и туга и живот.
Велике олује што сте ми притекле у помоћ,
Сјајно сунце што си ми подметало ногу,
У мени има снажне и врло старе мржње,
А за лепоту ћемо после видети.
У ствари, очврснуо сам само по љуштури:
Када би само знали како сам у сржи остао мекушан...
Ја сам гонг, и памук, и снежна песма,
Кажем, и сигуран сам у то.

Анри Мишо – *Песме*

*

Уједињење ваља провести поново, оно прво је, бар за Загреб, било прејевтино, а платићемо га или ми или тај Радић и фукара која је око њега као руља сеоских паса око слепца.

Иво Андрић у писму Зденки Марковић, из Граца, 1923. године

*

Његош је прототип Косовског борца. И као песник и као владалац, и као човек, он је чисто оличење косовске борбе, пораза и несаломиве наде...

Иво Андрић - *Његош као трагични јунак косовске мисли*

*

Хрватски комуниста није неки интернационалиста који виси у зраку, него је он комуниста Хрват, тј. комуниста који се свим снагама залаже за побједу хрватског народа. За српског комунисту интернационализим значи у првом реду доследну борбу против великосрпске политике србијанских владајућих класа.

Ј.Б. Тито – *Пролетер 1937.*

*

Син часовничаров, самоук који није добио никакво систематско образовање, бескућник и скитница који је зарађивао хлеб најпре као шегрт гравер, па као лакеј и надничар на преписивању нота, одједном је постао најчувенији човек Француске, Европе, света. Сам краљ Луј XV позвао га је к себи и нудио му пензију, али тај човек није прихватио милостиви позив. Жан Жак Русо је рекао: "Ја сам, додуше, губио неку врсту пензије коју су ми нудили, али сам се ослободио јарма који би ми она натоварила"...

Други плебејац, такође часовничаров син, који је почео живот занатом свога оца а затим стекао вештину да зарађује велики новац помоћу смелих финансијских манипулација, Пјер Огистин Карон, који је у историју светске књижевности ушао под именом Бомарше, не само да је стекао племићку титулу него је касније у "Севиљском берберину" и "Фигаровој женидби", сав тај надмен свет привилегованих сталежа подвргнуо немилосрдном исмевању...

Самодржавни господри империја и краљевина – руска краљица Катарина II, пруски краљ Фридрих II, пољска краљица, у ласкавим писмима улагивали су се Волтеру чија је слава била већа од његовог величанства Луја XVI. Када је под старост, последње године свог дугог живота стари писац стигао у Париз, становници престонице су му приредили дочек какав није доживео ниједан од најпрослављенијих монарха. А све је почело када је млади аутор добио тешку казну – заточење у казаматима Бастиље...

Син занатлије из старог градића Лангра, који је израђивао ножеве, када је имао тридесет и три године, издао је књигу под насловом "Филозофске мисли". Одлуком париског парламента књига је спаљена а три године касније аутор дела Дидро Дени био је по наредби власти ухапшен и затворен у Вансенску тврђаву. Прошло је неколико година и бивши заточеник постао је прослављени књижевник и филозоф који је имао велики утицај на цео духовни живот епохе. Царица Катарина II звала га је да дође у Русију и дочек у Петрограду га је потресао. Да ли су

чиновници који су потписали наредбу о заточењу писца могли предвидети да га у будућности чека таква слава?!“.

А.З. Манфред - *Наполеон Бонапарта*

*

„Деде комшија, учини и мени једанпут ооо!“ – рекао комшија комшији, кад су пили заједно, а домаћин све препуњао себи чашу и говорио: оооо!

В.С. Караџић – *Списи*

*

„И ти можеш и коњ може, али ти Бог не да“.

В.С. Караџић – *Списи*

*

То су била она три деценија релативног благостања и привидног, француског мира кад је многи Европљанин мислио да има непогрешиву формулу за осварење столетног сна о пуном и срећном развитку личности у општој слободи и напретку, кад је деветнаести век простирао пред очима милиона људи своје многоструке и варљиве благодети и стварао своју фатаморгану од конфора, сигурности и среће, за све и свакога, по приступачним ценама и на отплату. А у забачену босанску касабу допрли су од свега тога живота XIX века тек изломљени одјеци, и они само у оној мери и оном облику у коме је та заостала оријенталска средина могла да их прими и на свој начин схвати и примени.

Иво Андрић - *На Дрини ћуприја*

*

Још од седамдесетих година, када су Маркс и Енглес говорили о Херцеговачком устанку као о побуни "коњокрадица", који је изазвало "котрљање руских рубаља", социјална демократија у Немачкој још непрестано одређује гледиште на Источно питање једним спољашњим моментом: борба до ножа руској славенској опасности.

Димитрије Туцовић у писму Драгиши Лапчевићу, 1908.

*

Дође у атеље Стојана Аралице једна млада лепотица, студенткиња историје уметности, која је о њему писала дипломски рад.

- Извините, господине Аралица, да ли је истина да имате деведесет четири године? – упита га.

- Истина је... – одговори он.

- Ја вам никад не бих дала! – узвикну студенткиња.

- А и да ми даш ћерко – рече са уздахом стари сликар – шта бих ја ту могао!?

Момо Капор – *Списи*

*

Што се човек више приближава ватреној линији фронта, чује све мање речи и среће све боље људе.

Момо Капор – *Списи*

*

Као што у такозваним приликама бива, сваки је схватио ослобођење као укидање оног што њега лично тишти.

Слободан Јовановић - *Вођи Француске револуције*

*

Тако увек настају ратови: из игре опасним речима, из пренадражености националних страсти; тако настају и политички злочини.

Штефан Цвајг - *Жозеф Фуше*

*

Отишао је надпоручник мед Французе преобучен као павор...
Кад осмотри на пољани кукурузе што шуморе под месецом,
сетијо се Тисе, Бачке, па, пођоше њему сузе на те мисли.
Испод гуња пиштољ вади, поздравијо Шајкашку је, па себика
живот узе. Надпоручник Јовановић, шајкаш бијо он.
Али никад, никад, никад и ... шпијон!

Богдан Чиплић – *Надпоручник Јовановић не може шпијон да буде*

*

*

Краљеви не воле људе који су у једном тренутку видели њихову слабост, а деспотске природе не воле саветодавце који су се макар и један једини пут показивали паметнији од њих.

Штефан Цвајг - *Жозеф Фуше*

*

Ето, шта ме у животу снађе: као млада изгубила сам част од неког наредника, а сад у старости – од Маршала! Па, видите, и ту сам напредовала.

Комунистичке власти су чувену глумицу Жанку Стокић осудиле на осам година *"губитка националне части"*.

*

ДОКТОР: (с неке висине): На први поглед то буде била будала, бладсиннигер Керл, Цретин! (Давиду) Како се буде звала?

ДАВИД: Чекај, чоче, да се ко људи најприје упитамо за здравље, па онда... Здраво, мирно, господине? Како си? Како је госпоја? Је л она здраво сванула?

ДОКТОР: Но, како име, како се буде звала ?

ДАВИД: Господине доктуре, није пукло, већ је никло...

ДОКТОР: (љутито); Но, како се буде звала?

ДАВИД: Ја се буде звала, ајд кад ћеш тако, бог те убио, Давид Штрбац, село Мелина, котар Бања Лука, окружље Бања Лука, земља Босна. Кућна ми је лумера 47. Тако ме славни суд пише и тако ми позовке шаље.

ДОКТОР: (церека се): Тај си уобразил да граф јест! Но, што то јест? То велик име и тител како код један граф имала ти?

ДАВИД: А, ја се држим реда и закона ко и сваки гров!

ДОКТОР: Имала шена?

ДАВИД: О, имала зорли, кабасто учевна жена!

ДОКТОР: Имала деца?

ДАВИД: Имала, господине доктуре, двоје женске дјеце, двије цурице ко двије златне јабучице.

ДОКТОР: Но, два шенска и два мушка деца?

ДАВИД: (полагано): Е, мој злоглави врнто, и мој блентави ћићулајкане!... Да, тако је, тако.

ДОКТОР: Што тушила јазавац?

ДАВИД: Тужила... изјела читава њива куруза.

ДОКТОР: Но, ти будала! Ко тушила јасавац, шивотиња тушила? То ништ друго веч будала! Са шивотиња, са јасавац нема сакон...

ДАВИД: А, има, има у вашег цара! То смо виђели данас. Немој ми кварити рачуна!

ДОКТОР: (гледа га са свију страна, уноси му се у очи, вади некакву справу и мери му главу.)

ДАВИД: Шта? ! Зар се у вас и памет на гради мјери? Зато сте ви тако и паметни!

ДОКТОР: (шапће): Ћетердесет...

ДАВИД: Зар ја четрдесет гради будаласт?! О, млого, побогу браћо! Па колико сте онда ви?

Петар Кочић – *Јазавац пред судом*

*

Стара Србија – f. земља народа нашега с ону страну Старе планине. У гдје који јем мјестима Старе Србије, као н.п. у Метохији говори се и данас чисто Српски, а у многима се заноси мало на Бугарски.

В.С. Караџић - *Српски рјечник*

*

Да бих дао доказа да овај корак сматрам као дефинитивни између и нас и да бих подвукао његов нарочити пријатељски карактер, то нудим Југославији регулисање италијанско-југословенских односа на исти начин, као што су регулисани итало-немачи. Питање немачке мањине решено је бренерским споразумом, а питање југословенске мањине нека буде решено нашим новим утаначењем. Ја нудим Југославији измену југословенског становништва у Истри за албанско становиништво у Југославији. То је

нарочито важно за вас Србе, јер би на тај начин посрбили ваше Косово, чије је становништво претежно албанско, а које за вас Србе има толику историјску и националну важност

Бенито Мусолини - писмо кнезу Павлу

*

Видим ли коју жену
теби да личи:
У капуту пепељастом и белом шеширу,
дешава се на улици да застанем.
И мада знам
одавно већ да трунеш,
помислим: можда си ти.

Иначе, ти знаш:
у Бога нисмо веровали
ни ја ни ти.
И заиста нема то са њим везе
сто желим
пред сликом твојом кандило да палим.

Ристо Ратковић – *Икона*

*

Нема ничег тако злог нити тако доброг што један Енглез не би урадио. Али ви никада нећете наћи Енглеза који греши. Он све ради по принципима: бори се против вас из патриотских принципа, пљачка вас из пословних принципа, поробљава вас из империјалних принципа, подржава краља из принципа лојалности и сече главу краљу из републиканских принципа.

Џорџ Бернард Шо - *Човек судбине*

*

Бањкрота ники не пита што је дућан затворио. За све му се готофина унапредак иска. Ништа му се на вересију не даје. Изумерли кредит се не вампири.

Борислав Пекић - *Златно руно*

*

Трбух уз Аустрију, срце Русима, мозак на отаву, а кућа на добош.

Борислав Пекић - *Златно руно*

*

Међу критичарима такође влада сурењивост и нетрпељивост као и међу писцима, и онда они свесно или несвесно показују ову на паралелном наизглед неодносећим се колосецима својих основних емоција. Нападају књиге о којима њихови противници, боље речено конкуренти, мисле добро. Друга врста – херостатска је. То су обично млађи и непризнати

критичари, који нападају често на велика имена, само зато што желе да одструган сјај позлате са нападнутих дела падне и на њих“.

Борислав Пекић – *Дневник*

*

Ти Серви, Срби, чудан су неки свет. Измичу му. Не схвата их. Бунџије, а робови. Вечне бунџије и вечни робови у исти мах. Добри робови, рекао би, а добре и бунџије. У другом етнику, то се не би сложило. Једно би превагнуло. У Срба, сложно руку под руку иде. Могуће је. На Балкану је, уосталом, све могуће.

Борислав Пекић - *Златно руно*

*

Ми радимо вас, ви радите нас, у раду је спас.

Брана Црнчевић – *Списи*

*

Све то не зависи од мене.

Сетим се како беше леп,
над водама дубоким неким,
као Месец бео,
са луком танким и меким,
један мост.

И, видиш, то утеши ме.

Не зависи од мене.

Доста је да тог дана,
земља око мене замирише преорана,
или да облаци пролете,
мало ниже,
па да ме то потресе.

Не, не од мене.

Доста ће бити ако, једне зиме,
из врта једног завејаног
истрчи неко озебло, туђе, дете
и загрли ме.

Милош Црњански – *Живот*

*

Послеподне био Драган Бабић који у Њујорку живи са славном шведском глумицом Лив Улман. Драган је бистар, обдарен, силовит човек.

Имам утисак да је несрећан, покошен носталгијом за Београдом. Из његовог угла и с осматрачнице тог слоја људи са којима се он дружи и живи, Америка опет личи на слику коју смо и ми о њој успели да добијемо. Мере и вредности у овој земљи, са свим оградама које интелигентан човек поставља пред сопствене судове, неприхватљиве су за духовно биће Европљанина. За Америку ми само можемо да кажемо: Дођи, види и иди.

Мића Поповић - *Дневник из Њујорка*

*

Питам Бору Ћосић каква је ситуација у земљи после нереда на Косову. Вели: смирило се! Бора не воли да мисли и говори о непријатним стварима. Таман посла да му неко поквари планирана задовољства у Ровињу идућег лета.

Мића Поповић - *Дневник из Њујорка*

*

Мој роман је стена о којој висим, и појма немам шта се збива у свету.

Флобер – *Списи*

*

1. Роман би требало да се дешава у наше време;

2. Јунаци романа морали би бити у неку руку носиоци духа нашега доба – ако тако нешто уопште постоји;

3. Било би пожељно када би јунаци таквог романа дух доба о коме је реч могли бар до извесне мере артикулисати;

4. Остале личности романа могле би изражавати разне субфеле једног општег моралног и духовног ентитета, које тек заједно и у међусобном прожимању образују оно што подразумевамо под моделом стварности;

5. Личности једног савременог романа морале би бити у односима и коресподенцијама које су битне за оно што ми у реалности доживљавамо као спољњу принуду, као систем објективних околности, без обзира колико је субјективно прихватамо или јој се одупиремо;

6. Тема романа требало би да буде од неког општег значаја, нешто што се дубоко и трајно тиче друштва за које се пише;

7. Ирелевантно је колико ће такав роман садржати реалних података о времену, колико ће бити документаран у смислу који се данас том несрећном смислу придаје;

8. Савремени роман, за разлику од неких других жанрова, безусловно мора бити – психолошки роман;

9. Критичност романа разуме се по себи, и ова његова особина није за дискусију;

10. Савремени роман требало би да буде савремен и по форми, и по духу, и по садржини.

Борислав Пекић – *Свеске*

*

Каже Чехов: постоје велики пси и постоје мали пси, али мале не треба да збуњује то што постоје велики: сви морају да лају – и да лају гласом какав им је Господ Бог дао.

Иван Буњин – *Успомене*

*

- Ето умро је Толстој, све ће ђаво однети!

- Књижевност?

- И књижевност!

Чехов Буњину

Иван Буњин – *Успомене*

*

Од тада су писци за мене били бића некакве сасвим посебне врсте, према којима сам имао некакво осећање које ни дан данас не умем да одредим, као што не умем рећи како сам и зашто и сам постао писац. Одговорити на то, за мене је исто тако немогуће као и то откада сам, и уопште како, постао онај који јесам.

Иван Буњин – *Успомене*

*

За име бога, ограничите се на оно што сам вам једном рекао: „ништа“ што се пише за новац не вреди. Нема горег отрова од новца. Када прими дебели чек човек помисли да је нешто значајно учинио али убрзо његовим венама уместо крви почиње протицати тинта.

Езра Паунд – *Списи*

*

Опасала се језиком као куја репом.

В.С. Караџић – *Пословице*

*

Драги колега, налазимо се на прекретници да освојимо за нашу струку признање и углед какве заслужујемо. Митрополитен планира врхунску изложбу наших стрипова. Угледна делегација из музеја долази нам у посету... па, молим вас, хајде да не срчемо супу. Срдачно, Алкес Рејмонд, председник.

Алекс Рејмонд аутор стрипова „Флаш Гордон“ и „Рип Кирби“ и тадашњи председника Удружења цртача стрипова, новембра месеца 1950 године пише колегама у вези планова.

*

Корњачо, од чега је твој оклоп саткан?

Упитах и одговор добих тај:

Од страха великог он је саздан,

На свету чвршћег нема знај.

Василиј Семјонович Гросман - *Живот и судбина*

*

Мајаковски је највећи државник у својим емоцијама. Достојвски је највећи хуманиста у својој државности.

Василиј Семјонович Гросман - *Живот и судбина*

*

Боље бити богат и здрав,
јер ако си сиромашан,
џаба ти што си болестан.

Алан Форд

*

Нацизам је механизовани мистицизам.

Томас Ман – *Списи*

*

Писци се деле на оне који пишу оно што виде, шуму над језером – Толстој, Чехов, Пушкин; и на оне који пишу о ономе што се одражава на води – Гоголь, Достојевски, Шчедрин. Достојевски је највиша математика људске душе. Чеховљева палета је у три боје.

Леонид Леонов – *Списи*

*

Тај конспиративац, завереник, илегалац у животу и у историји, дипломата блиставе каријере, Хрват пореклом, а Србин културом и грађанством, јединац што је растао уз мајку и тетку, човек без родбине, дугогодишњи љубавник удате жене, иначе тајновити и, кажу, страсни љубавник, дубоко илегалан љубавник, тај човек Младе Босне, сужањ аустроугарске тамнице и две окупације, амбасадор у Немачкој код Хитлера, Титов партијац, не по убеђењу, него по неотпору и филозофији прилагођавања и начелне добронамерности и патриотизма, тај вечити самац у животу и књижевности, који је живео једино за себе и књиге, тај добротвор, не у име хришћанских начела, него у име сократовског спокојства и осећања дужништва завичају, тај велики и тамни егоцентрик који се генијално споразумева са животом, историјом и приликама, тај мудрац који се и баналношћу скривао од моћних и глупих, тај филозоф овог тла мржње – сигурно је човек који је у свом добу, са становишта трајања и опстајања, најсврсисходније и себи најподобније разумео тло и време у коме постојимо и живимо.

Добрица Ћосић о Иви Андрићу – *Дневник*

*

Писац не сме и не може да се боји смрти. Он увек и у свему живи са њом. Није проблем отићи са овога света и из живота. Смрт није наша брига. Мука је у томе: не пасти, него сићи у раку. Створити своје степенице. Сићи њима, лагано. То је највише што човек може. О осталом не треба бринути.

Иво Андрић – *Интервју*

*

Еротизам је потврђивање живота чак и у смрти.

Жорж Батај, „Еротизам“

*

Ми смо, на сваки начин, животиње. Без сумње, ми смо људи бића обдарена духом: али не можемо да спречимо да нас ова анималност у нама често не надживи и не преплави. Насупрот нашој духовности, бујна сексуалност говори о постојаности анималног живота у нама. Због тога наше сексуално понашање, смештено у телу, може у извесном смилу да буде посматрано ка ствар: и сам полни орган је ствар, (део тела које је такође ствар). То понашање представља функционалну делатност ствари која је полни орган. Полни орган је, све у свему, ствар исто колико је то нога (строго узев, рука има нешто људско, а ако изражава духовни живот, али полни орган имамо на веома анималан начин). Уосталом, мислимо да нас махнитост чула срозава на ступањ животиња.

Жорж Батај – *Еротизам*

*

Дакле увијек се изнова поставља питање: говорити истину или брбљати? Или писати као виртуоз? Писање је вјештина, али може да буде и игра. Може се писати и у хипнози, под туђом сугестијом, противно свог увјерења, а пишући може се и лагати. А писати веома често у литератури значи и просто преписивати. Најступиднији начин писања је свакако фразирање. "Фраза" претвара људску реч у испразност, осјећаје у калупе, мисли у глупе схеме. Она није ни лаж, ни истина, ни илузија. Депласирана гримаса, кревељење у кривом тренутку и на кривом мјесту! Тајанствена снага кобне фразе о "светим стварима" домовине, бога, увјерења или принципа једно је од најмрачнијих хисторијских страшила. Ваља додати да се пишу књиге и због "хљеба насушног". Може се писати калуђерски, кроничарски, апологетски и памфлетски. Срећом све што се напише ипак не остаје или барем не заувјек.

Мирослав Крлежа Матвејевићу

*

Историја је више блудница него учитељица.

Крлежа Матвејевићу

*

Заиста нисам ни у каквом сукобу са влашћу. Никад ми нико ништа није рекао. Можда неки људи прецењују тежину онога што говрим, а можда подцењују надлежне. Не жудим за славом прогоњеног човека. И то је код нас компромитовано. Кад сам код неких странаца чуо ко је све код нас прогоњен, запрепастио сам се. Прогоњени су чак и они са њавећом друштвеном подршком.

Душан Радовић - *Срећни гост живота*

*

Може се само говорити о „збиру утицаја“. Нездрава породица, недовољно добра школа – тако почиње зло. И само у тако несрећним околностима могу филм или телевизија додати по неку горку кап. Мама + тата = дете. Од те једноставне формуле не може се побећи. Лоши родитељи и учитељи не могу за своје грешке оптуживати друге.

Душан Радовић - *Срећни гост живота*

*

Сад је то још теже. Три године окупације и робовања створило је од света зверињак. У ћелију се можеш повући само ако дубоко заспиш. Чим отвориш очи, заглуши ти уши граја и бука. Служење непријатељу и црна берза, камуфлажа и лаж, обухватиле су и прожимале цео свет. Краде се, лаже, свађа, џандрља да ти уши заглуну... Свет се прокалпио, краде, лаже оговара, доставља. И сам се нерпијатељ жали да не зна шта да ради са толиким достављама. „Кад бисмо похапсили све људе који су достављени, цео би Београд био у хапси“ – кажу. Карта пљушти на све стране, нарочито код такозваних виших, пије се, биоскопи пуни, и позориште, и кафане. Што год непријатељ приреди све је препуно... И све „ради“ као да држава постоји. Уместо да све умукне, све „вашарски ради“, и то са утркивањем. Окренуло се све тумбе и, кад и сва шума, у којој је остатак наше снаге, прећи ће на рад, тешко ће се наш свет поставити на ноге. Ко ће ишчистити толико блато из наших душа? Вероватно, ако се нађе каква правична тешка мотка.

Бранко Лазаревић – *Дневник*

*

Александар Белић ми, пак, пре годину дана, кад је било речи о његовом чланству у Академији наука, рече: „Иво је с вама док сте му потребни; кад му више не требате, он се тихо извуче“. Исидора Секулић је била заљубљена у њега; сад је сва против њега… Рекав јој једном да не могу да нађем комплекс све ово што сад ради, и бранећи га да је, можда, страх због прошлости који га гони и кога се плаши, узвикнула је: „Не! Не! Све је то мржња за Србију“... Иначе, уздржан је, одмерен, уме да ћути. Можда воли да буде вољен. Он то воли од жена и, изгледа, не даје им ништа сем секса. Једанпут ми рече: „Још да то није и да тога нема“, и просто се наљути на себе што му и то изађе из уста… Ко га зна много? Изгледа Исидора Секулић… Пре га је знала у идолатрији, сад га зна у демонској мржњи: „Отело му се, отело му се једанпут! Он мрзи Србију! Он не воли никога! Он само воли оно што му је лично корисно!“.... Кад му је један чиновник Министарства, каже ми Бориша Лазић, чиновник посланства и доктор медицине, погрешно – а и никад није истицао католичанство него, напротив, солидарисао се са православљем – погрешно честитао божићне

празнике, осорно и јетко му је одговорио: „Ја сам католик, ја нисам православни!“... Он је женскарош. Исидора би рекла: „Он никога не воли“. Не знам, али знам од Момчила Милошевића, књижевника, да се и сад виђа, ноћу, по киши, под руку, под једним амрелом, по улицама са Милицом Бабић-Јовановић... Поменуо сам и раније ствар са Крклечевом женом... Била је и нека Рускиња са којом је дошао из Шпаније... Вера Стајић је такође у вези са њим... Нешто је било и са Горданом Бајлони. Дакле, жена му је сигурно у комплексу, колико је то за дух а колико за секс, не знам. Исидора мисли да је то само за његово сексуално задовољство... Дуда Тадић, на пример, причао ми је да је у току 1942. преко лета био са њим у винограду у Румунској улици, остајао је по два-три дана и држао се као равногорац... „Ја сам се везао за Србе, са Србима сам провео цело школовање и цело своје време, и осећам се Србином“, рекао је једанпут Брани Миленковићу код кога станује и са ким пријатељује, а после неколико дана је тражио да се спреми бољи ручак и да се купи вино да се прослави католички Божић... Цео Београд је против њега... Србија пати крваво... Он никада није био комуниста и, онда, која је то мука која га је ту убацила или какву је срећу ту нашао...

Бранко Лазаревић – *Дневник*

*

Ми данас имамо, стварно, три живе литературе, и једну мртву. Та мртва је она погинулих и умрлих и побијених. То су рукописи који су ко зна где: Драгише Васића, Јанка Туфегџића, Бранка Поповића, Григорија Божовића, Косте Луковића, Момира Вељковића, Светислава Стефановића, умрлог Раке Драинца, умрлих Богдана Поповића, Павла Поповића, Тихомира Ђорђевића, др. Михаила Петровића, Ђивојина Перића... Друга литература је „подземна“. То је она која се сад пише и не објављује. То су Сима Пандуровић, Аугустин Ујевић, Десимир Благојевић, оба Димовића, Николе Трајковића, Милосава Јелића, Бранислава Петронијевића, Бориславa Лоренца, Николе Поповића, Филипа Медића, Николе Поповића, Филипа Медића, Кајице Миланова, др. Ксеније Анастасијевић, умрлог др. Веселина Чајкановића, Милана Вукасовића, Боривоја Јефтића, убијеног Нике Бартуловића, Младена Ђуричина, Тодора Манојловића... Трећа литература је она у изгнанству: Слободана Јовановића, Милоша Црњанског, Растка Петровића, Богдана Радице, Властимира Петковића, др. Милана Гавриловића, покојног Јована Дучића, Андре Франчевића, владике Николаја... Четврта је режимска литература: Иве Андрића, Вељка Петровића, Исидоре Секулић, Десанке Максимовић, Бранка Ћопића, Јаше Продановића, Александра Белића, Гвида Тартаље, Душана Костића, Чеде Миндеровића, Боже Ковачевића, Зоговића, Ђиласа, Моше Пијаде, Ибровца, преводи Владете Поповић, Михаила Ђорђевића, М.М. Пешића, донекле Душана Николајевића,

Густава Крклеца, донекле Мирослава Крлеже, нарочито Марка Ристића, Вуча, Јована Поповића, Владимира Дедијера, Чолаковића… Четири литературе, четири науке, и таквих сликарства, вајарства, музике. Такве су и глума и публицистика. Таква је и политика… То је кратка sумма нашег духовног живота.

Бранко Лазаревић – *Дневник*

*

Био ми је јутрос у посети Сима Пандуровић. Ма који режим дошао, то је човек који је увек у уџерици и увек на последњем месту. Одузели су му и пензију и част… Питам га да ли пише. Каже хладно му је и не може, али понешто напише. Страх га је, каже, да пише, и страх га од претреса.

Бранко Лазаревић – *Дневник*

*

Потребна нам је, дакле, снага читаоца. Читалац мора да оповргне своје навике, мора да стави у страну све што му из света наметљиво долази, мора да се отвори за искуство које би – услед уобичајене поспаности своје свести – у први мах гурнуо од себе. Тек тада ступа у искуство субверзивности.

Мило Ломпар - *Моралистички фрагменти*

*

Милош Црњански је био прогнан јер је био антикомуниста и националиста. Шта то показује? Да судбина националисте није унапред добро осигурана судбина нити у њој има нечег унапред профитабилног. Црњански је био писац који провоцира наше данашње уверење у саморазумљиво значење политичке коректности. Он нам омогућава да поставимо следеће питање: ако је један тако изузетан писац, и тако талентована и комплексна личност, са нашег становишта политички некоректан, није ли можда проблем у политичкој коректности као таквој“.

Мило Ломпар - *Моралистички фрагменти*

*

А нешто пре тога бејах читао Горкога, препознајући кобни утицај који нас је довео до Милисава Савића, Јосића Вишњића и Видосава Стевановића... Ваља учити од мајстора али с мером – иначе нас ето уз Лазу Лазаревића уместо Филипа Вишњића.

Момчило Селић – *Шпијунка*

*

Киш уопште није мимо естаблишмента како се жели приказати, већ само модернији паметнији Драган М. Јеремић. Његова Гробница за Бориса Давидовича јесте добра књига, али су битније све по којима је написана – као што је Пишчевић вреднији од Црњанског.

Момчило Селић – *Шпијунка*

*

У српској књижевности се нису довољно туцали...

Мика Оклоп Момчилу Селић – *Шпијунка*

*

За Душка Трифуновића је везан један риједак парадокс: то је пјесник који је више познат него што је читан.

Рајко Ного - *Запиши то Рајко*

*

Већ од малих ногу, чим осети да се разликује од својих вршњака, мораће да савлада претешку вештину претварања и скривања своје лепе, племените болести. Нико не зна да потајно пише песме – ако га ухвате, тешко њему! Правиће се, дакле, да је као и остали, чувајући се као куге да изговори судбоносну реч: ја сам уметник... Уметност, то племенито лудило, јаче је од свега.

Момо Капор – *Исповести*

*

Дружио сам се са Кишом, поклањали смо један другоме књиге са дирљивим посветама. Моје књиге су за њега биле исувише површне, а његове за мене досадне.

Момо Капор – *Исповести*

*

Чувајмо пријатеље док нам служе; заборавимо их чим више не можемо ништа извући из њих; људе треба волети искључиво себе ради; волети их ради њих, само је обмана; никада не лежи природи да људима улива друге снаге и друга осећања сем оних која треба нечему да им послуже...

Маркиз де Сад – *Филозофија у будоару*

*

себичњаштво, први међу законима природе...

Маркиз де Сад – *Филозофија у будоару*

*

Они изопачени писци чија је поквареност толико опасна, и тако делотворна, да им је, док штампају своје грозне идеје, једини циљ, да и после смрти шире своје злочине; они сами тада више не могу да их чине, али их могу чинити њихова дела, и та их пријатна мисао, с којом одлазе у гроб, теши у сазнању да ће, мртви, бити принуђени да се одрекну зла.

Маркиз де Сад - *Јустина или процват порока*

*

Човек је субјект са две слабости везане за његово постојање и које га одликују. Свугде треба „да воли“, свугде треба „да моли“; ето основе свих романа: чинио је то да би насликао бића која је „молио“, као и да слави она која је „волео“.

Маркиз де Сад - *Поимање романа*

*

...пошто је роман, ако се тако може рећи, слика вековних обичаја, филозофу који хоће да упозна човека он је битан колико и историја...

Маркиз де Сад - *Поимање романа*

*

Ти који хоћеш да пођеш овим трновитим путем, не губи из вида да је романописац човек природе; она га је створила да буде њен сликар; а ако не постане љубавник своје мајке од оног тренутка када га је донела на свет, нека никад не пише, нећемо га читати; али ако покаже ту ватрену жеђ да слика све, ако дрхтећи открије недра природе да би у њима нашао своју уметност и из њих црпео своје моделе, ако има грозницу даровитости и занос генија, нека следи руку која га води, открио је човека и насликаће га. Обузет маштом нека јој се и препусти, нека улепшава оно што види: глуп човек бере ружу и кида јој латице, даровит човек је мирише и слика, и ето кога ћемо читати.

Маркиз де Сад - *Поимање романа*

*

Упамтите, господо, упамтите да књижевност за нас треба да буде палица путника а не штака богаља. Волите уметност, служите јој, али не ослањајте се само на уметност, не заборавите да у животу треба да имате и неку практичну делатност сем уметности.

Валтер Скот – *Списи*

*

Више пута у животу догађало ми се да набасам на тешку стварност и да бирам да ли да се верем уз то блато или да заобилазим, и увек сам бирао заобилазне путеве: филозофија (не књишка, већ моја апсурдна, која проистиче из праве душевне потребе), исто тако религија и у последње време уметност – то су били моји заобилазни путеви.

Лав Толстој у писму Тургењеву 1857 године

*

...А знате ли шта ћу вам, као изненађење, рећи о себи: кад сам пао с коња и сломио руку, и кад сам после несвестице дошао к себи, рекао сам сам себи да сам књижевник. Ја сам књижевник, али усамљен, повучен књижевник... Оно што сам штампао раније сматрам само као пробу пера и мастила од ораха... Мени је врло пријатно што ви волите моју жену; мада ја њу волим мање од свог романа, ипак, знате, жена је...

Толстој у писму А.А. Фету, 23. јануара 1856. Године

*

Пре две године написао сам комад и питао Островског би ли могао комад да се прикаже у Москви пре великог поста. Он каже:

- Зашто журиш? Боље је да се прикаже следеће године.

Ја кажем:

- Не, волео бих сада, зато што је комад на дневну тему и следеће године неће имати толики успех.

- Бојиш се да ће гледаоци постати много паметнији?

Л.Н. Толстој у писму А.А. Толстој, 1865

*

Како бих желео да умем узразити све што осећам о Достојевском... Никад нисам видео тог човека, нити сам икад долазио с њим у непосредну везу, и наједаред, кад је умро, осетих да је то био мени најдражи, најближи, најпотребнији човек. Био сам писац, а сви су писци сујетни, завидљиви, бар сам ја такав писац. И никада ми није падало на памет да се мерим с њим – никад. Све што је он чинио (добро, истински што је чинио), било је такво да уколико је више радио, утолико је било боље за мене. Уметност код мене изазива завист, ум такође, али ствари срца само радост... Читам: умро је. Измакао ми је неки ослонац. Смео сам се, а потом ми постаје јасно колико ми је био драг – и плакао сам, и сада плачем.

Л.Н. Толстој у писму Н.Н. Страхову 1881. године, поводом смрти Достојевског

*

Ја не могу писати онако како су писали Тургењев, Мопасан, Толстој. Ја нашу форму романа сматрам низом разноликих образаца. Мени је смешно да вучем на конопцима своје марионете, да их силим на обављање разних покрета, само да би читалац из тога закључио: а, значи, у њега (јунака) постоји такав карактер.

Валериј Брјусов – *Списи*

*

Опасна је идеја покушај спашавања путем страног капитала.

Александар Солжењицин – *Интервју*

*

Прочитао сам Сеобе 1949. године и био запањен да постоји такав сјајан писац на српском језику. Тада сам био члан Агитпропа. Уредници Минерве тражили су дозволу да штампају Сеобе. Најпре сам разговарао са Ђиласом. „То је добар писац, али разговарај са Кардељом и нека он одлучи о његовом објављивању“, рекао је Ђилас. Кардељ ме ја најпре питао: „Ко је тај?“. Када сам га обавестио о Црњанском као писцу, одговорио је: „Ако је такав писац, треба га штампати. Али питај Марка шта он ради у емиграцији“. Ранковић ми је рекао: „Што се емиграције тиче, он има само један грех: на конгресу ПЕН-а бранио је Радована Зоговића. То је све колико знам, али ћу питати Министарство иностраних послова“. После неколико дана ми је јавио: „Штампајте Црњанског!“.

Добрица Ћосић у књизи Славољуба Ђукића *Ловљење Ветра*

*

Из редова дисидената, Милошевићево поверење први су стекли Миодраг Булатовић, Брана Црнчевић и Антоније Исаковић и филозоф Михаило Марковић. Нови лидер им узвраћа лепом пажњом и предусретљивошћу. „Баш ми је драго што вас видим, толико смо сви за вас бринули“, каже на пријему Мићи Поповићу који се управи вратио из Лондона после прележаног инфаркта. Приликом једног сусрета (сећа се драмски писац Душан Ковачевић) позоришни радници су се пожалили на високе порезе. „Колики је порез у Словенији?“, упитао је Милошевић. Када су му одговорили да је у Словенији четрнаест одсто, а у Хрватској девет, кратко је рекао: „Добро, онда ће код нас бити један одсто“... „Дунуо си живот српској души“ каже у отвореном писму Милован Данојлић. Милорад Павић изјављује да је „господин Милошевић први и последњи српски политичар који је, усред антисрпски настројене Југославије, учинио нешто добро и велико за Србију“. А и песникиња Десанка Максимовић која се, иначе, клонила политике прихватила је да буде рецензент Милошевићеве књиге говора Године расплета... „Свој немали допринос слуђивању просечног Србина дали су и српски интелектуалци, а међу њима и Борислав Михаиловић“, рекао је Михиз о себи и другима.

Славољуб Ђукић - *Ловљење ветра*

*

Рећи да су Срби криви за Старо сајмиште, само зато што се тај логор налазио на њиховој територији, исто је што и рећи да су Пољаци криви за Аушвиц.

Слободан Антонић - *Историјски ревизионизам друге Србије*

*

Никад нисам био у стању да нешто постигнем са пером у руци, за столом, пред листом хартије; кад сам у шетњи, у шуми и међу стенама, или кад лежим у кревету за време бесаних ноћи, тада пишем у памети...

Жан Жак Русо – *Исповести*

*

Много је беспомоћних људи који живе од мрва са туђих столова. Личе на жртве, лешеве жртава неких борби и победа америчког духа и стила... Како је овде јалова и бесмислена једна врста памети и мишљења... Непогрешиви су у практичним стварима... Велика снага и велико богатство – а инфантилна свест. То је то. Како су богато награђени да не мисле. Мишљење, осећање – они су заиста непријатељи савремене цивилизације. Америка у томе надмоћно води.

Душан Радовић - *Дневник из Њујорка*

*

Коментар Меше Селимовића био је кратак али, као и увијек, луцидан:

- Ништа горе од змије шарке!

- Мислиш да ће пецнути?

- Док шишти, није опасно, човијек се може измаћи. Али, припази: неће увијек да шишти.

Војислав Лубарда – *Свилен гајтан*

*

- Младићу, ти си глуп пошао у Москву, међутим, глуп си се и вратио.

- Ја нисам био у Москви, већ у Лењинграду.

Раша Плаовић - Стеви Жигону

Стево Жигон – *Успомене*

*

Жалим из свег срца уметника, било да слика или пише, чије издржавање зависи искључиво од његовог уметничког рада.

Сомерсет Мом - *Људски окови*

*

Слобода је потребна, а ументост је сувишак кога се човек може лако одрећи.

Стендал - *О уметности*

*

Нека се погледа да ли сам у својим позајмицама умео да одаберем средства којима бих подигао вредност својој замисли. Јер ја пуштам друге да кажу оно што ја не умем тако добро да кажем, каткад из недостатка речи, каткад из недостатка разумевања. Ја своје позајмице не бројим, ја их одмеравам... Што се тиче образложења и идеја које пресађујем на своје тле и мешам са својим сопственим, свесно сам изоставио каткад да им означим творца, да бих обуздао она површна и на брзину изречена мишљења што се обарају на сваку врсту списа а нарочито скорашњих списа још живих људи.

Монтењ – *Огледи*

*

Литература је лаж која говори истину.

Хуан Рулфо – *Списи*

*

Они јесу серуље, али баш зато с њима немамо никаквих проблема.

Милојко Друловић, тадашњи организациони секретар СКС, рекао је Михаилу Марковићу о „дисидентима“

*

Нити стварамо генијална дела нити су људи страшно прости. У развоју једне средине култура је садржана у свему: у храни, у говору, у ходању, у облачењу, у становању. Није култура у мојој пишљивој драми.

Александар Поповић у перо Милу Глигоријевићу

*

Ви сте написали лош роман али не тугујте због тога, драги пријатељу, лоши романи су најближи истини о људима и друштву.

Флобер – *Списи*

*

Бити мало човек, али не бити никад нечовек.

Иво Андрић – *Списи*

*

Данас, кад сам познат, зову ме чак и у Бразилију. А када бих се одазвао свим позивима морао бих целог века да путујем. Ко би онда место мене писао песме.

Жак Превер – *Интервју*

*

Великим писцима се после смрти измишљају нови животи, с новим тајанственим подацима. Хрпимице се јављају њихови случајни саговорници који им дају политичке оцене, дописују биографије, описују осмехе и љутњу, и знају добро све осим њиховог дела.

Брана Црнчевић Милу Глигоријевићу

*

Ти си мој тренутак, и мој сен, и сјајна
Моја реч у шуму; мој корак, и блудња;
Само си лепота колико си тајна;
И само истина колико си жудња.

Дучић – *Песма жени*

*

Води га међу скитнице, Цигане, музиканте и друга слична занимања без сталног запослења.

Управник полиције београдске Туцаковић о томе како да заведу Ђуру Јакшића, по питању неке објаве коју је тражио, у коју рубрику.

*

Казиваху ми да имам дара песничког, једни су претеривали па веле да сам геније, па да ли се ико нашао да тај дар подпомогне? Ја сам читао много несрећних и великих и малих песничких биографија: ал' ако сам и ја песник, и ако и ја заслужан будем да ме макар и седам дана после смрти ко спомене – имаће наша деца чему се чудити – јер овако као што наша господштина са мном поступа, ни свиње не чине и никаква лоша животиња. Та не видиш ли болан да ми не даду прилике ни да радим.

Ђура Јакшић у писму Стојану Новаковићу, 1867. године

*

Француски филозоф и књижевник Жан Пол Сартр, у свом бескопромисном схватању ангажованости писца у јавном животу, признавао је само два вида испољавања: или је писац рушитељ поретка, његов „гробар“, или је „лакеј“ који служи поретку.

Петар Џаџић – *Списи*

*

Шта мислите, где почиње трагедија српских писаца? Махом су нам писци необразовани, не прате довољно збивања у свету, слабо познају језике, брзо их сатиру свакодневне бриге, породичне на првом месту. Литература захтева велика одрицања, скоро живљење на неком строгом монашком типику. А онда, сувише често наилазе ратови, гинемо и биолошки постајемо све слабији. Посебно ме забрињава слаба духовност. Слаба духовност захтева огромну унутрашњу дисциплину, прибраност, а она је у сфери подвижништва.

Дејан Медаковић – *Ефемерис*

*

Писци традиционалисти боемски су столовали у кафанама и неизбирљиво се дружили са свим и сваким. Писци модернисти ретко су залазили у кафане и пријатељевали су елитоидно и ексклузивно међу собом... Частили су се међусобно редаљком џангризавних српских придева. Једни за друге су били: Завичајно неукорењени и ничији – фолклорно примитивни и необразовани; Безбрки и безмуди – узјогуњени и запуштени; Угланцани и удрвичени – провинцијални и зрдоглави; Зловољне и запуштене мутиводе – ветропирасте и узљућене дангубе.

Михиз - *Аутобиографија о другима*

*

Мирослав Крлежа: Иву Андрића зову фра Иво.

Анте Павелић: Фра Иво... по ономе што ради и како се понаша више би му пристајао надимак прота Јован.

Петар Џаџић - *Иво Андрић – човек дело*

*

У то да је Марко Ристић песник верује само његова мајка.

Јован Жујовић – *Списи*

*

Он је несимпатичан као човек, религиозни мистик, националистички шовен, једна мрачна застава реакције, безобзирни адвокат боржуазије али је и велики песник.

Меша Селимовић о Јовану Дучићу

*

О, извините, Ви сте Глембај, а ја тражим пролетера Крлежу .

Тин Ујевић када је дошао код Крлеже и позвонио на улазним вратима. Отворио је Крлежа у свиленом кућном огртачу.

*

Менталитет хрватски као такав јест, ипак, да се Хрвати стотину и педесет година упињу да докажу да они нису Срби. Хрват нема независног патријарха, нема светог Саву, и нема на концу све оно што се зове

Косово, нема краља, нема топова, нема пушке, није ратовао, ратове које је водио с другима трајно је губио и код њега ништа није прогресивно него је све реакционарно, али реакционарно је и оно тамо, на свој начин, као и ово овдје. Црква на челу с краљем и пропагадним апаратом изградила је косовски мит. А овај Хрват овдје није имао државе, трајно се борио за неку своју државну концесију коју никада није остварио.

Крлежа Енесу Ченгићу званом Бег

*

Скерлић је изигравао Југословена, а у бити је био велики националист, различито од Матоша који је у бити био Југословен, али и Европејац.

Крлежа у перо Ченгићу

*

Данас (1973) се не може о томе отворено говорити. Кад бих говорио, морао бих рећи да је рат 1912. био у ствари колонијални рат, да је 1918. година Хрватској и осталим крајевима који су се ујединили са Србијом нанјела велику неправду, и да је држава створена 1945. била оптерећена многим елеменитма прошлости и да је тада у бити представљала унитаристички концепт.

Енес Ченгић - *Разговори са Крлежом*

*

Драги друже Ранковићу,

Све што бих могао да Вам одговорим било би само парафраза писма, која Вам пишем у мислима од оног тренутка када сам прочитао Вашу биографију... Сама ствар је рогобатна и глупа и незграпна и кабаста, и ја се спрам ње односим потпуно беспомоћно, с једне стране забезекнуто, а с друге опет индигнирано... Како је дошло до тога да сам текст добио у руке кад је књига већ била одштампана и експедитирана... Све се може претпоставити али да је до тога дошло као до неке игре са скривеним мислима било од кога тко је судјеловао у том послу, мислим да је доказ претпоставке лишене сваке основе. Ради се о јавашлуку, то да, и очитој сублимној глупости једног Штребера. Сад било како било, питам се шта да радим?

Тринаест година смрачим у овој несрећној енциклопедијској канцеларији, па када се коначно јавио А. Ранковић као енциклопедијска јединица, онда једна енциклопедија под мојом одговорношћу све што је знала да каже јесте да је у социјализму успио да "положи матуру и апсолвира право"...

Питам се, шта да радим када је реч о Вама, о човјеку, којега да није било, по свој прилици ни ова енциклопедија не би се данас штампала... Очекујући Ваших неколико утјешних речи... поздрављам Вас срдачно, пријатељски....

Мирослав Крлежа 1963. Године у писму Александру Ранковићу повод „кикса“ у Енциклопедији, везано за јединицу Александар Ранковић.

*

Ја сам туцао четири Вишње, све су били млади пичићи. Кад је објављивана моја збирка песама Вишња за зидом, имала је велики успех, па су интелектуално напредни родитељи надевали својим цурицама име Вишња, то је постала мода. Те четири су израсле и приспеле за шеву, свака од њих је знала моју збирку напамет.

Оскар Давичо Мирку Ковачу

*

...неостварен писац, самоуверен и бахат, право духовно чедо коминтерне и Тита... познат по својој свирепости за време рата у Црној Гори... Ђилас се показао и као послушан идеолог за коначно решење око стварања црногорске нације, за чије је одвајање од српства носио највеће заслуге...

Дејан Медаковић – *Ефемерис*

*

Предрага Милојевића је избацио из Политике а ни сам није знао зашто. Предраг ништа није скривио, али се Ђиласу, по свему судећи, није допадао и био је истеран с посла... Причао ми је Живко Милићевић, онај који је својевремено штампао Ђидове приче, кад је писао под псеудонимом Мило Николић, а које му је овај плаћао по 300 динара и од тих пара је Ђилас живео, да га је, чим је дошао на власт, избацио са радног места. Отерао га је на улицу и оставио без хлеба.. кад је Ђилас пао, сретну се, Ђилас скиде капу и крену да се поздрави. Овај му је окренуо главу.

Душан Костић новинару Горану Лазовићу - *Ђилас о себи, други о Ђиласу*

*

Бавио се истрагом против оних који су се повукли из Србије. Знао је да узме групу људи, оде у Раниловиће и побије читаву породицу, да поузима стоку проглашавајући људе за четнике без истраге... Убије неколико људи и дође... Ми смо сваки дан водили борбу и држали га опкољеног, да не направи нешто... Ђилас је свашта радио... он је само оговарао, нападао, саслушавао, мењао капуте, чизме, сатове...

Спасенија Цана Бабовић Џавиду Хусићу - *Принц политбироа*

*

Ето, случај Драгољуба Јовановића. Он је у ствари ухапшен невин, а то по наредби Тита да му се створи кривица... Он је био невин што се тиче оптужбе и кривице. Све је било исценирано.

Ђилас у перо Момчила Ђорговића - *Верник и јеретик*

*

Дочекали су ме Шпиро Галовић и Едуард Иле. Питали су ме који је резултат нашег жирија (жири за доделу Октобарске награде Београда 1976, пр.аут.). *Кажем: „Јеремић, једногласно“. Каже Шпиро: „Сутра да даш награду Васку Попи. Јеремић не долази у обзир“. Савладала сам своје запрепашћење... Кажем: „Сви су слободно одлучивали. Сви су се изјаснили. Немогуће је“. Шпиро Галовић устаде да ми да на знање да је разговор завршен, и понови: „Сутра дајте награду Васку Попи“.*

Јара Рибникар - *Живот и приче*

*

Данило Киш је такође државни писац. За његово незадовољство сазнала је скоро цела планета. Због његове „угрожености“ у Југославији замало да „цела ствар“ дође пред Уједињене нације да га заштите. Када сам се срео са Јосипом Бродским у Њујорку, великим руским песником који тамо живи као емигрант, издиктирао ми је читав списак политички угрожених писаца код нас. А то су све баш они који најбоље живе и које најпажљивије подржавамо.

Душко Радовић – *НИН, 1983*

*

Тако је у његовим и чаршијским причама. Стварност је другачија. У текстовима против национализма никада није поменуо ниједан конкретан, нарочито не српски. У полемикама поводом наводног плагијата – сабраних у књизи „Треба ли спалити Киша?“ - бранили су га комунисти и националисти, његови противници поражени су партијском одлуком. У Паризу има статус дисидента, а не излази из Културног центра, а амбасада приређује пријем за три стотине узваница поводом његовог одликовања. И не заборави, прошле године је постао члан исте Академије коју је Богдан Богдановић напустио, а ја одбио, тамо не примају без тврдих гаранција да си на њиховој страни. Најзад, мораш имати у виду да је болестан и да је постао света крава чаршије.

Видосав Стевановић - о Кишу – *Дневник*

*

Тито јесте геније стварности што долази до свести...

Радомир Константиновић - *Титова мисао*

*

*Верујем да Ковач, самохипнотисан умишљеном **етичношћу**, чији је још умишљени профен, мисли да је на супротној страни од оних које осуђује, не видећи да он није на супротној страни, већ на **другој**, у чијој је служби бар онолико колико су у служби они што су на првој страни, они које осуђује и којима се руга, уверен да је његова страна "права" страна, а она, на којој су објекти његове поруге "погрешна". Оболео је од **пристрасности**, није успео да на време схвати да се, ако хоћеш да будеш свој, свој и ничији више, не смеш **опредељивати**. Јер, ако се ставиш на*

*једну од декларисаних позиција, ти си истог часа у служби **неког** или **неких**. А онда о етици нема говора. Јер су у **политици**.*

Живојин Павловић – *Дневник*

*

Био сам један од многобројних "задатка" Боре Ћосића када је имао своју "улогу" у револуцији. Књига стварно говори о прогону становништва, у коме је писац учествовао на страни власти... Учествовао је у хајкама на своје другове, такође гимназијалце, који се нису слагали са послератним политичким системом.

Драган Крстић – *Психолошке белешке*

*

Све најлепше речи намењене су Титу. Он је песницима родитељ, брат и друг, цвет љубичице и лале, соко и славуј, сунце и жубор потока, сигурност и слобода, песма коју народ у срцу рађа. У огледалу Титовог имена јате се метафоре, спонтане поетске фигуре и украси за време које долази. Јер, Тито је дошао из будућности.

Радомир Андрић и Љубивоје Ршумовић - *Тито писцима – писци Титу*

*

Писац је целог живот рањив, готово огољен.

Нема потребе да кукамо због тога.

Писац је сам тако изабрао и оковао себе тим избором!

Тачно је, међутим, и када кажу да сте изложени свим ветровима, а неки од тих ветрова заиста су ледени. Потпуно сте сами, себи препуштени, на ветрометини, у празном простору.

Нема уточишта и нема заштите – уколико не лажете – а у том случају сте, разуме се, већ изградили сопствену заштиту и заправо се може рећи да постајете политичар.

Харолд Пинтер је у писму поводом доделе *Нобелове награде*

*

Пошто је Попа веровао да је песничка имагинација веома чврсто уткана у језик и место одакле потиче, ово није био неочекиван развој. Могу га оптужити да је био културни националиста, али не и политички.

Чарлс Симић - *Метафизичар мале кутије*

*

Поезија је пљуштала као киша у атеистичком Београду, препуном жбира и доушника.

Јаков Гробаров – *Списи*

*

Упознао сам се са господином Тином Ујевићем коме сам изложио свој лични проблем: да сам напустио студије у Београду итд. Ујевић ми је на то рекао: „Добро, остани па студирај код мене, по каванама, до идуће јесени“. После ми је поручио криглу пива. Кад сам је испио казао је: „Ово

је прва кригла коју плаћам у животу. Поручио сам је за тебе: упамти, друге чаше пића нема, и честитам ти – дипломирао си“.

Маркони Либеро Радовану Поповићу - *Путовање кроз време*

*

Нису нас можда пуштали у београдске куће, али су бар библиотеке биле отворене!

Миодраг Булатовић - *ДУГА*, 1991

*

Остарићемо, што од година што бурна живота,
и смирићемо се и против воље;
то не значи да ћемо бити "разочарани"
- Боже сачувај! - и носити
демонстративно "часне седине".

Не, тек, тако, биће нам драже место крај прозора
и стишан разговор;
доживљаје ће заменити сећања,
и волићемо мало одвише књиге и слике
на којим други неће моћи богзна шта да виде.

Остарићемо, дабоме, ал' то је далеко.
Сада и још за дуго, воља да се
срдимо, волимо, грдимо, бурно ломимо,
свуда код људи отпор и распре изазивамо,
тугу код својих.

И у свему томе често помислим,
не без неке нежности са самим собом:
остарићемо.
Т.Ј. ако нас опет нека огњена шимера
пре времена не однесе до ђавола.

Иво Андрић Милошу Црњанском

*

Ове успомене и доживљаје свога живота нисам писао због тога што бих своју личност сматрао за толико значајну да би заслужила свој засебни животопис, већ зато да својим пером оцртам средину из које сам изникао и опишем догађаје што сам их, лично или као очевидац, преживео на највећој прекретници света.

Милутин Миланковић – *Успомене*

*

Духовни стваоци, уметници и научници – људи који се баве апстракцијама, биле оне лирске или појмовне – као да нису „друштво“ за

мене. Не тврдим да покојег друга себи нисам пронашао управо у њиховим редовима, мислим на цео тај слој. Испитивао сам себе добро и закључио да најозбиљнији разлог неће бити моја (обично узајамна) „професионална“ нетрпељивост, мада је и она од извесног утицаја. Не, у просеку, стварним и тобожњим „високим интелектулацима“ недостаје смисао за усмено саобраћање. Забављени једино својим темама, гњаватори, уморни и растресени, излазе из својих радних соба више да предахну – него да живе, да измене сазнања, смехове, игре; већина их избегава сваку обавезнију животну акцију, из недостатка воље или саме способности.

Света Лукић – *Разлози*

*

Наш Мика Алас, како су га сви звали, неустрашив рибар који је свој живот провео на Сави и Дунаву, и морском лађом, а између оба пола Земљина, прекрстарио Атлански и Индијски Океан, није умео да плива и зато се једанаест пута давио у Сави и Дунаву, и увек се једва спасао.

Милутин Миланковић – *Успомене*

*

Претпостављам да је било доста оних који су као и ја са тугом посматрали како се уништавају старе српске породице и како им се искорењује траг. Видео сам, међутим, и знам да су постојали и да, нажалост, постоје они међу нама који су не само извршавали једну врсту геноцида на Србима, већ и они који можда нису непосредно учествовали у том прљавом послу, али су злурадо посматрали шта се догађа и страсно или ћутке навијали за упропашћавање и уништавање свих оних који су у Србији нешто значили. Били су то такође Срби, моји суграђани.

Драган Костић – *Психолошке белешке*

*

Може бити човек који је у сукобу са својим родитељима. Али не може бити човек који заборави своје родитеље.

Владимир Велмар Јанковић – *Списи*

*

На широком плану руске књижевности био сам један јединствени књижевни вук. Саветовали су ми да офарбам крзно. Бесмислен савет. Био вук офарбан или ошишан, ипак не личи на пудлицу. Са мном су и поступали као са вуком. Неколико година су ме гонили по правилима књижевне хајке, у ограђеном тору... Сада сам отрован тескобом, прилагођен психологији заточеника.

Михаил Булгаков – *Дневник*

*

У Самари постоје два трамваја. На једном је натпис „Трг револуције – Затвор“, на другом – „Совјетски трг – Затвор“. Укратко речено, сви путеви воде у Рим.

Михаил Булгаков – *Дневник*

*

У Одеси су упитали госпођицу:

- Да ли сте ви били изложени чистки?

Она је одговорила:

- Ја сам девица.

Михаил Булгаков – *Дневник*

*

Ужасно стање: све више се заљубљујем у своју жену. Тако ми је непријатно – десет година сам порицао своја осећања. Жена ко жена. А сада се, чак унижавам благом љубомором. Некако је мила и слатка. И дебела.

Михаил Булгаков – *Дневник*

*

Коју руку не можеш посјећи, ваља је пољубити.

Вук Стефановић Караџић – *Списи*

*

Бојана Ступицу су лечили најбољи швајцарски експерти за алкохолизам. Бојан Ступица је наш најбољи позоришни редитељ. Друштво хоће да га спасе. (Питам се од чега и зашто?). Да ли је икада друштво спасавало појединца – због њега самог.

Живојин Павловић – *Дневник*

*

Знај добро да се најубојитије оружје једног човека састоји у томе што је смањио на најмању меру свој удео у комедији.

Марло – *Алтенбуршки ораси* (пронашао у дневнику Ж. Павловића)

*

Све ме мање интересује шта се дешава у нечијој „умјетној“ творевини; Све више шта се догађа у самоме творцу. Зато ме привлаче оне књиге у којима је творац присутан огољена лица, у којима је он и субјекат и објекат, и чије су мисли и осећања пуноправни сачиниоци књижевне сензације.

Живојин Павловић – *Дневник*

*

Свако жели да разуме сликарство. Због чега човек не покушава да разуме цвркут птица? Човек воли ноћ, цвеће, све што га окружује, па ипак не покушава да то разуме. Због чега онда захтевати да се сликарство разуме.

Пабло Пикасо – *Итервју*

*

Бити по моди то олакшава пут, али се губи у томе своје ја, губи се оно што је најзначајније у човеку: његова личност.

Борисав Станковић – *Списи*

*

Кад сам мислио Њујорк, мислио сам Америка! Кад сам мислио Америка, мислио сам на жене високе, танке, плаве и испране као старинске фотографије. Кад овде – од десет жена, девет њих су црне, масне, дебеле Арапке и Јеврејке, Шпањолке и Италијанке, гузате у панталонама.

Мића Поповић – *Дневник*

*

Говорити о стилу дакле, значи говорити о психи, филозофији, карактеру, и историји целог народа. Али како су код нас и психа и филозофија и карактер и историја још у јеку формирања и развијања, то, говорити о нашем стилу, значи говорити о интимном животу и о интимним мукама нашим. О томе да смо још до јуче стајали с руком на орозу, с уветом које ослушкује, с душом која се боји, с увек спремљеном бошчом за збег. О томе да су вечите миграције и емиграције наше разбацивале и мешале људе по вољи случаја и заповести катастрофе: јужњаке на север, приморце на планину, брђане на море; брбљивце тамо где се ћути, ћутљивце тамо где се брбља... Стил наш, до скора још, био је до пола војничка заповест или војнички рапорт, а од пола савлађивање себе да се не каже како је у души него како је у ствари.

Исидора Секулић – *О београдском стилу*

*

Кобајаги синко, али истински!

Савет глумца Миловоја Живановића млађем колеги

*

Надао сам се да ћу букетом малчице задовољити своју љубав према њој, али то није било ни од какве користи. То је могућно једино путем литературе или путем обљубе.

Франц Кафка – *Дневник*

*

Ретки су Срби који су упознали деду.

Брана Петровић – *Списи*

*

Коитус је казна за срећу заједничког живота.

Франц Кафка – *Дневник*

*

Простак, шљам – већ одавно је у руском друштву. Све оно мрачно, дрско, неприродно што се догађа у књижевности за последњих давдесет година – данас се догађа и у друштвеном животу.

Иван Буњин – *Дневници*

*

Начертаније није за диван, него за испод диван.
Пекић – *Златно руно*
*
Џеферадаре, мој по Богу брате!
Немој мене с ватром преварити,
За око те ни молити нећу!
В.С. Караџић – *Народне песме*
*
Бог је мртав. Ниче.
Ниче је мртав. Бог.
Обојица сте педери. Васја Пупкин.
Виктор пељевин - *Т*
*
Последњи час кад закуца природе
Рушна ствар земна нестаће сред дима:
Прекриће, опет, све видљиво, воде,
Да божји лик се одрази у њима.
Фјодор Тјутчев – Песме
*
У име храбрости будућих векова
И племена људи који ће све више расти,
Ја сам се лишио чаше на пиру очева,
И весеља и сопствене части.

Век-вукодав скаче на ме, да ме коље,
Али ја вук нисам и немам вучју кожу.
Ко капу, у рукав, тутни ме боље
У сибирских степа топли кожух –

Да не видим кукавице, ни меко блато,
Нити на точку крваве неке кости,
Да у ноћи сијају прашници, ко злато,
У својој првобитној лепоти.

Однеси ме у ноћ, где Јенисеј жубори,
И где досеже бор звезде августа,
Јер по кожи својој ја нисам вук у гори
И неистина ми је искривила уста.
Осип Мендељштам – *У име храбрости будућих векова*
*
Непрокосновено право сваког народа је да има своје јунаке, свеце и подлаце.

Василиј Гросман – *Живот и судбина*

*

Који ми ђаво би да се родим у Русији с душом и с талентом.

Пушкин – *Писма*

*

Увек кад сте преоптерећени, сузите домен акције! Ако не можете да успете на једном ширем домену одмах се концетришите на неком ужем тлу.

Слободан Јовановић - Милану Јовановићу Стоимировићу

*

Вељко Петровић је бриљирао својим одсуством.

Милан Бата Јовановић о сахрани Симе Пандуровића – *Успомене*

*

Писар је дошао до чврстог убеђења да су за нас, децу овог века, слава... љубав... светске идеје... бесмртност – ништа пред комфором. Све је то у нашим душама случајно: једино само комфор стоји пред нама, са својим неизмерном привлачном силом. К њему ми управљамо све наше напоре. Он је наш једини идеал, њему се на жртву приноси све што је скупоцено иако зато треба ишчупати најближи део нашега срца, отворити главну артерију његову и источити крв, али само близу, на подножју нашег златног телета! Ради комфора проводи се мучан као јектика живот!... Ради комфора се по десет година савијају, клањају, греше пема савести!... Ради комфора напуштају породицу, отаџбину, путују око света, даве се, умиру од глади у степама!... Ради комфора траже наследство првим и кривим путом; ради комфора узимају мито и најзад врше злочине.

Алексеј Писемски – *Хиљаду душа*

*

Она ми није жена. Она је све!

Константин Паустовкси – *Кишни освит*

*

Да би ме казнила за презир према ауторитетима, судбина ме је претворила у ауторитет.

Волтер Ајзексон – *Ајнштајн*

*

Покушајте да нашим ограниченим средствима продрете у тајне природе и установићете да, иза свих распознатљивих закона и веза, преостаје нешто суптилно, недодирљиво и необјашњиво. Велико поштовање према оној сили изван свега што можемо да појмимо јесте моја религија. У том смислу ја, заправо, јесам религиозан.... Ја не могу замислити неког личног Бога који би непосредно утицао на поступке појединца или би седео и судио сопственој творевини. Моја религиозност

се састоји од скрушеног дивљења према бескрајно супериорном духу који се испољава у оним малобројним стварима које можемо да појмимо о свету доступном нашим сазнањима. То дубоко емоционално убеђење у присуство супериорне разумне силе, које се открива у непојмљивом универзуму, формира моју замисао о Богу...

...Верујем у Спинозиног Бога, који се разоткрива у законитој хармонији свега постојећег, али не и у Бога који се бави судбином и поступцима човечанства...

...Оно што мене раздваја од већине такозваних атеиста јесте осећај крајње понизности према недокучивим тајнама космичког скалда...

...Све је подређено, почетак као и крај, силама над којима немамо никакву контролу. Предодређено је за инсекта као и за звезду. Људска бића, површне или космичка прашина, сви ми играмо уз тајанствену мелодију коју издалека интонира невидљиви музичар.

Алберт Ајнштајн – *Списи*

*

Паралелни космоси који настају из инфлације стварају своје вишеслојне рођаке. Тај процес повезан је с временом... Вишеслојни мултиверзум: Услови у бесконачном космосу нужно се понављају и тако настају паралелни светови.

Брајан Грин – *О космосу*

*

*Пркос даровита човека је лепа ствар, импозантна ствар, слатка ствар. Ако не могу оставрити **хоћу**, онда ћу бар остварити **нећу**.*

Исидора Секулић о Лази Костићу

*

Коза на свет донесе два јарета, па једноме кожа оде на Свето јеванђеље, а другоме на цигански бубањ.

Народна

*

Немаш ти везе са Марксом, колико ни ја са Богом.

Отац Кирило у манастиру Морача 1966. године – једном комунистичком функционеру (У интерпретацији Мухаила Лалића)

*

Човек траје, и трајаће успоменом, ако се захвално буде сећао сваког краја, места или човека којима нешто дугује и којима је успут понешто од себе оставио.

Радован Самарџић – *Мехмед Соколовић*

*

Жене су у црногорској традицији биле само епрувете у којима су се котили јунаци.

Радивоје Лола Ђукић – *Склеротични мемоари*

*

У шпајзу има један сира
а парцов једе тога сира
без обзира.
Душко радовић – Песме

*

Негде, одмах иза онога тамо рата, слинави деран убио је рођеног оца, јер му је неки сиротан утувио у главу да деца палих бораца добро живе.
Јаков Гробаров – *Прошлост је прошла*

*

Мајку му јебем, мртав а лети!
Мика Трипало – Јосипу Брозу, кад промаши фазана у лову.

*

Човек је једино сигуран да је успео у животу онда, кад прође поред портира, а он му не тражи личну карту.
Александар Секулић – *Списи*

*

Лепше је засадити орах на заравни
но истаћи заставу на рушевини.
Жан Жак Русо – *Исповести*

*

Моја је дужност да кажем истину, али не да и друге натерам да у њу верују.
Жан Жак Русо – *Исповести*

*

Но, осећао са добро да би писање зарад хлеба ускоро угушило мој гениje и убило мој таленат, који је био мање у моме перу неголи у моме срцу и рођен искључиво да мисли узвишено и гордо, од чега је једино могао и живети. Ништа снажно, ништа велико не може потећи из пера које се продаје.
Жан Жак Русо – *Исповести*

*

Разумем генерацију мојих најновијих саговорника, али – не могу да је следим. У неким годинама човек, једноставно, изгуби драгоцену способност самообнове. Као што не могу, а често бих желео, да верујем у Бога, тако исто не могу веровати да један човек сачињава свет, чак и ако замислим да сам тај човек ја. Када се год загледам у себе, видим и друге. Осуђен сам на суложништво са људима, делим са другима сто и постељу, у добру и злу: осуђен пресудом која има карактер доживотне робије. Моја конфинација је моја књижевна домовина.
Слободан Селенић – *Никуда из епохе*

*

Може се наћи много људи који су спремни да убијају за паре, али не могу се наћи људи који су спремни да умру за паре.

Јулије Цезар – *Мисли*

*

Демократија – то је када два вука и јагње одлучују шта ће данас бити за ручак.

Брнџамин Франклин – *Списи*

*

ЈАН МАЈЕН и мој Срем,
Париc, моји мртви другови, трешње у Кини,
привиђају ми се још, док овде ћутим, бдим, и мрем
и лежим, хладан, као на пепелу клада.
Само, то више и нисмо ми, живот, а ни звезде,
него нека чудовишта, полипи, делфини,
што се тумбају преко нас, и плове, и језде,
и урличу: „Прах, пепео, смрт је то.“
А вичу и руско „ничево“ –
и шпанско „нада“.

Ти, међутим, растеш, уз зорњачу јасну,
са Авалом плавом, у даљини, као брег.
Ти трепериш, и кад овде звезде гасну,
и топиш, ко Сунце, и лед суза, и лањски снег.
У Теби нема бесмисла, ни смрти.
Ти сјајиш као ископан стари мач.
У Теби све васкрсне, и заигра, па се врти,
и понавља, као дан и детињи плач.
А кад ми се глас, и очи, и дах, упокоје,
Ти ћеш ме, знам, узети на крило своје.

Црњански – *Ламнет над београдом*

Игор Ђурић

Аскурђел Иванов. Курђел Петков. Бела пчела Ђурина. Чукунунук Спасојев. Праунук Милојев. Унук Данилов. Син Милисавов. Отац Ђурађов.

Рођен 26. јануара 1968. године у Истоку.

Писац.

Написао око двадесетак књига.

Штампао:

Збирку песама „Недовршене песме“, 1997;

Роман „Колона“, 2005;

Збирку прича „Источке приче“, 2009;

Збирку есеја „Метохија и Косово“, 2010;

Роман„Клинички живот“, 2012.

Збирку прича и песама "Источке приче - Сентиментална историја једне вароши", Друго допуњено издање, 2014;

Роман "Време злих пастрмки - породична историја потомака куће од камена - породична басна", 2016;

Роман "Девети круг Светог краља ", 2017;

Објавио у електронској форми:

Књига о Косову: „Косово – Вечити рат“;

Роман „Тенци“;

Књига есеја: „Популарна теорија и историја – Књига о писању и писцима“;

Путопис: „Једна година у Њујорку“

Роман „Расељеник“

Књига „Есеја и колумне“;

Збирка поезије: „Људи моји – Паланчки карактери“;

Књига колумни „Блог до мог 1“;

Књига колумни „Блог до мог 2“;

Књига колумни „Блог до мог 3“;

Збирку прича „Разне величине“;

Збирку прича „Бувља пијаца“;

Збирку песама „Песме“;

Збирку еротске прозе и поезије „Непристојна размишљања о скардном“;

Књигу сатире „Сатира Сербика“

Заступљен је у зборницима, збиркама, штампаним медијима и присутан на интернету. Одсутан из свих институција, интересних група, партија и организација.

Воли и вољен је.

Свако написано слово посвећује Гоци.